בס"ד

פרשת
מטות-מסעי
ר"ח מנחם אב תשפ"ה
פרקי אבות-פרק ב'

הדלקת נרות	מוצ"ש גאונים	מוצ"ש ר"ת
8:43	10:03	10:11

Tel: 020 39 815 815

שבת בשבתו

סטעמפארד הילל לאנדאן

די קינדערליך בליען בלע"ה

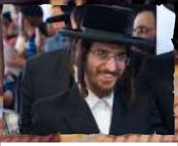

א הויז אין קענווי איז ווערד א מיליאן

תלמידים באקומען נויטיגע הילף

מופן פארלאנגט פאזעטיווטעט

מוסד זיך געהאלטן ביים שליסן

קענווי א לכתחילה שבלכתחילה

א נחת צו זען!

שלום ושלוה צווישן די תושבים

אֵלֶּה מַסְעֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל

לעבן און שאפן אין קענווי

אפענע שמועסן מיט ארטיגע תושבים איבער מעלות און חסרונות וואס די בליענדע ישוב פאראקערפערט אין זיך

אר"י במסתרים

ראש תורת הנסתר דער הייליגער אר"י הקדוש
צום יארצייט דעם מיטוואך - ה' אב

דער סוד אונטערן כולל

רייכע שמועס מיט ראה"כ
דברי שלמה הרה"ג ר' מאיר מארקאוויטש שליט"א
צוזאמען מיט די פיר ראשי חבורות

אינהאלט

נומער 505# // פר' מטו"מ תשפ"ה לפ"ק

3 רעדאקטאר'ס טישל

4 למעשה געזעגט

6 על הפרק

8 מללו מילא

12 פארזעצונג

22 הילולא דצדיקיא

24 ותימרון חידושא

52 חמרא טבא

52 לעטר פתורא

54 ווער געדענקט

55 מחשבות

59 ואלין מליא

60 מתיקא כדובשא

61 למען תספר

קלארשטעלונג: שבת בשבתו אויסגאבע איז געאייגענט אהיימצונעמען לכבוד שבת פאר די משפחה צו הנאה האבן און נישט צו טראגן אין די בתי מדרשים און זיכער נישט צו ליינען בשעת'ן דאווענען.

שבת בשבתו

Unit 4 2a Northfield Road,
London N16 5RN
Tel: 020 39 815 815
Fax: 020 3670 3882
Email: shabboslondon@gmail.com

© כל הזכיות שמורות

אפיס שעות:
זונטאג ביז מיטוואך: פון 1 ביז 4 נאכמיטאג,
דאנערשטאג: פון 12 מיטאג ביז 11 ביינאכט
אין אנדערע שעות ביטע לאזט א מעסעדזש
און מיר וועלן אייך צוריקרופען
מודעות דעדליין:
גרייטע מודעות: 8:00 דאנערשטאג נאכט.
מודעות וואס דארפן נאך **א נוסח אדער דעזיין:**
4:00 דאנערשטאג נאכמיטאג
עס איז ראטזאם צו רעזערווירן ווי פריער
אייך צו קענען צושטעלן די בעסטע סערוויס

אונזער גליון איז דא צו באקומען יעדע וואך ביי די פאלגענדע אדרעסן:

- Tannug - St Kildas Road
- Watermint Grocery
- Makolet–High St
- Outside 52 Darenth
- Outside 41 Leadale Road
- 86 Cazenove Road סאטמאר
- 42 Craven Walk סאטמאר
- 67 Heathland Road סאטמאר
- 47 East Bank סקווירא
- 87 Egerton Road באבוב
- 11 Elm Park Avenue חברה ש"ס
- 121 Clapton Common ויזניץ לונדון
- 26 Lampard Grove פשעווארסק
- 45 Moundfield Road ביאלא
- Vartery area ביהמ"ד קנה בושם
- 45 Heathland Road פינטער'ס
- ביהמ"ד אבני קודש 34 Theydon Road
- 33 Paget Road רוזין

- Getters Dunsmure Road
- Kol Tov–Dunsmure Road
- Breuer & Spitser
- Egg Stores
- Kosher Mart – Craven Park Rd
- Carmel–111 Craven Park Road
- Carmel–143 Clapton Common
- Hype–Hillwood
- Indigs Bakery
- Kosher Spot
- Kleins mini market
- 89 Stamford Hill ויזניץ
- Stamford Lodge
- Warwick Court
- Yetev Lev Court
- Carlton Mansions
- Symour Ct
- Fairview Grocery
- Berrys Holmwood
- Hatzlacha Grocery

מקוואות און געשעפט אייגנטומער: פאר סיי וועלכע הערות אדער אינפארמאציע בנוגע דעליווערי'ס און דיסטריביושען ביטע רופט: 07894907879

אלה מסעי בני ישראל //
יעדער מיט זיינע מסעות

גזירות אויף אידישע קינדער איז עפעס וואס פאסירט בעוונותינו הרבים כסדר, אבער אין די פריערדיגע דורות האבן מיר כאטש געהאט די הייליגע צדיקים שרפי מעלה, וועלכע האבן אלעס געזען און מטגעהאלטן, און מיט זייער הייליגן כח האבן זיי כסדר גענומען שריט צו מבטל זיין די גזירות פון כלל ישראל.

איינע פון די פעלער איז געווען אין די צייטן פון הרה"ק רבי ר' אלימלך פון ליזענסק זצוק"ל און זיין ברודער הרה"ק רבי ר' זושא פון אניפאלי זצוק"ל, ווען א שווערע גזירה האט געהויערט איבער די קעפ פון אידישע קינדער.

עטליכע צדיקי הדור האבן זיך דאן צוזאמגענומען פאר אן אסיפה, און מטכס עצה געווען וויאזוי מען קען די גזירה מבטל זיין. פון הימל האט מען מודיע געווען פאר די צדיקים אז די וועג וויאזוי צו צושטערן די שווערע מצב איז דורכדעם וואס די צדיקים זאלן גיין גלות-ליידן, און טאקע עטליכע פון די תלמידי הבעש"ט, צדיקים וקדושים, האבן דאס מקבל געווען אויף זיך לטובת כלל ישראל און זענען ארויס גלות ליידן.

צווישן די צדיקים איז געווען הרה"ק רבי אורי פייוויל פון דובענקא זי"ע, בעמח"ס אור החכמה. רבי אורי פייוויל איז שוין דאן געווען אן עלטערער איד, און עס איז אים געווען שווער דאס זיך ארויסלאזן גיין אין גלות. ער האט דעריבער געבעטן זיין זון ר' משה זצ"ל זאל גיין אנשטאט אים, און האט אים געהייסן גיין קיין 'סענטא' (וואס מיר קענען אלץ 'זענטא' - נאר זייענדיג אונטער די סערבן האט דאס געהייסן סענטא).

ר' משה האט זיך ארויסגעלאזט אויפן לאנגן און אפמוטשענדן וועג, זוכנדיג דעם שטאט סענטא. נאך א לאנגע צייט האט ער געטראפן א שטאט מיטן נאמען 'סענטאש' און מיינענדיג אז דאס איז די שטאט וואו דער טאטע האט אים געשיקט האט ער זיך געוואלט דארטן באזעצן. אריינקומענדיג אין שטאט האט ער געזען אז קיין איינציג איד איז דארט נישט פארהאנען און ער איז געווארן זייער צעבראכן. ער האט זיך אויסגעדרייט און צוריקגעפארן דעם לאנגן וועג ביז קיין דובענקא.

אנקומענדיג אהיים האט ער געזאגט פאר זיין פאטער אז די מצב דארטן איז אינגאנצן גוי'איש און ער איז זיכער ביי זיך אז ער קען דארט נישט אויפהאדעווען ערליכע אידישע דורות. ווען דער אור החכמה האט אים אויפגעקלערט זיין טעות מיטן שטאט, אז ער איז בטעות געגאנגען צו סענטאש אנשטאט סענטא האט ער שוין נישט געהאט קיין חשק זיך נאכאמאל ארויסצולאזן אויף די וועגן און שטעגן און ווידעראמאל אנהייבן צו זוכן א נייע שטאט.

דער פאטער האט אים אבער געבעטן יא צו גיין קיין סענטא, און אים פארשפראכן אז עס וועט אים נישט זיין צו שווער, דען ווען ער וועט זען אז זיינע פערד שטעלן זיך פלוצלינג אפ און שטארבן אויפן פלאץ זאל ער וויסן אז דאס איז די שטאט 'סענטא'.

ער האט אוודאי געפאלגט, און גענוי ווי דער צדיק האט געזאגט האבן זיך די פערד אפגעשטעלט אין זענטא און גע'פגר'ט אויפן ארט. ער האט דארט טאקע געטראפן א אידישע קהילה, און האט דארט קובע געווען זיין וואוין ארט. ער האט דארטן אסאך פארשפרייט די תורת החסידות און איבערגעלאזט לאנגטערמיניגע תוצאות אינעם שטאט, וואס איז ביזן צווייטן וועלט'ס קריג געווען א שיינע עיר ואם בישראל מיט אסאך חסידישע אידן.

***

די וואך לערנען מיר 'אלה מסעי בני ישראל', אלע ספרים זענען פיל דערמיט אז דאס איז מרמז אויף די מסעות פון יעדן אידיש קינד אין לויף פון אלע דורות עד ביאת המשיח. די נושא פון מסעות איז ברייטפארצווייגט, און יעדער איד קען ארויסגעבן א גאנצע בוך פון זיינע פערזענליכע מסעות אין לעבן. מען דארף נאר האלטן קאפ צו געדענקען אז דער באשעפער רעכנט אלעס אויס מיט א פינקטליכן חשבון, און אזוי איז מען זוכה צו זען קלאר דעם באשעפער אויף טריט און שריט.

***

עס איז נישט דא קיין פאסיגערע וואך ווי פרשת מסעי, זיך ארויסצולאזן אויף גאר א טיפע און גרונטליכע באזוך צום עיר הקרובה לנו קענווי איילענד, וואו איבער הונדערט פופציג אידן האבן שוין מקיים געווען דעם אלה מסעי אהין. מיר הערן טאקע פון א צאל ארטיגע תושבים איבער זייער ערפארונג מיטן שטעטל. מיר פרעגן זיי אלע וויכטיגע שאלות וואס אידן ווילן וויסן און מיר הערן פון זיי די מעלות און די חסרונות פון קענווי.

יעדער איד האט זיך טאקע זיינע מסעות, עס שטייט דאך אדם לעמל יולד, אבער צדיקים האבן אונז שוין מגלה געווען אז ווער עס איז זוכה נוצט אויס די עמל אין די תורה הק', אזוי ארום דארף ער נישט צוקומען צו אנדערע פלאגענישן. דעריבער כאפן מיר א שמועס מיט הרה"ג ר' מאיר מארקאוויטש שליט"א, ראש כולל דברי שלמה וועלכער געבט אונז - צוזאמען מיט די פיר ראשי חבורות אינעם כולל - אן ארייןבליק אין די מוצלח'דיגע כולל.

צום יארצייט פונעם הייליגן אר"י הק' דעם מיטוואך לייענען מיר א שיינע באשרייבונג איבער זיין לעבנ'ס ביאגראפיע, באגלייט מיט שיינע סיפורים ועובדות.

זאלט איר אלע האבן א ליכטיגן שבת

דער רעדאקטאר

פארוואס איז יענקעלע געבליבן אינדערהיים?

יענקעלע'ס טאטע פארט אין צוויי חדשים ארום קיין אמעריקע אויף א חתונה.

פרעגסטו פון וואו איך ווייס? וואס הייסט, יענקעלע האט מיר עס פארציילט, און נישט נאר פאר מיר נאר פאר אלע קינדער פון זיין כתה, און אויך פאר אלע קינדער פון אנדערע כתות וואס האבן פונקט אריינגעוואנדערט ביי 'ברעיק' אין יענקעלע'ס ד' אמות.

אבער דאס איז נישט דער עיקר. דער עיקר איז אז יענקעלע וויל און האפט זייער שטארק צו קענען מיטפארן.

יענקעלע'ס טאטע איז ווייט פון צו זיין אן עושר, און בכלל איז ער נישט זיכער אז עס האט א פשט אז יענקעלע זאל פעלן פון חדר נאר צוליב א חתונה.

אבער יענקעלע וויל אזוי שטארק. און דער טאטע וויל אזוי שטארק אז יענקעלע זאל זיין פריילך.

און מ'טאר נישט פארגעסן אז מ'רעדט דא פון א קינד וואס האט זיך געמוטשעט מיט עברי, און נאך אפאר שוועריקייטן וואס מ'קען נישט פארציילן מפני כבוד הבריות, און ממילא איז יענקעלע'ס טאטע אביסל נישט קלאר וואס ער האט צו טון.

נאכן זיך דורכרעדן מיט איינער וואס פארשטייט צו חינוך, און קען אויך גוט יענקעלע, איז מען געקומען צו די מסקנא: אז אויב יענקעלע וויל באמת אזוי שטארק און עס מאכט אזוי אויס פאר אים, איז עס א בחינה פון "עת לעשות לה'", עס וועט ברענגען א גוטע קשר, און דאס איז די ריכטיגע זאך לויט די יעצטיגע מצב.

פיין! די שאלה איז נאר פון וואו ווייסט מען אז יענקעלע וויל באמת. ווייל ער זאגט? אוודאי' זאגט ער, פארוואס זאל ער נישט זאגן, די שאלה איז נאר פון וואו קען מען וויסן אז עס גייט אים ממש אין לעבן. עס איז דאך מעשים בכל יום אז קינדער דרייען אראפ א קאפ פאר ממש א קלייניגקייט.

האט דער טאטע מחליט געווען א סימן לדבר, אז אויב יענקעלע וועט אים ממש נישט צורוה לאזן, און 'יעדן טאג' ווען ער קומט אהיים פון די ארבעט וועט יענקעלע נאר רעדן וועגן דעם, איז עס א קלארע ראיה אז עס ברענט אים ממש. אבער אויב נישט, איז א סימן אז עס איז טאקע זייער וויכטיג, אבער מ'האט שוין געהערט אזאנס...

למעשה איז יענקעלע דורכגעפאלן: עס איז געווען צוויי מאל וואס דער טאטע איז אהיימגעקומען און יענקעלע איז געווען אזוי פארשפילט מיט די נייע השומרים קארטלעך אז ער האט אינגאנצן פארגעסן פון די נסיעה.

יענקעלע'ס טאטע איז א מסודר'דיגער מענטש, א סימן איז א סימן, און... יענקעלע איז געבליבן אינדערהיים!

***

דער הייליגער מבי"ט (שער התפלה פי"ז) איז מסביר, אז תפלות אויף משיח גייט ממש אויף א וועג פון א געוויסער צאל, און ווען עס וועט אנקומען **דער געוויסער צאל** פון תפלות וואס מ'דארף האבן צו ברענגען משיח וועט ער קומען!

רבי פנחס קאריצער זי"ע האט שוין בימיו געזאגט אז ווען משיח וועט קומען וועט מען זיך ממש וואונדערן; "אויף אזא האר האט זיך עס אפגעהאלטן"? (ועיין ויואל משה בהקדמה עמוד י' מעשה הידוע מהדברי חיים).

אין אתנו יודע עד מה, מיר ווייסן גארנישט, אבער צדיקים האבן אונז געזאגט שוין א לאנגע צייט, אז עס איז זייער נאנט, און יעדע תפלה ממש, אפילו א **תפלת כל פה** (וואס איז גראדע אויך א שטארקע יסוד פונעם מבי"ט, אז אפילו א תפלה פון די מויל, אָן די הארץ, האט אויך א מורא'דיגע כח!) ווערט צוגעלייגט צו די ר-י-ז-י-ג-ע סכום פון תפלות וואס אלע צדיקים וצדקניות, און גאנץ כלל ישראל אין אלע דורות, האבן געדאוונט אויף משיח, און צוזאמען ברענגט עס די גאולה.

היינט איז זייער איינגעפירט דער מושג פון א קאמפיין, מ'גייט שאפן צוויי מיליאן פונט אין דריי טעג! דער וואס געבט 10 פונט פילט נישט אז ער טוט גארנישט, ווייל ער פארשטייט אז אזוי ווי ער געבט 10 פונט איז דא נאך 10,000 מענטשען וואס געבן דאס, און אנדערע וואס געבן מער, און צוזאמען קומט מען אן.

די זעלבע איז לגבי תפלה אויף משיח, לאמיר נישט שפארן קיין ווערטער, און אוודאי' אויב די הארץ עפנט זיך אמאל (בפרט ווען מ'איז זיך מתבונן אין צרת ישראל, און אין די התגשמות ליידער) און עס קומט א ברעקל טרער, איז דאך שוין דא די הבטחה פון שערי דמעות לא ננעלו.

כי ביתי בית תפלה – דער בית המקדש ווערט געבויט פון אידישע תפלות! (עיין עולת תמיד דף ל"ג: בשם הדרכי תשובה) ש

וואו שאפט מען ברויט האלידעיס?

לְכוּ
לַחֲמוּ
בְלַחֲמִי

מזון ומחיה

העלפט

די וואס דאַרפֿן

דערפאַר א

גאַנץ יאָר

תושבי עירינו – איידער איר לאָזט זיך ארויס
אויף די געפארפולע וועגן און שטעגן גיט אכצן
פונט שמירה געלט צו שפייזן א נפש

מזון ומחיה
MAZON VEMICHVA

020.
3355.
6830

לשמרך בדרך
שמירה געלט זומער תשפ"ה
ב' – ג' ואתחנן בבתי מדרשים בעירינו

א וואלף!

עס איז באקאנט די געשיכטע מיטן פאסטוך וואס האט געוואלט ציען אויפמערקזאמקייט ביים עולם, און יעדעס מאל וואס ער איז געגאנגען לאנגווייליג, איז ער אריין אין שטאט שרייען: "א-וואלף! א-וואלף!" געשרייען וואס האבן אנגעצויגן פילע איינוואוינער צו קומען מיט שטעקענעס פארטרייבן דעם וואלף פון די אומשולדיגע שעפעלעך און זיי ראטעווען פון די גרויזאמע וואלפישע ציינער.

ווען זיי זענען אבער אנגעקומען צום פעלד האבן זיי געזען אז 'לא וואלף ולא יער', ס'גאנצע מעשה פאנגט זיך נישט אן, דער פאסטוך רייסט זיך אין זייט פאר געלעכטער איבער דעם 'געלונגענעם' שפיצל וואס ער האט אהערגעשטעלט.

פארשטייט זיך, אז די ברויזנדע ציבור האט פארלוירן טראסט אינעם פאסטוך, און יעדעס מאל וואס ער האט געשריגן איבער א פארצוקנדע וואלף, זענען וויניגער און וויניגער מענטשן געקומען, ביז ווען קיינער האט אים שוין נישט געגלייבט.

ויהי היום, דער פאסטוך זיצט זיך געמיטליך און פייפט מיט זיין פייפערל, ווען מיטאמאל דערזעט ער א שווארצע געשטאלט רוקט זיך נענטער און נענטער. ס'גייט נישט אדורך קיין עטליכע סעקונדעס ווען א גרויזאמע ווילדע 'עכטע' וואלף באווייזט זיך פארנט פון אים זיך גרייטנדיג אויף זיין פארצוקנדע מיסיע.

דער פאסטוך כאפט א פאניק-אטאקע און לויפט אריין אין שטאט מיט באנומענע קולות שרייענדיג: "א-וואלף! א-וואלף!" אבער קיינער האט אים שוין נישט געגלייבט און פון זיין גאנצע סטאדע זענען געבליבן בלויז עטליכע פארוואונדעטע שעפעלעך.

נישט בלויז א 'געשריי'!

די דאזיגע געשיכטע, וואס פילע פון אונז זענען אויפגעוואקסן געווארן מיט דעם דינענדיג אלס מוסר השכל איבער די עונשו של בדאי, אז אפי' ער זאגט אמת גלייבט מען אים שוין אויך נישט.. קומט אבער זייער אסאך מאל אנטקעגן אונז מיט א קעגנזייטיגע נישט גוטע תוצאה.

ווען מענטשן הערן די זעלבע קולות איינמאל און נאכאמאל, מ'הערט די זעלבע געשרייען, באקומט מען א נאטורליכע קאלטקייט דערצו, און די הרגל נעשה טבע איז זיך משתלט על המח זיך איינרעדנדיג אז עס איז נישטא קיין עכטע וואלף...

און טאקע דאס איז גאר א גרויסע פראבלעם! ווייל פיל מאל ווען ס'דרייען זיך 'וועלף' אין די גאסן, און מ'שרייט איינמאל און נאכאמאל, מיינט עס נישט אז די סכנה איז נישט אמת'דיג. פארקערט גאר, די פייער ברענט און פלאקערט, די סכנה איז דא און ס'איז נאנט, און מיט הייזעריגע שטימעס הערט זיך די געשריי: "א-וואאאאאאלף!!!!!!"

מ'ווערט קאלט ל"ע

די גרעסטע נסיון הדור פון אונזער תקופה, די דור מקבלי פני משיח צדקנו, איז בלתי שום ספק די ביטערע מגיפת האינטערנעט און טעכנאלאגישע כלים וואס האט שוין ליידער געקאסט דאס לעבן פון טויזנטער אידישע קינדערלעך. 'לעבן' מיינט פיזיש און גייסטיש, רוחניות'דיג און גשמיות'דיג, ביי יונג און אלט, מענער און פרויען, בחורים און מיידלעך, און ליידער יונגער פון דעם אויכעט..

פון אלע זייטן האבן מיר שוין געהערט געשרייען איבער דעם נגע ממאררת רח"ל, דרשות, הסברים, כינוסים, קונטרסים, קארטלעך, תקנות, חרמות, אזהרות און וואס נישט. אז מ'וועט אויסרעכענען וויפיל מ'האט שוין גערעדט און געהערט איבער די נושא פון די אלע כלי משחית, וועט עס זיין א בחינה פון הזמן יכלה והם לא יכלו. אבער ליידער צוליב דעם וואס די נושא איז שוין אזויפיל אויסגעקאכט און אויסגעשמועסט געווארן ברבים, באקומען מענטשן א קאלטקייט דערצו רח"ל. זיי מיינען אז די 'וואלף' איז נישט עכט.

אן עכטע 'וואלף'!

רבותי, די "וואלף" איז עכט!! ס'רייסט שטיקער!!!

טאקע די המון עם ווייסט נישט צופיל איבער די שודערליכע געשיכטעס וואס קומען פאר. די ביטערע פרייזן וואס ס'קאסט אפ ווען די וואלף פארצוקט. די געפאלענע וואס האבן זיך שוין נעבעך אפגעבריט פון דעם צואה רותחת וואס געפינט זיך אין די קליינע און גרויסע כלים. דאס זענען ביי מיינסטנס מענטשן א זאך וואס איז בגדר הנסתרות לה' אלוקינו.

און טאקע דאס איז די סיבה פארוואס מענטשן פרעגן "מה כל הרעש?" וואס דרייט מען איבער? זיי מיינען אז די רבנים און עסקנים וואס שטורעמען די וועלט, זענען בערך אזוי ווי דער לאנגווייליגער פאסטוך ח"ו. ניין! די רבנים ווייסן זייער גוט וואס טוט זיך! צו זייער טיש קומט ליידער אן די ביטערע מכשולות! די הארצרייסנדע פאטאליטעטן וואס די כלים לאזן איבער.

זיי זענען די וואס הערן די געוויינען פון די עלטערן וואס גייען אויס פון צער איבער זייער זון אדער טאכטער (און צומאל ביידע) וואס געפינען זיך אין שאול תחתית נאכן זיך אנזען מיט דאס ארגסטע! זיי זענען די וואס ווייסן אז די 'וואלף' איז עכט און בייסט!

און ווען זיי שרייען און שרייבן, מאכן תקנות אדער האלטן פאר, ווייסן זיי פון וואס זיי רעדן. און די וואס לאכן זיך אויס, זענען די ערשטע אין די רייע אין די 'ריסק-גרופ' צו ווערן פארציקט רח"ל.

הוו זהירין בגחלתן! ■

בס"ד
ותן חלקנו בתורתך
יעדע נעמט
א חלק
אין שטיצן די
80
עמלים
בתורה אין
כולל דברי
שלמה
וואס האט א
בודזשעט פון
£4,500
יעדע וואך!
תורה
וגדולה
קאמפיין
להחזקת כולל "דברי שלמה"
בראשות
הרה"ג ר' מאיר מארקאוויטש שליט"א
דינסטאג-מיטוואך פ' דברים
קאמפיין
גאול:
£100,000
שטיצט תורה
און געווינט
£10,000
Hillwood
SHOPPING | DISTRICT
£36 1 מאל אין גורל
£50 2 מאל אין גורל
£180 10 מאל אין גורל

א טאנץ
פאל מיט שבת נחמו'

מיט ווייעדיגע פוס האט זיך ר' יאשע יארטשאווער געשלעפט א טריט נאך א טריט, ווען ענדליך האבן זיינע אויגן אויפגעבליצט זעענדיג א טאוול אז אט אט און ער דערגרייכט די שטאט אפטא.

שוין וואכן לאנג איז ער אונטערוועגנס. ער וואנדערט ארום פון איין שטעטל צום צווייטן זאמלענדיג א גראשן נאך א גראשן.

נישט אזוי לאנג צוריק איז ר' יאשע געזעסן אין שול איבער די גמרא און געלעבט אין דער עולם הרוחני, שטייגנדיג א מדריגה נאך א מדריגה. אין זיין ווילדסטן חלום האט ער נישט געזען וואס עס קומט אים אונטער צוגיין, אבער דאן איז עס אונטערגעקומען.

מיט א דאנק צום גרויסן באשעפער אז דער סיבה פארוואס ער גייט ארום נאך געלט איז א גוטער סיבה האט ער זיך גענומען צו די עבודה. דער געלט גיין האט זיך אנגעהויבן נאך דעם וואס ער האט זיך מתחייב געווען צו געבן נדן פאר זיין טאכטער די סומע פון פיר הונדערט רייניש. בשעתו האט ער געטראכט אז דאס איז א קלייניגקייט, ער וועט בעטלען אביסל און די סומע וועט זיין ביי אים אין די קעשענע, אבער ווי טיפער ער איז אריין אין די ארבעט, איז אים קלאר געווארן אז ער האט היבש אונטערגעשאצט דער פאך פון געלט גיין.

אין די געציילטע וואכן וואס ער האט אנגעהויבן מיט זיין נייער ארבעט, האט ער צום ערשטן מאל קענען-געלערנט דער ביטערער טעם וואס דאס מיינט זיין אנגעוויזן אויף יענעם, וואס דאס מיינט אויסשטרעקן א האנט צו א צווייטן און ווי שווער און ביטער עס קען נאר זיין.

צו די בזיונות און בושות איז צוגעקומען די פיזישע שוועריגקייטן. וואוסנדיג אז ביי אים אין שטעטל וועט ער נישט קענען צוזאמענשטעלן אזא סומע, האט ער זיך ארויסגעלאזט אין די ארומיגע שטעט אויף בעטלעריי.

טעג און נעכט האט ער שפאצירט אין די וועגן גייענדיג פון דערפל צו דערפל ביז ווען זיינע פוס האבן אנגעהויבן וויי טון פון גיין אזויפיל. דער זון האט געבראטן, די ליפן איז אים געווען טרוקן, און צו דעם אלעם האט זיך צוזאמענגעקליבן בלויז א פרוטה נאך א פרוטה, ווען ער שטייט היבש הינטערשטעליג פון די סומע וואס ער דארף האבן.

און דאן איז ער געשטאנען פארנט פון די שטאט אפטא, דער שטאט וואו עס וואוינט דער הייליגער אוהב ישראל. זיין הארץ איז געווארן אביסל אויפגעפרישט, ער וועט אריינגיין צום צדיק אין צימער, ער וועט אים דערציילן וואס ער גייט אריבער און האפנטליך וועט אים דער צדיק קענען העלפן.

"רבי, איך טראג עס מער נישט אריבער". האט ר' יאשע געזאגט פאר דער הייליגער אפטער רב און אים דערציילט וואס גייט אויף אים אריבער אין די לעצטערע מאנאטן ווי אזוי ער וואנדערט פון שטאט צו שטאט און זאמלט נאך א גראש נאך א גראש, אבער די ישועה איז נאך ווייט.

"רבי, דער רבי מוז מיר העלפן". האט ר' יאשע געבעטן מיט תחנונים.

"אבער פיר הונדערט רייניש איז א סכום הגון". האט דער צדיק געזאגט.

"אבער רבי, איך האלט שוין מער נישט אויס. אויב וועל איך נישט האבן דער סומע, וועל איך עס נישט אריבערטראגן, די בזיונות און השפלות זענען אומדערטרעגליך".

דער צדיק האט זיך פארטראכט א רגע און דאן זיך אנגערופן:

בס"ד

"קריאה נרגשת"

אמע"כ ידידנו היקרים תושבי עירנו מוקירי תורה הע"י

הנה בזה להזמינכם
בקריאה של חיבה
לבא ולהשתתף אתנו אצל

מסיבה השנתי

להחזקת המוסד
"תלמוד תורה בית יוסף צבי חשינסקיא"
פה בעירנו לאנדאן יצ"ו

וחבלים נפלה לנו בנעימים להתעסק בקדשים,
וכל המוסד מתנהל על דרך המסורה לנו מדור דור,
בהוראות שקבלנו מרבוה"ק ז"ע, וזכה לס"ד מרבה והצלחה גדולה
ע"י הצוות החשוב של מלמדים ומנהלים המפורסמים בשמם הטוב.
אמנם גדל ההוצאות המרובות חבצים עלינו,
וצריכים אנו לעזרת אחינו בני ישראל

וע"כ תיערב נא בקשתינו
להשתתף בגוף ובמנון במסיבה הנערכת ע"י
הרה"ג ר' יואל מארמארשטיין שליט"א
חבר ההנהלה - ודומ"ץ חשינסקיא

ביום א' פרשת דברים הבעל"ט

באולם עדן
127-129 Clapton Comon
משעה 8.30 בערב

השתתפותכם יהי' לחיזוק רב וגודל זכות המצוה
בוודאי תגן עליכם ועל ביתכם להוושע בכל
מילי דמיטב, לראות רב תענוג ונחת דקדושה
מכל יוצ"ח עדי נזכה לביאת הגוא"צ בב"א

המחכים לבואכם ולקבל פניכם
אליעזר שלמה בר"ח בענעדיקט
מרדכי גרינוואלד
עקיבא בר"צ גרינהוט
הנהלת המוסד

גם אנו מצטרפים
משה יששכר שלעזינגער
אברהם יהושע דאווידאוויטש

תלמוד תורה
בית יוסף צבי
דושינסקיא
לאנדאן יצ"ו
בנשיאות כ"ק מרן אדמו"ר שליט"א

"ווייסטו וואס, דאס געלט קען איך דיר נישט שענקען, אבער א הלוואה קען איך דיר יא שאפן. איך וועל דיר פארבארגן דאס געלט און דו וועסט מיר אפצאלן צוביסלעך".

"א הלוואה?". האט ר' יאשע געטראכט א מינוט.

"ווייסטו וואס רבי, א הלוואה איז אויך גוט, אבי באפרייט צו ווערן פון די שווערע און ביטערע בזיונות".

דער צדיק האט זיך נישט געזוימט לאנג. ווי נאר עס איז אויסגעארבעט געווארן דער אפמאך, האבן זיךביידע זייטן געזעצט שרייבן א שטר, ווען אין שטר שטייט אויסגעשריבן גענויע דאטומען ווען דאס געלט דארף אנקומען צוריק און וויפיל ער דארף צאלן יעדער מאל.

גליקליך און צופרידן איז ר' יאשע געוועז דערהאלטנדיג דאס געלט. מיט א שמחה האט ער זיך אויפגעשטעלט פון זיין ארט און זיך אנגערופן צו דעם צדיק אז שוין יעצט לאדענט ער איין דעם רבי'ן צוקומען אנטייל נעמען אין די חתונה פון זיין טאכטער וואס וועט פארקומען בשעה טובה ומוצלחת אין די שטאט יארטשאוו.

דער צדיק האט ביי זיך פארצייכנט דעם דאטום און ר' יאשע האט זיך ארויסגעלאזט אין וועג, צוריק צו זיין שטעטל.

דער באשטימטער חתונה טאג איז אנגעקומען. דער חופה איז שוין געוועזן גרייט און אט פירט מען שוין די חתן און כלה אונטער די חופה ווען פלוצלונג הערט זיך א גערויש. פונדערווייטנס קומט צופארן א פערד און וואגן, אינעווייניג זיצט נישט קיין צווייטער ווי דער הייליגער אוהב ישראל.

מען הייבט אן מיט די חופה און שפעטער קומט די סעודה און אט גייט מען ארויס אין א הילכיגער טאנץ. א רגע איידער מען גייט טאנצן שארט זיך צו דער הייליגער אפטער רב צום מחותן און רוימט אים אריין עפעס אין אויער.

יעדער האט מיטגעהאלטן ווי ר' יאשע ווערט איבערראשט הערנדיג וואס דער רבי רוימט אים אריין אין אויער, אבער נישט יעדער איז א שותף צו דער סוד.

"הער זיך איין ר' יאשע, פארגעס פון אלעס. ביסט מיר גארנישט שולדיג. מחול לך. מחול לך".

"אבער רבי". וויל ר' יאשע איבערפרעגן. ער וויל זיין זיכער אז ער האט גוט געהערט. דער צדיק פארזיכערט אים, ער קען זיין רואיג.

ווי נאר דער צדיק האט אפגעזאגט זיינס, גרייט זיך דער אפטער רב צוריק ארויסצופארן אין וועג. די ארומיגע וואס האבן מיטגעהאלטן וואס עס האט זיך דא אפגעשפילט דערנענטערן זיך צום צדיק, זיי ווילן פארשטיין וואס איז דא געווען דער הוה אמינא און וואס איז דא געווען דער מסקנא.

דער אפטער רב איז מסכים. די חסידים שארן צו די אויערן און דער רבי הייבט אן ערקלערן:

"יעדעס מאל ווען השי"ת גרייט זיך אראפצושיקן א נשמה אויף די וועלט, שטייען אויף מחנות פון די שווארצע מלאכים, מקטריגים און טענה'ן זיך איין מיט כביכול אז עס לוינט נישט אראפצוברענגען די נשמה אויף די וועלט". האט דער צדיק אנגעהויבן זאגן.

"דער מענטש פון ווען ער טרעט אריין אויף די וועלט איז ער א נצרך, ער דארף און דארף, אן אויפהער. ער דארף צוויי עלטערן, ער דארף עסן, ער דארף א ווארעמער הויז, קליידער, ער דארף אגאנצן טאג, וואס לוינט אים אראפצושיקן אויף דעם עולם".

דער באשעפער הערט זייער טענה, אבער ער האט פאר זיי א תשובה.

"טאקע, א מענטש דארף טאקע אלעס, אבער עס איז דא עפעס וואס דער מענטש האט און ענק האבן נישט. א מענטש קען דאנקען פאר השי"ת, ער קען מכיר טובה זיין, ער האט א מויל און וועגן דעם אליין לוינט זיך אז ער זאל ווערן באשאפן".

קעגן די טענה האבן די מלאכים נישט וואס צו ענטפערן. זיי מוזן מסכים זיין און די נשמה קומט אראפ אויף די וועלט און הייבט אן זיין לעבן.

גלייך ווען דאס קינד הייבט אן צו רעדן, נייגן די מלאכים צו אן אויער. זיי ווילן הערן ווי אזוי ער דאנקט, אבער דאס קינד ווייסט נאכנישט וויאזוי צו דאנקען און השי"ת בעט זיי אז זיי זאלן ווארטן מיט געדולד.

"ער איז נאכנישט ערוואקסן, זיין שכל איז שוואך, ווארטס נאך אביסל".

די יארן לויפן. דאס קינד ווערט בר מצוה. ער דאוונט טאקע, ער לויבט, אבער זייער ווייניג מאל איז דער לויב מעומק הלב און די מקטריגים פאדערן זייערס אבער הקב"ה זאגט זיי ווארטס נאך אביסל, ער איז נאך אלץ יונג.

ער עלטערט זיך, ער האט חתונה. ביי די חתונה דאנקט ער טאקע, אבער נישט דאס האט מען געמיינט און ווידעראמאל זענען די שווארצע מלאכים דא, זיי זענען מלא טענות, אבער השי"ת זאגט זיי, ווארטס נאך אביסל.

און אט קומט אן די צייט ווען די נשמה גרייט זיך אריינצופירן זייער אייגן קינד אונטער די חופה. דאס איז א צייט ווען יעדער טאטע איז מלא שבח והודיה צום באשעפער, ער דאנקט און ער וויל דאנקען און דער סוד ווייסט דער שטן אויך, ער ווייסט אז די רגע וועט זיין די רגע און וועגן דעם פארלייגט ער אלע כוחות אוועקצורייסן דער מענטש פון צו לויבן.

די עצה וואס ער האט קעגן דעם איז אריינצוברענגען דעם מענטש אין די געלט דאגה. ער רויבט פון אים צו די מנוחה. אנשטאט אז ער זאל קענען צוגיין מיט א רואיגער קאפ צו די חתונה, טאנצן און לויבן, מישט ער אים אויס מיט דאגות, אז ער פארלירט יעדער טראפעל ישוב הדעת און קומט צו די חתונה, מיט שווערע דאגות.

"דער יצר הרע האב איך געוואלט אויסרייסן". האט דער אפטער רב אויסגעפירט.

"איך האב געוואלט אז דער מחותן ר' יאשע זאל היינט לויבן השי"ת, אזוי ווי ער האט נאך קיינמאל נישט געלויבט. איך האב אים געגעבן דער איינדרוק אז עס איז א הלוואה, ביז צו דער נאכט פון די חתונה און נאר דעמאלטס מגלה געוועזן דער סוד, אז ער איז פריי פון צו באצאלן זיין חוב, אזוי אז ווען ער וועט דאנקען, וועט זיך דאנקען מיט אלע גלידער און איברים, אזוי ווי א איד דארף באמת דאנקען השי"ת".

"אדרבה גייט אריין, כאפט א בליק אין חתונה זאל, זעט ווי אזוי ער טאנצט, ווי פרייליך ער איז, עס איז זיכער אז דער גאנצער פמליא של מעלה טאנצט דא מיט. עס איז א ריקוד מלא שבח והודיה פאר השי"ת, מיט דער גאנצער הארץ". ש

[די מעשה פלעגט דערציילן הגה"צ ר' אהרן מרדכי רוטנער זצ"ל אז ער האט די מעשה מקבל געוועזן מדור דור]

פאר בלויז קומען
און זיך משתתף זיין
מיט £50

**גייט איר
אריין אין
א גורל פון
£500 ביי 1010**

אייערע גאנצע ארדער
פאר די האלידעיס אויסגעצאלט!!!

הערליכע מתנות
פאר די חשובע תומכים

פרנס היום
£250

לכה"פ 100 פונט אומן פלאץ קענט איר אויסוועלן

די ספר פון הסטאָרישע בריוו און קול
קוראים פון שטורעמישע געשעענישן
אין כלל ישראל פון מרן רבה"ק מהרי"ץ
זיע"א מרא דארעא קדישא

פרנס כתה לשבוע
£360

לכה"פ 180 פונט אומן פלאץ קענט איר אויסוועלן

פרנס חצי שבוע
£500

לכה"פ 250 פונט אומן פלאץ קענט איר אויסוועלן

די עלעקטעריק שאך
אדער 3 פון די מתנות

פרנס השבוע
£720

לכה"פ 350 פונט אומן פלאץ קענט איר אויסוועלן

די הערליכע שבחים זמירות
אדער 4 פון די מתנות

מסיבה השנתי

הנערכת ע"י הרה"ג ר'
יואל מארמארשטיין
שליט"א
חבר ההנהלה ות"ת דושינסקיא

יום א' פרשת דברים
אין עדן זאל 8:30

אוועקצושטעלן
**דושינסקיא
חדר**

א באגעגעניש אין ליווערפול

אין קורצן פון פריער:

א געלאסענער האט פנחס מענדלמאן יענער צופרי שפאצירט צו די 'בני משה' שטיבלעך אין סטעמפארד הילל, ווען מיטאמאל האט ער באמערקט א ווייסע צעטל הענגען אינדרויסן פון דער 'מפעל הש"ס' שול. ער האט זיך אפגעשטעלט צו ליינען דעם צעטל, און זיין הארץ האט פארפעלט א קלאפ, די צעטל האט דערציילט אז מיט עטליכע טעג צוריק איז א בחור פארשווינדן געווארן, און מען אפעלירט צום ציבור אז מען זאל ארויסגיין אויף א זוך אקציע. דער נאמען אויפן צעטיל איז געווען: נחמן סאדוויסקי.

פנחס, א ישיבה חבר מיט נחמן, האט אנגעהויבן האבן הארץ עסעניש. די יארן ווען ער האט געלערנט מיט נחמן אין ישיבה האבן זיך דערוועקט, די שולד געפילן אז ער איז שולדיג פארוואס 'נחמן' האט זיך דערקייקלט אין אזא ריכטונג זענען ארויפגעשווימען.

'איך מוז גיין, איך מוז העלפן זוכן נחמן,' האט ער געטראכט צו זיך און פינף אזייגער מיטאג איז ער געקומען צו גיין צו קראולענד פארק אנטיילצונעמען אין די זוכעריי. אנקומענדיג אהין און זעענדיג די געמיש פון מענטשן האט ער באקומען קאלטע פיס. ער האט זיך אנגעהויבן צוריקצודרייען אבער דאן האט אים א וואלונטיר גערופן. פנחס וואקלט זיך, ער קען נישט באשליסן צי ער זאל מיטגיין מיט זיי צי נישט.

און אצינד ליינט ווייטער:

סטעמפארד הילל - קראולענד פארק פינף אזייגער נאכמיטאג

א שטייפקייט האט באהערשט זיינע צוויי גייענדע פיס, ער האט געשפירט ווי זיי רירן זיך נישט פון פלאץ.

'הער אויף קוקן ארום און ארום, טו צו די זאך....' די שטימע איז געווען שטארק, עס איז געווען פול מיט שטאלענע קראפט, אבער עס איז נישט געווען גענוג צו צוברענגען אז ער זאל אויספאלגן זייערע אנווייזונגען. די שרעק פון וואס אנדערע וועלן זאגן הערנדיג אז ער איז געווען א חלק פון דער זוכעריי טיעם איז געווען שטערקער.

די אנדערע שטימע וועלכע האט אים ענדע באוואויגן צו בלייבן וואו ער איז און זיך נישט אנשליסן אין די געיעג האט

קהל תורת חיים דליעזש

ביהמ"ד וכולל "בנין יהושע"

ע"ש כ"ק מרן רבינו הק' זי"ע

בנשיאות בניו כ"ק מרן האדמו"רי"ם שליט"א

בהנהלת הרב נתן נטע דוב שרייבער שליט"א ראש הכולל

37 Craven Walk London N16

ברכת מזל"א טב"א וגדיא יאה

קדם ידידנו וידיד נפש כל חי מיקירי מתפללי בית מדרשנו האי גברא רבא ויקירא פה מפיק מרגליות ענף עץ אבות איש האשכולות בתורה וחסידות לו עשר ידות מגדולי מעתיקי השמועה של רבותינו הק' לבית התמרים תהלתו בקהל חסידים דולה ומשקה מתורתו של רבינו הק' זי"ע מסאטמאר הוא הגבר אשר זכה לקירבה יתירה מאיתן אדוננו קה"ק הויואל משה זי"ע

הגה"ח הרב אברהם שווארטץ שליט"א

בן הגה"ח איש חי"ל ז"ל יד ימינו ואיש אמונו ונאמן ביתו ובעל אכסניא של רבינו הק' הדברי יואל בעיה"ק ר"מ ומנהל מוסדות התורה הצדקה וההחסד סאטמאר ירושלים תו"ב

ולבנו ההולך בדרכי אבות צדקה וחסד אצלו משולבות נועם המדות והמעלות

הרה"ח מו"ה ר' עזריאל שליט"א

חתן הגה"ח הרב מאיר משה מאירסון שליט"א אב"י בעיר אנטווערפען

לרגל שמחת קשרי השידוכין של הבת-הנכרדה תחי' עב"ג

החתן כהלכה כלי מחזיק ברכה אשרי העם שלו ככה סוע"ה בנש"ק

הרב אלימלך הלוי הורוביץ שליט"א

בן האי רועה נאמן לעדתו מגזע קודש מחצבתו מגדולי הרבנים

מרביץ תורה והוראה לעדרים צדיק תמים חמדת הימים

כ"ק הגה"צ המפו' האב"ד חוסט שליט"א

אדמו"ר מבוסטון-מנשסתר

חדב"ן שר התורה והצדקה והחסד בארה"ק ובחו"ל

כ"ק מרן אדמו"ר הגה"ק מהורעדענקא שליט"א

ענבי הגפן בענבי הגפן דבר נאה ומתקבל ואנו תפלה שמע"כ וכל המשפחה הרוממה יראו מהאי חתן וכלה שיח' שיח' רוב נחת דקדושה במדה גדושה לתפארת אבות מתוך שובע שמחות ורוב ברכות והמון השפעות וכל טוב סלה עד עולם

כעתירת ידידיו מתפללי ולומדי באי בית ה' השמחים בשמחתו

גבאי הביהמ"ד **הראש כולל וחברי הכולל**

אויך געהאט וואס צו זאגן און וויאזוי אים איבערצוצייגן אז ער זאל בלייבן שטיין און נישט מיטגיין מיטן שטראם.

די שטימע האט מיטגעברענגט אנדערע שטימעס. "העי, איך האב דיר געזען אויף די בילדער..." האט ער שוין געהערט אין געדאנק וויאזוי מענטשן רעאגירן צו אים.

פנחס, קענענדיג די היינטיגע וועלט, האט זיך נישט גענארט. אין די היינטיגע וועלט רירט מען זיך נישט אן בילדער. דו שטייסט ביי א ציון הק' און דו גיסט אויס דיין הארץ, און דיין פיקטשער לויפט ארום אין די גאנצע וועלט, און הינטער דיין רוקן שפעקולירט מען שוין צי עפעס איז געשען ביי דיר אין שטוב...

אויב עס וועט נישט זיין אנוועזנד אן אפיציעלער פאטאגראפירער וועלן זיכער זיין דארט אסאך אומאפיציעלע בילדער מאכער.

די פיקטשערס וועלן ארומפארן אין די גאנצע שטאט און אויך זיין בילד וועט זיין צווישן זיי. אין בעסטן פאל וועלן זיי עס האלטן ביי זיך, און אין ערגערן פאל וועט עס מארגן הענגען אין די שולן מיט די אונטערשריפט: הונדערטער אידן האבן שוין אנטיילגענומען אין די זוכעריי. וואו זענט איר?

און דאן וועלן די גריסן קומען צו גיין.

"פון וועגן ביסטו אן עסקן, זייט וועגן טוסטו אין עסקנות?" צווישן די נייגעריגע וואס וועלן אים אויס'חקר'נען וויאזוי עס איז געווען און צווישן די וואס וועלן קרומען מיט די אויגן, וועלן אייביג זיין אויך גוטע אידן וועלכע וועלן גראטולירן זיין שריט און אנווייזן אז טראץ וואס זיי אליין האבן נישט געקענט גיין - ווייל זיי זענען געווען זייער פארנומען - שטיצן זיי די שריט. אבער די מערהייט - האט פנחס געוואוסט - וועלן קרומען.

פנחס איז געבליבן אויף זיין ארט, אבער פונדערוויטנס האט ער געקענט מיטהאלטן די אנווייזונגען.

דער ראש המדברים איז געווען בענצי - דער אלעמען באקאנטער בענצי. אין איין האנט האט בענצי געהאלטן א גרויסער בילד, אין די צווייטע האנט האט ער געהאלטן א מייקראפאן. "מורי ורבותי! דאס איז נחמן סאדוויסקי! די בילד איז פון א חודש צוריק..."

עס איז שוין אריבער עטליכע יאר פון ווען נחמן האט איבערגעלאזט די ישיבה באנק און זיי האבן זיך געזען, און פנחס איז געווען נייגעריג וויאזוי ער זעט היינט אויס.

ער געדענקט אים נאך מיט די קרייזלדיגע שיינע פיאות, אבער איין באשעפער ווייסט וויאזוי ער זעט אויס היינט.

פנחס האט אנגעהויבן שפאנען נענטער - ער גייט נאר כאפן א בליק אויפן בילד און ער גייט שוין אהיים.

ער האט קוים עספיעט צו גיין עטליכע טריט ווען א פרעמדער פארשוין האט אים אפגעשטעלט.

"היי, איך בין דזשעיקאב סאדאו, איך קען דיר עפעס פרעגן?"

'אה, די רעפארטערס זענען שוין דא...' פנחס איז אריין אין א פארלעגענהייט.

דזשעיקאב זעענדיג די דערשראקענע אויגן פון פנחס האט געוואלט ווייכער מאכן די שטימונג. "העי, אז דו ווילסט נישט רעדן דארפסטו נישט - איך צווינג נישט."

די נייגער וואס דער פארשוין קען וועלן פון אים האט זיך געשטארקט. "יא, וואס ווילסטו הערן?"

"איך וויל מער אינפארמאציע איבער דעם קעיס, דו קענסט דעם פארלוירענעם בחור?"

"גראדע יא, מיר האבן אינאיינעם געלערנט אין ישיבה, סארי סקול..."

"זייער גוט איז אפשר...."

פנחס האט זיך געכאפט אז ער האט זיך פאררעדט, ער האט געזאגט צופיל, אבער קיין וועג ארויס איז נישט געווען.

"וואספארא סארט אינפארמאציע דארפסטו האבן אויף אים?" האט פנחס געפרעגט.

דזשעיקאב האט אים איינגעלאדנט ער זאל אריינקומען אין זיין קאר, אבער פנחס האט נישט געוואלט מיטגיין. "דארפסט נישט מורא האבן. איך בין אן אגענט פאר די גאווערמענט, איך בין פון די סיקרעט פאליס."

"סקאטלאנד יארד?"

"ניין."

"עם איי 6?"

דזשעיקאב האט נישט רעאגירט.

"עס מאכט נישט קיין חילוק וואו כ'ארבעט, אבער עס איז וויכטיג, איך נויטיג זיך אין אביסל אינסייד אינפארמאציע איבער די קעיס."

פנחס האט זיך געוואקלט. יעדער מענטש קען זאגן אז ער ארבעט אין די רעגירונג און אז ער איז א פאליציאנט און פארשט די געשעענישן. די געוועגליכע פאליציי גייען מיט א יוניפארם, די ענגלישע פאליציי היטלער וועלכע זענען אויס ווי איבערגעדרייטע טשאלענט טעפ געט זיי

רבינו שליט"א בעדהט מנהמת לבו:

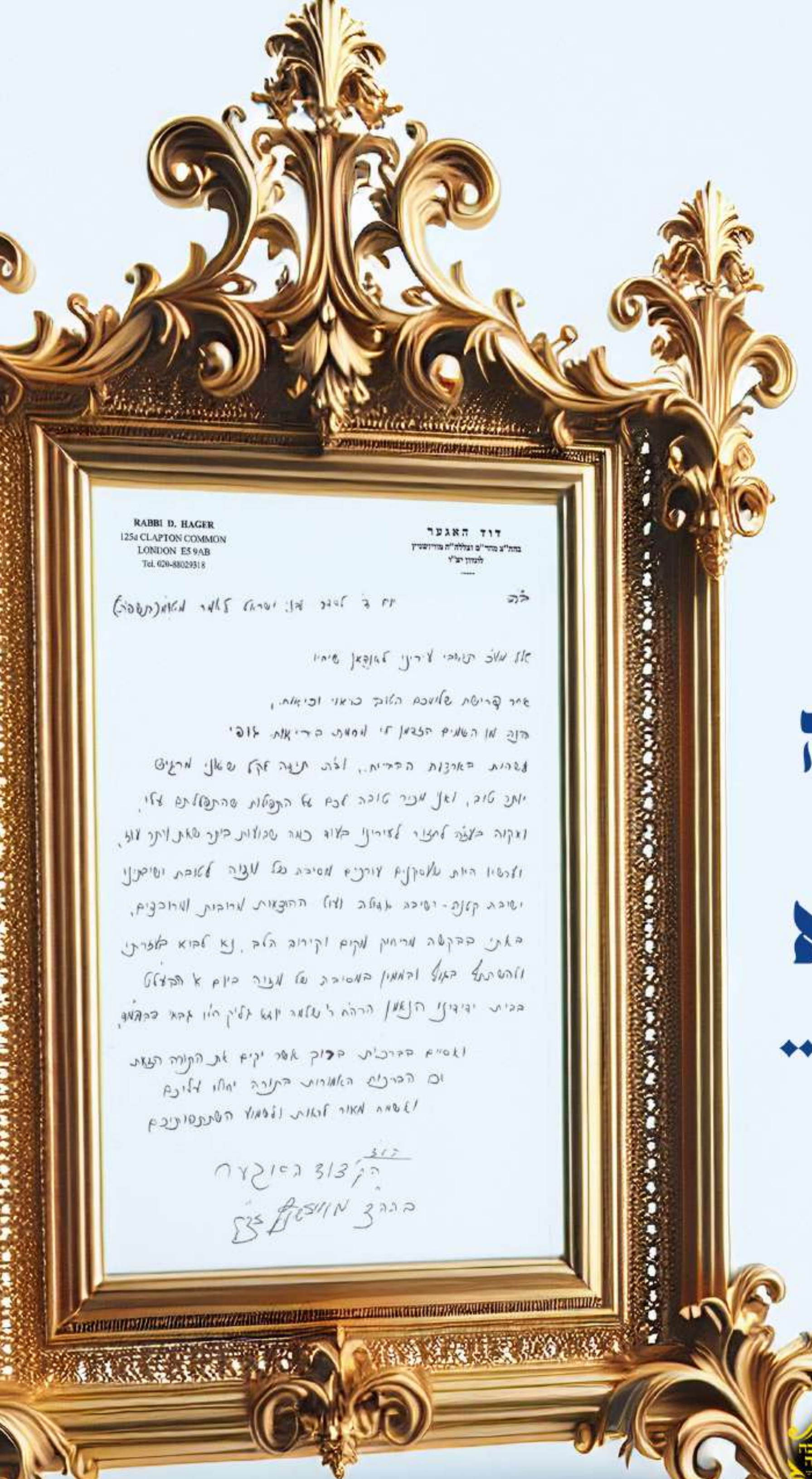
RABBI D. HAGER
125a CLAPTON COMMON
LONDON E5 9AB
Tel. 020-88029318

דוד האגער
בהח"צ מהר"ם וצללה"ה מוויזשניץ
לונדון יצ"ו

ב"ה יום ד' לסדר דבר אל בני ישראל לאמר מטות (תשפ"ה)

אל מוסד תלמודי עירנו לונדון שיחיו

אחר דרישת שלומכם הטוב כראוי וכיאות,
הנה מן השמים הזמינו לי מחמת בריאות גופי
שהיות בארצות הברית., ולה' תודה אקל שאני מרגיש
יותר טוב, ואני מכיר טובה לכם על התפילות שהתפללתם עלי,
ואקוה בעזה"י לחזור לעירנו בעוד כמה שבועות ביתר שאת ויתר עוז,
ונודע לי היות שעוסקים עירנו מסיבת של מצוה לטובת ישיבתנו
ישיבה קטנה - ישיבה גדולה ושו ההוצאות מרובות ומרובים,
באתי בבקשה מרחוק מקום וקירוב הלב, נא לבוא בעזרתי
ולהשתתף בגוף ובממון במסיבה של מצוה ביום א' דברים
בבית ידידנו הנגיד הרה"ח ר' שלמה יודא גליק הי"ו אחאי בבהמ"ד,

ואסיים בברכותי בדרך אשר יקיים את התורה הזאת
וכל הברכות האמורות בתורה יחולו עליכם
ואשמח מאוד לראות ולשמוע השתתפותיכם

דו"ש
הק' דוד האגער
בהרה"צ מוויזשניץ זצ"ל

קריאת
כ"ק אדמו"ר שליט"א
ממקום הבראתו
בארה"ב:

באתי בבקשה

מריחוק מקום וקירוב הלב

נא לבוא בעזרתי...

ישיבה קטנה
כי הם חיינו
ישיבה גדולה

בבית ידידנו הרבני הנגיד
מוה"ר **שלמה יודא גליק** הי"ו
41 Linthorpe Road

א' דברים
ב אב תשפ"ה

דער אנזען, אבער אויף אים זעט מען גארנישט, ער קוקט אויס ווי א ציווילער ענגלישער גוי.

זיין ענגליש איז אויך א טיפישער קלאסישער ענגליש ווי אלע גוים רעדן. ער האט נישט קיין שום וועג צו דערגיין ווער ער איז און וואס ער שטעלט פאר מיט זיך.

"לאמיר רעדן דא," האט פנחס באשלאסן.

דזשעיקאב האט נישט געהאט קיין חשק.

ענדע איז ער אויפגעקומען מיט א שטיקל געדאנק.

12 יאר פריער - דזשעניןׂ לאגער

אביסל נאך דעם וואס דער זון האט אויפגעשיינט אין ארץ ישראל האט זיך איסאם אל מאסרי אריינגעזעצט אין די קאר און זיך געגרייט ארויסצוגיין אויפן וועג.

א שטיקל צערעמאניע האט זיך אפגעשפילט ביי אים אין שטוב איידער ער איז ארויס פון דארט.

ביי איר איז געווען אנוועזנד א קליין הייפעלע פון נאנטע מענטשן צו איסאם, צווישן זיי איז אויך געווען דער טעראר הויפט שאמא אל קאדרי - דער וואס האט חדשים לאנג אויספלאנירט די אטאקע און זיך געגרייט מיטצולעבן צו זען ווי זיינע פינסטערע פלענער ווערן א רעאליטעט.

"עס איז צייט צו גיין, די קאר איז שוין דא אונטן."

איסאם האט געמאכט זיין לעצטער טריט ארויס פון שטוב. ביים פענסטער איז געשטאנען די פערציג יעריגע פרוי פון מאסרי און זיינע צוויי קינדער כאפנדיג דאס לעצטער בליק אויף זייער טאטע וועלכער גייט יעצט ארויס אויף א זעלבסטמארד מיסיע.

געציילטע שעה'ן שפעטער וועלן זיי שווערן אין נאמען פון מוכאמאד אז זיי האבן נישט געהאט די מינדעסטע אנונג אז זייער פאטער גרייט זיך צו באגיין זעלבסטמארד און אז זיי אליין זענען שאקירט פון אים און באטאנען אז זייער פאטער איז אלעמאל געווען א מעסיגער באזעסענער מענטש, אבער יעצט האבן זיי געווישט די טרערן פון זייערע אויגן, ווייסנדיג אז פון דא איז שוין נישט דא א וועג אויף צוריק.

שוין זיצנדיג אין די קאר האט איסאם געכאפט זיין לעצטער בליק אויף זיינע קינדער. קווענקלעניש האט זיך דערקענט אויף זיין געזיכט, ער האט אנגעהויבן באדויערן אז ער האט מסכים געווען זיך אנצושליסן אין די אקציע.

"ווער וועט זיך אומקוקן אויף זיי?" האט ער געקוקט צו זיי. אבער געענוי פאר די מאמענטן איז שאמא געווען דארט. "זארג נישט, מיר וועלן קעיר נעמען פון דיינע קינדער, מיר וועלן זיכער מאכן אז זיי וועלן מאנאטליך באקומען א פעטע געהאלט פון אונזער ארגאניזאציע. זיי וועלן האבן מער עסן און בעסערע קליידער ווי זיי האבן געהאט ביז יעצט..."

שאמא האט זיי באגלייט און נאך געפרעפלט פרעפלעריי באגלייטנדיג די קאר. די קאר איז געפארן עטליכע טריט, אבער דאן האט זיך די טיר פון די קאר געעפנט, אין איר איז אריינגעקומען א צווייטער מיטגליד פון די גרופע - דער באקאנטער אכמעד סורי.

"סאלאם עליקום."

סורי האט באגריסט איסאם.

איסאם האט געוואוסט אז איינער וועט אים באגלייטן אין זיין וועג. וויסנדיג אז פון דזשענין קיין ירושלים ווארט זיי אפ א שווערע טשעק-פוינט האט שאמא באשטעלט סורי וועלכער האט אסאך ערפארונג אין די נושא און ווייסט וויאזוי אנצושטעלן א בלעכענע פנים ביים אריבערגיין די אונטערזוכונג.

די פריינטשאפט צווישן סורי און איסאם איז שוין געווען אור אלט, זיי האבן אינאיינעם געלערנט אין שולע.

איסאם האט געוואוסט אז איינער וועט קומען, שאמא האט אים אנגעגרייט פאר דעם, אבער אין וויסטן חלום איז אים נישט איינגעפאלן אז דער וואס וועט קומען וועט זיין נישט קיין צווייטער ווי זיין גוטער פריינט.

"ביסטו גרייט?" האט סורי געוואלט וויסן.

איסאם האט געטרייסלט פאר שרעק. ער האט געהאלטן אין איין שלינגען פון א געטראנק וואס צעמישט דער מח און ברענגט צו אז ער זאל פארלירן זיין קלארקייט. "דו טוסט א גרויסער זאך," האט אים סורי געמוטיגט.

די טשעק-פוינט אריין אין ארץ ישראל איז אריבער רעלאטיוו גרינג, און א האלבע שעה נאכן פארלאזן דזשענין האט זייער קאר גאלאפירט אין די גאסן פון ירושלים. מערערע מאל האט איסאם באזוכט אין ארץ ישראל. די קאנטראסט צווישן זיין וואוינארט און די גאסן האט אים באצויבערט.

מערערע באסעס און פריוואטע קארן האבן זיך געשלענגלט אויף די גאסן און ביי די זייט איז געווען די פיסגייער. ארויסקוקנדיג פון די פענסטער האט ער געקענט זען מענטשן פון יעדן עלטער, עלטערע אידן זייטיג צו קליינע זיסע קינדער וועלכע זענען מאמענטאל

געגאנגען אין חדר מיט די רוקזאק אויף די פלייצעס.

חרטה געפילן איבער די שריט וואס ער גייט יעצט באגיין האבן אנגעהויבן ארויפקומען אין קאפ. ער האט אנגעהויבן בעטן פון סורי ער זאל אים צוריקנעמען צו זיין שטוב, אבער געווי פאר דעם מאמענט איז סורי געווען דארט. וויסנדיג פון עקספיריענס אז מערערע מאל וועלן די טעראריסטן צוריקציען אין די לעצטע רגע, האט שאמא מיטגעשיקט סורי.

"טראכט נישט פון זיי! טראכט פון די גרויסע פאלאצן וואס ווארט דיר אפ נאך דיין טויט, דו ביסט א מיטגליד אין די הייליגע דזשיהאד קאמף."

איסאם, צעמישט פון די מיסיע, האט צוגעשטימט.

דער ציל איז געווען די רמות געגנט. לויטן פלאן וועט איסאם ארויפגיין אויף די נומער 16 באס וועלכע שלענגלט זיך אראפ פון די רמות געגנט ביז צו די ווירבלענדע בית ישראל געגנט און דארט וועט ער אויספירן זיינע פינסטערע פלענער.

די זייגער האט געוויזן אויף 7:45 ווען סורי האט אפגעשטעלט די קאר און איסאם איז אראפ פון איר.

"אין פינף מינוט דארף דער באס קומען. ווארט דא ביי די סטאנציע."

דריי מינוט שפעטער 7:48

"זיי וואויל און געדענק מיר אהיימצוברענגען א נחת צעטיל פון דיין רבי..." מיט א ווארעמע קוש אויפן שטערן האט זיך די מאמע פון מענדי ווערלוי געזעגנט פון איר עלף יעריגער מענדי.

מענדי, א ליכטיגער זיסער קינד, האט טאג טעגליך געמאכט די וועג פון די רמות געגנט צו די בית ישראל געגנט, צו די 'תורה אור' חדר.

זייענדיג פון די איינציגסטע קינדער אין זיין כיתה וואס וואוינען אין די רמות געגנט האט די חדר נישט צוגעשטעלט קיין טראנספאטאציע וואס זאל אים טראגן אין חדר, און מענדי האט גענוצט די לאקאלע באסעס צו פארן אין חדר.

אויף יענער אינדערפרי האט ער ווי יעדן טאג זיך געגרייט ארויפצוגיין אויפן שטאטישן באס צו פארן צו די חדר. היינט איז געווען א ספעציעלער טאג פאר מענדי - היינט גייען זיי אריבערגיין א שווערע פארהער אויף מסכת קידושין און איינער פון די חשוב'ע רבנים פון שטאט וועט זיי קומען פארהערן.

אלע קינדער פון די כיתה האבן זיך געגרייט צו דעם פארהער. אויך דער קליינער מענדי וועלכער האט גע'שמ'ט איבעראל מיט זיין התמדה האט אריינגעלייגט אומגעהויערע כוחות אין די פארהער און געהאפט ארויסצוגיין פון איר מיט א שיינער אויסצייכענונג.

א רגע איידער ער איז ארויף אויפן באס, איז אריבערגעפארן נעבן די באס סטאנציע די 'ישראל ואורייתא' חדר-ווען און פון די פענסטער האט זיין נאנטער ידיד נחמן סאדוויסקי ארויסגעשריגן פאר מענדי.

"הצלחה אין דיין פארהער - דו זאלסט קענען די בעסטע."

א הילכיגער אמן האט זיך געהערט, אבער א רגע שפעטער זענען ביידע געווארן איינגעשלינגען אין די וועגן.

מענדי האט גערייזט מיט די שטאטישע באס און נחמן מיט די ווען.

צוזאמען מיט מענדי איז ארויף אויפן באס א פארדעכטיגטער פארשוין.

לעבנדיג אין א צייט ווען באס באמבעס זענען געווען אן אפטער ערשיינונג האט מענדי געוואלט אראפגיין פון די באס, אבער נאך דעם וואס עס אריבערגעפארן עטליכע גאסן און סטאפס און עס האט גארנישט פאסירט האט זיך מענדי געטרייסט אז עס איז א דורכגאנג.

די באס האט זיך דורכגעשטופט די פולע גאסן פון ירושלים. פאר א רגע האט מענדי נישט אויפגעהערט צו חזר'ן די גמרא אויסנוצנדיג די צייט פאר תורה גלוסטנדיג מקיים צו זיין די מצוה פון ובלכתך בדרך.

אידן זענען ארויף אויף די באס, אנדערע זענען אראפ, מען איז געווארן נענטער און נענטער צו די תלמוד תורה. איינס פון די פילע סטאנציעס איז געווען דער 'שמואל הנביא' סטאנציע וועלכע שלענגלט זיך אריין אין די בית ישראל געגנט. מערערע מענטשן האבן זיך צונויפגעדרוקט, איינער איז אריין אין דעם צווייטן, די טירן האבן זיך קוים קוים פארמאכט.

אויף די מינוט האט איסאם געווארט! ממש אין יענע רגע, א סעקונדע נאך דעם וואס די באס האט זיך ארויסגעלאזט אויפן וועג צום קומענדיגן סטאפ, האט איסאם אויסגעפאלגט די באפעל וואס ער האט באקומען פון זיין אויבערהאר שאמא. ש

פארזעצונג קומענדיגע וואך אי"ה.

שלמה יאקאבאוויטש

דער סוד אונטערן כולל

רייכע שמועס מיט ראה"כ דברי שלמה הרה"ג ר' **מאיר מארקאוויטש** שליט"א צוזאמען מיט די פיר ראשי חבורות אינעם כולל וואו מיר הערן איבער די סוד וויאזוי מען פראדוצירט בס"ד אזעלכע שטארקע בני תורה | שטארקע שמחת התורה וועט יונגעלייט פארהערן זיך גאנצע מקצועות ביי רבני עירנו

עס איז דינסטאג 1:14 נאכמיטאג, ווען מיר שפאצירן אריין אינעם דושינסקי ביהמ"ד וואו עס איז סטאנציאנירט די גרויסע מקום תורה, די בארימטע כולל דברי שלמה, וואו מיר פלאנירן אפצוהאלטן א שמועס מיטן ראה"כ און די ראשי חבורות.

גלייך ביים אריינקומען האבן מיר באשלאסן צום ערשט אריינצוגיין אל ההיכל פנימה, דארט וואו די חשוב'ע אברכים זיצן און הארעווען בתורתינו הקדושה, צו כאפן א נענטער בליק פון וואס מען רעדט דא.

די מחזה וואס האט זיך אונז אנטפלעקט ביים אריינשפאצירן איז געווען להפליא. עס זיצן דא צענדליגער יונגעלייט, אריינגעטון אין די סוגיות ווי גלייך גארנישט אנדערש עקזיסטירט אויף דער וועלט. טראץ וואס איך בין דא א גאסט האב איך נישט געזען אפילו איין יונגערמאן זאל שענקען א בליק צו מיין ריכטונג, דער עולם האלט נישט מיט וואס גייט פאר אין זייערע אייגענע ד' אמות. ווי אויך בין איך געוואויר געווארן אז די נאמען 'כולל אברכים' איז דא נישט אזוי פאסיג, וויבאלד א שיינער עולם דא זענען שוין ווייט נישט קיין אברכים..

די שפיץ חידוש איז אבער געווען, ווען שפעטער ביים שמועס האב איך געהערט אז 1:15 איז דער אפיציעלער צייט וואס דער כולל ענדיגט זיך. דאס באדייט אז טראץ וואס מיר זענען דארט געשטאנען ביז 1:20 האב איך נישט באמערקט א איינער זאל פארמאכן זיין גמרא און ארויסלויפן, די תלמידי חכמים זענען געווען צו פארנומען מיט זייערע לימודים צו קענען באמערקן אז די ווייזערלעך אויפן זייגער רוקן זיך פאראויס.

אין צוגאב צום פאקט אז אונזער היינטיגע שמועס איז איבער די בארימטע לאנגיעריגע כולל דברי שלמה – פון די גרעסטע כוללים אין לאנדאן, פארמאגט דער שמועס א זעלטן-שטארקע באדייט, נעמענדיג אין באטראכט אז מיר האבן די געלעגנהייט צום ערשטן מאל אפצוהאלטן א שמועס מיטן ראה"כ הרה"ג **ר' מאיר מארקאוויטש** שליט"א וואס איז פקיע שמיה אינעם גאנצן שטאט, זייענדיג פון די שטערקסטע און פראמינענטסטע דיינים אין לאנדאן.

צו משלים זיין דעם הערליכן בילד זעצן זיך צו צום טיש די פיר ראשי חבורות אינערהאלב כולל דברי שלמה, וואס צוזאמען באקומען מיר כאטש א טיילווייזע תשובה צו די שווערע שאלה וויאזוי איז מען מצליח צו האלטן א כולל אויף אזא הויכע לעוועל, ווען די כתר שם טוב פונעם כולל הילכט אפ למרחקים, און דער כולל האט שוין אין לויף פון די יארן ארויסגעגעבן פילע מרביצי תורה ומורי הוראה בישראל.

טוב עין הוא יבורך

במשך אונזער שמועס כאפן מיר אויף אז איינע פון די באשטאנדטיילן וואס געבט צו צום הצלחת הכולל איז דאס עין טובה וואס הערשט צווישן די ראשי הכולל והחבורה.

מערערע מאל אין לויף פונעם שמועס הערן מיר אויסטוישונגען צווישן דעם ראה"כ און די ראשי חבורה ווען עס איז צום פארדאנקען די הצלחה פונעם כולל בס"ד. די ראשי חבורה זאגן אז דאס איז אנע ספק די כח פונעם ראה"כ שליט"א, וואס לייגט אריין אבנאראמאלע כוחות אין די יונגעלייט, דער ראה"כ האט א פערזענליכע שייכות מיט יעדן יונגערמאן, ער גייט פון צייט צו צייט אריבער יעדן יונגערמאן צו הערן פון אים וואו ער האלט און וויאזוי עס גייט זיינע לימודים, און דאס עצם אנוועזנהייט פון אזא גרויסן תלמיד חכם געבט שוין אסאך צו צום אטמאספער.

ווידעראום דער ראה"כ ווארפט צוריק דעם קרעדיט: "קודם דארף מען וויסן אז אלעס איז סייעתא דשמיא, עס האט גארנישט מיט מיר צו טון," זאגט דער ראה"כ מיט אן אמת'דיגקייט. "אבער א חלק פון די סייעתא דשמיא איז דאס אז מיר האבן געטראפן אזעלכע געלונגענע און געטרייע ראשי חבורה. די ראשי חבורה זענען גאר אויסגעצייכנט און טוען אויפהייבן דאס גאנצע כולל, זיי האבן גאר א גרויסע חלק אין די הצלחה פונעם כולל."

ווי עס שיינט איז אט דער פאקט פון די גאר שטארקע הצלחות, אנשטאט יעדער זאל זוכן צו אויפווייזן ווי גוט ער איז וכו' הערשט דא א געשמאקע אטמאספער און א זעלטענע צוזאמענארבעט, וואס זעט זיך אן אויף די מצב הכולל אין אלגעמיין.

השתלשלות הכולל

מיר בעטן פונעם ראה"כ זאל אונז פארציילן איבער דאס התייסדות הכולל און וויאזוי די כולל האט באקומען די זכי' אז ער זאל דינען אלס ראש הכולל.

"דער כולל איז נתייסד געווארן מיט קרוב צו דרייסיג יאר צוריק," מישט דער דיין צוריק די זכרונות. "דורך הרה"ח **ר' נתן בנימין בינדיגער** שליט"א. ר' נתן בנימין האט א נאמען געגעבן פארן כולל 'דברי שלמה', נאך זיין זיידן הרה"ח **ר' שלמה שפיטצער** ע"ה. עס דארף ארויסגעברענגט ווערן אז בנו הרה"ח **ר' רפאל שפיטצער** שליט"א איז פון די שטארקע תומכים פונעם כולל עד היום הזה.

"איך האב דאן געלערנט אין א כולל וואו מען האט געלערנט הל' רבית, אבער ווען עס איז געקומען צו די שווערע סימנים פון קס"ח, קס"ט און קע"ז האט מען דאס אויסגעלאזט. וויבאלד איך האב עס יא געוואלט דורכלערנען בין איך אריבער צו א צווייטע כולל, אבער דארט האט מען אויך באשלאסן דאס אויסצולאזן. דאן האב איך זיך

אריינגעזעצט אין ביהמ"ד רוזשין מיט א חברותא. אזוי ווי די נייע כולל איז אויך געווען דארט סטאנציאנירט, האט מיר ר' נתן בנימין איין טאג געבעטן איך זאל דינען אלץ שואל ומשיב אין כולל, צו וואס מען האט צוגעשטימט.

"נאך א תקופה פון ארום צוויי יאר איז ר' נתן בנימין אריבער צו א כולל אין עדזשוער און געוואלט אויפגעבן די ראש-הכולל'שאפט. ער האט אונז עס אנגעטראגן, אבער מיטן תנאי אז מיר נעמען אויך איבער די געלט חלק. לכתחילה האב איך נישט געוואלט, נישט ווילנדיג זיין פארנומען מיטן שאפן געלט, אבער גייענדיג זיך שואל עצה זיין מיט דער דעמאלטדיגער אבד"ק סאטמאר הגה"צ **ר' חיים מאיר וואזנער** בעל מחשבת הלוי זצ"ל, האט ער מיר שטארק צוגעשטיפט דערצו און געזאגט אז מען זאל דאס אוודאי יא אננעמען.

"איך האב אים געפאלגט, און אין די ערשטע תקופה בין איך טאקע ארומגעגאנגען צו נדיבי עם זיי צו ביישטייערן פארן כולל. מען דארף ארויסברענגען לשבח פון ר' נתן בנימין און די אנדערע חברי הנהלת הכולל וועלכע האבן שטארק ארויסגעהאלפן און שטייען נאך ביז היינט צו די רעכטע האנט ווען עס פעלט זיך אויס. מיט צוואנציג יאר צוריק האט דער אויבערשטער צוגעשיקט דער ריכטיגער מענטש, און מען האט אויפגענומען הרה"ג **ר' איתמר טובי' הכהן הערשקאוויטש** שליט"א אלץ מנהל הכולל, און זינט דעמאלט געבט ער זיך איבער מיט א זעלטענע מסירות פאר די כולל. זיין זכות איז גאר גרויס און די

אלע טויזנטער שעות תורה וואס גייט פון דא ארויס איז אים צו פארדאנקען בס"ד."

יעדער גייט ארויף א טרעפל

פאר מיר גייען אריבער צו די ראשי חבורה, ווילן מיר אז דער ראה"כ זאל אונז פארשטיין געבן די מהלך הכולל און וואס איז טאקע די סוד פון די שטארקע הצלחה.

„מיר טוען בס"ד פאקוסירן זייער שטארק, אז יעדער יונגערמאן זאל שטייגן העכער אין זיין מצב. מיר פארמאגן דא גאר אסאך עלטערע יונגעלייט און חשוב'ע תלמידי חכמים, און ווי פארשטענדליך זענען אויך דא יונגע יונגעלייט וואס היבן יעצט אן זייער וועג. אונזער מטרה איז איין זאך: יעדער איינער זאל אנקומען העכער ווי ער איז יעצט. דער תלמיד חכם זאל ווערן מער תלמיד חכם, דער צורבא מרבנן זאל זיך משלים זיין בתורה נאך מער און דער פרישער יונגערמאן זאל קונה זיין וואס מער און אויסנוצן זיינע כוחות און צייט."

א כולל יונגערמאן מיט א דזשאב

דער ראה"כ וויל שוין גיין, זיין סדר היום איז גאר אנגעפילט כידוע, אבער מיר בעטן אים אז פארן גיין זאל ער אונז אריינווארפן א מעשה וואס ער האט מיטגעהאלטן, וואס זאל ארויסברענגען די מהות פון די חשוב'ע כולל יונגעלייט.

דער דיין דארף נישט לאנג טראכטן, ער האט א פרישע מעשה. „נעכטן איז צו מיר צוגעקומען א יונגערמאן, און מיר געזאגט אז ער איז געצווינגען אפצולאזן די כולל ווענט און ער גייט אנהייבן אן ארבעט. ער בעט מיר אבער איך זאל אים געבן הדרכה

וויאזוי ער קען מיטנעמען די כולל יארן אויף א גאנץ לעבן, און פארבלייבן ווי א כולל יונגערמאן כאטש וואס ער פארמאגט א דזשאב! דאס ברענגט ארויס ווי צוגעבינדן די יונגעלייט דא זענען צו די תורה הקדושה."

דאן דערמאנט זיך דער ראה"כ נאך א מורא'דיגע געשיכטע. דער ראה"כ פארציילט אז מיט 16 יאר צוריק איז אריינגעקומען דא א יונגערמאן, וועלכער איז געקומען מיטן פלאן צו בלייבן דא פאר פינקטליך 6 חדשים, ער איז געווען זייער שוואך אין לערנען אבער האט זיך פשוט געפילט באקוועם צו גיין גלייך ארבעטן. זיין וויזע איז געווען קלאר, אז אויפצומארגנס פון די 6 חדשים איז ער שוין נישט אין כולל. מען האט אים אריינגעשלעפט אין די תורה'דיגע אטמאספערע, וואס ווי געזאגט לייגט די כולל א שטארקע געוויכט אז אפגעזען פון וואס וועט געשען אינעם צוקונפט, אבער ווילאנג א יונגערמאן איז דא זאל ער ארויסנעמען דאס מאקסימום פון זיינע כולל שעות.

„מען האלט היינט זעכצן יאר נאך זיין חתונה," ענדיגט דער ראה"כ צו מיט באגייסטערונג. „און דער יונגערמאן זיצט נאך אלץ אין כולל! נישט נאר דאס, ער האט זיך שוין אין לויף פון די יארן פארהערט פילע מקצועות ביי פארשידענע רבנים דאהי, דערונטער יורה דעה ח"א, הלכות שבת און הל' רבית און איז א שיינער תלמיד חכם. באזונדער האט ער זיך פארהערט א שווערע מקצוע ביי איינעם פון די גדולי התורה אין ענגלאנד וואס איז שוין בעלמא דקשוט און ער האט מפליא געווען זיינע ידיעות און זיין קלארקייט!"

והיו לארבעה ראשים

מיר באדאנקען זיך פארן דיין וראה"כ פארן אונז שענקען פון זיין פארנומענע צייט און מיר ווענדן זיך צו די ראשי החבורות.

צום ערשט האבן מיר די הלכה חבורה, אנגעפירט דורך הרה"ג **ר' אברהם שמואל ליעבער** שליט"א. ר' אברהם שמואל פארציילט אונז אז דאס איז גאר אן אויסדערוועלטע חבורה, וועלכע באשטייט פון עלטערע יונגעלייט, תלמידי חכמים מובהקים וועלכע זיצן שוין אין כולל פאר לאנגע יארן.

„עס איז יעצט געווען א קבוצה פון 14 יונגעלייט וועלכע האבן זיך פארהערט גאנץ הלכות יו"ט ביי דריי חשוב'ע רבנים דא אין שטאט," פארציילט דער ראש חבורה. „דאס איז געקומען נאך א הארעוואניע פון 3 יאר, אין וועלכע מען האט דורכגעלערנט אלע הלכות בעיון רב, אנגעהויבן פון די גמרא און ראשונים, אזוי ווייטער צום מחבר און אחרונים ביז הלכה למעשה. מען האט זיך פארהערט ביים **ראה"כ שליט"א**, ביי הרה"ג **ר' הערשל שנעק** שליט"א און ביי הרה"ג **ר' שלמה דוד קליין** שליט"א, און אלע פה אחד האבן

באוואונדערט די ברייטע היקף וואס די יונגעלייט קענען.

"אבער מיינט נישט אז מען האט אנגעהויבן מיט יו"ט, די אלע יונגעלייט האבן זיך שוין אין פאראגאנגענהייט פארהערט גאנץ הלכות שבת החמורות ביי הגה"צ **ר' משה מנחם ווייס** שליט"א אבדק"ק סאטמאר, און טוען עס כסדר חזר'ן. יעצט לערנט מען הל' יחוד, און צום נייעם ווינטער זמן גייט מען בעז"ה אנהייבן די שווערע הל' רבית."

פון הל' יו"ט גייען מיר אריבער צו די חבורת ש"ס, אנגעפירט דורכן ראה"ח הרה"ג **ר' יעקב ישראל ערלאנגער** שליט"א.

"אונזער חבורה לערנט שוין ב"ה מסכתות הש"ס פאר לאנגע יארן," זאגט ר' יעקב ישראל. "און מען איז שוין דורכגעגאנגען אסאך מסכתות, האפנטליך וועט מען מסיים זיין ש"ס אין די קומענדיגע פאר יאר. מען לערנט עס זייער גרונטליך, און די חשוב'ע יונגעלייט לעבן ממש אריין אין די סוגיות."

ויבא הכתוב השלישי, דאס איז די הלכות שבת חבורה, בראשות דער ראש חבורה הרה"ג **ר' משה כ"ץ** שליט"א.

"דער חבורה איז געאייגנט פאר די יונגערע יונגעלייט וועלכע ווילן לערנען הלכה, לדעת את המעשה אשר יעשון," געבט אונז ר' משה צו פארשטיין. "מען האט שוין דורכגעלערנט בס"ד א היבשע צאל סימנים און מען גייט ווייטער מיט א שטארקייט, מיטן פלאן זיך צו פאהערן ביי רבנים בעתיד. אצינד האלט מען ביי שכ"ח – הלכות רפואה. מיר האבן א ספעציעלע סדר איינמאל א וואך, ווען פאר א שעה צייט חזר'ט מען איבער אלטע סימנים, זיכער צו מאכן אז דאס ווערט נישט פארגעסן און מען איז כסדר שולט אין די וויכטיגע הל' שבת וואס איז נוגע מדי שבת בשבתו. עס קומען פאר כסדר'דיגע בחינות, אויף וואס דער געטרייער מנהל הכולל האט אן עקסטערע קאסע צו צאלן באנוס געלט פאר יונגעלייט וואס נעמען בחינות. באזונדער ווערט איבערגעגעבן שיעורים כלליים יעדע וואך דורך יונגעלייט מבני החבורה."

ווי די הנהלת הכולל געבט איבער, וועט זיין א ספעציעלע געלעגנהייט אין לויף פונעם קאמפיין, צו מנדב זיין שיינע סכומים לטובת הכולל לעי"נ הרה"ח ר' **שלום בער ווינטער** ע"ה וואס מען שטייט נאך אין די שלושים פון זיין פטירה. ר' שלום בער איז געווען דער עלטסטער דברי שלמה תלמיד און האט געלערנט אין כולל פון כמעט דעם ערשטן טאג, ער איז געקומען אין כולל יעדן איינציגסטן טאג ווי א פרישער יונגערמאן. דאס מנדב זיין לזכרו וועט אוודאי זיין אן עילוי פאר זיין נשמה.

ר שלום בער ווינטער ז"ל צוזאמען מיט ר' אלי' לעוו ז"ל ביי א מסיבה לטובת הכולל

ר' שלום בער ביי א מעמד אין כולל

די פערטע חבורה איז אויך א גמרא חבורה, וואו מען לערנט אויפן סדר עמוד יומי פון דרשו. די חבורה שטייט בראש פון הרה"ג **ר' פנחס מנחם שרייבער** שליט"א.

דער ראש חבורה שליט"א שמועסט אויס: "אונז האבן אנגעהויבן לערנען גמרא על סדר הש"ס צוזאמען מיט עמוד היומי פון דרשו. מען האט יעצט געענדיגט די שווערע עירובין מסכתא, ווי די יונגעלייט ליגן אין דעם, און מען הייבט ממש יעצט אן מסכת פסחים. עס איז מפליא צו זיין ווי די יונגעלייט זענען ראשם ורובם אריינגעטון אינעם לערנען און מיר שטעלן כסדר אהער בחינות וואס די יונגעלייט ענטפערן מיט א שטארקע בקיאות. אונזער חבורה האט גאר א שטארקע מעלה, אז דאס גייט אן 365 טעג א יאר! וויבאלד די עמוד יומי לויפט יעדן טאג פון יאר, מוזן די יונגעלייט דאס משלים זיין. עס זענען דא אזעלכע וועלכע גייען אן מיט זייערע חברותות פרייטאג און שבת, און אפגערעדט פון ביה"ז מוז יעדער משלים זיין דעם טעגליכן עמוד."

אגב פארציילט אונז דער ראש חבורה אז דעם דאנערשטאג איז ערווארטעט א נסיעה קיין קערעסטיר פאר די בני החבורה לרגל סיום מסכת עירובין.

א שותפות מיט איבער אכציג בני תורה!

נאכן זיך געזעגענען פון די ראשי חבורה הערן מיר פון איינעם פון די הנהלה אפאר ווערטער איבער די בעפארשטייענדע קאמפיין.

ער לייגט אראפ די מצב, אז יעדער ווייסט ווי שווער עס איז אויסצוהאלטן א כולל, וויבאלד א כולל פארמאגט נישט קיין שום הכנסה און מען דארף יעדע וואך שאפן די ריזיגע סכומים ממש יש מאין. אינעם כולל לערנען איבער אכציג בני תורה, און די קאסטן דערפון איז אומגעהויער גרויס.

דעריבער האט מען באשלאסן זיך ארויסצולאזן מיט א קאמפיין, וואו מען צילט אויפצוטרייבן לכה"פ הונדערט טויזנט פונט. מען טוט דערביי בעטן תושבי לאנדאן זיך אנצושליסן ביד נדבה, עס איז געלט וואס גייט בלויז פאר תורה, און שטיצט איינס פון די גרעסטע תורה צענטערן ביי אונז אין לאנדאן.

ותלמוד תורה כנגד כולם ■

יארצייטן פון די קומענדיגע וואך

שב"ק פרשת מטו"מ - א' אב

אהרן הכהן בן **עמרם**, ב"א תפ"ח, הר ההר ירדן

אלעזר ואיתמר בני **אהרן הכהן**, ב"א תקט"ז, ומנו"כ בעוורתא

רבי **נתן נטע** בן רבי **יוסף** מאווריטש זי"ע, תקמ"ה, ומנו"כ באווריטש

רבי **חיים** בן רבי **צבי הירש** מקראסנא זי"ע, תקנ"ג, ומנו"כ במאהילוב

רבי **שמואל** בן רבי **דוד צבי** (עהרנפעלד) ממאטערסדארף זי"ע, תרמ"ג, ומנו"כ במאטערסדארף

רבי **אהרן** בן רבי **חיים** (הלברשטאם) מצאנז קרייז זי"ע, תרס"ג, ומנו"כ בצאנז

רבי **מנחם** נחום בן רבי **יהודה לייב** (עפשטיין) מקאברין ביאליסטאק זי"ע, תרע"ח, ומנו"כ בביאליסטאק

רבי **מרדכי** בן רבי **ישראל אלעזר** (היילפרין) מקאזניץ זי"ע הי"ד, תש"ג

רבי **שלמה** בן רבי **בנציון** (הלברשטאם) מבאבוב זי"ע, תש"ס, ומנו"כ בניו דזשערסי

יום א' - ב' אב

רבי **יעקב** יעקבקא בן רבי **יחזקאל הלוי** (לנדא) מבראד זי"ע, תקפ"ב, ומנו"כ בבראד

רבי **צבי אריה** בן רבי **שאול ישכר בער** (ביק) ממעזיבוז זי"ע, תרל"ח, ומנו"כ במעזיבוז

רבי **חיים יואל** בן רבי מרדכי **יוסף משה** (מאסקאוויטש) משאץ סאמבור זי"ע הי"ד, תש"א

רבי **משה** בן רבי **אברהם** (שטערן) מדעברעצין זי"ע, תשנ"ד, ומנו"כ בניו דזשערסי

יום ב' - ג' אב

המקובל רבי **שמשון מאסטראפאליא** בן רבי **פסח** הי"ד זי"ע בעל 'דן ידין' ו'קרניים', ת"ח, ומנו"כ באסטראפאליא

רבי **גדליה אהרן** בן רבי **יהושע העשיל** (ראבינאוויטש) ממאנאסטריטש הי"ד זי"ע, תרע"ט, ומנו"כ בקיעוו

רבי **דוד** בן רבי **פנחס לייב** (שפירא) מסלאוויטא זי"ע, תרצ"ד, ומנו"כ בהה"ז

רבי **חיים יחזקאל** מאוזרוב בן רבי **ישראל** (טאוב) ממאדזיץ זי"ע, תרצ"ח

רבי **יצחק** בן רבי **מרדכי** (טווערסקי) מסקווירא ניו יארק זי"ע, תש"א, ומנו"כ בלאנג איילענד

יום ג' - ד' אב

רבי **מנחם עזריה מפאנו** בן רבי **יצחק ברכיה** זי"ע **רמ"ע מפאנו**, בעמח"ס 'עשרה מאמרות', שפ"ה, ומנו"כ במאנטובא

רבי **צבי מאיר הכהן** בן רבי **שלמה** (ראבינאוויטש) מראדאמסק זי"ע, תרס"ב, ומנו"כ בראדאמסק

רבי **אפרים** בן רבי **יחזקאל** (טאוב) מקאזמיר זי"ע, תרס"ד

רבי **בן ציון** בן רבי **שלמה** (הלברשטאם) ה'**קדושת ציון**' מבאבוב הי"ד זי"ע, תש"א בלעמבערג

ר' **יחזקאל שרגא** מקראקא בן רבי **יצחק ישעיה** (הלברשטאם) מטשעחויב הי"ד זי"ע, תש"א, בלעמבערג

רבי **יהושע העשיל** מחענטשין - עלקוש בן רבי **חיים שמואל** (הורוויץ-שטערנפעלד) מחענטשין הי"ד זי"ע, תש"ג, בסאסנאוויץ

רבי **שמעון נתן נטע** בן רבי **יעקב יצחק** (בידערמאן) מלעלוב ירושלים זי"ע, תשס"ד, ומנו"כ בהר הזיתים

יום ד' - ה' אב

רבינו **יצחק** בן רבי **שלמה** (לוריא) האר"י הק' זי"ע, של"ב, ומנו"כ בצפת

רבי **מנשה** בן רבי **דוד** מקאזניץ זי"ע ומנו"כ בווארשא

רבי **אריה לייביש** (רוקח) ממאגרוב בן רבי **יהושע** מבעלזא זי"ע, תרצ"ב

רבי **חיים עוזר** בן רבי **דוד שלמה** (גראדזינסקי) מווילנא זי"ע, ת"ש, ומנו"כ בווילנא

יום ה' - ו' אב

רבי **מרדכי** בן רבי **נפתלי צבי** (שמערלער) ממיקאלייעוו פרעמישלאן זי"ע, תרכ"ד, ומנו"כ בצפת

רבי **יוסף חיים** (פרענקל) משענדישוב בן רבי **אברהם** מוויעלעפאלי זי"ע הי"ד, תש"ב

רבי **יהושע** בן רבי **אברהם יוסף** (גרינוואלד) מחוסט זי"ע, תשכ"ט, ומנו"כ בהר המנוחות

ער"ש - ז' אב

רבי **ישכר דוב בער** בן רבי **אריה יהודה לייביש** מזלאטשוב זי"ע, תקנ"ה, ומנו"כ בצפת

רבי **משה** בן רבי **עמרם** (גרינוואלד) מחוסט זי"ע, תר"ע, ומנו"כ בחוסט

רבי **פנחס** בן רבי **גדליה אהרן** (ראבינאוויטש) מסקולובקא זי"ע הי"ד, תרע"ט

רבי **יעקב** בן רבי **משה יוסף** (טויב) מקאזמיר ניישטאט זי"ע, תר"פ, ומנו"כ בווארשא

רבי **שמחה בונם** בן רבי **שמואל** (עהרענפלד) ממאטעסדארף זי"ע, תרפ"ו, ומנו"כ במאטעסדארף

רבי **אלעזר** (רוזנפעלד) מאושפיצין בן רבי **יהושע** מקאמינקא זי"ע הי"ד, תש"ג

רבי **משה** בן רבי **יחזקאל** (פאנעט) מדעעש זי"ע, תש"ל, ומנו"כ בניו יארק

רבי **שלום נח** בן רבי **משה אברהם** (ברזובסקי) מסלונים זי"ע, תש"ס, ומנו"כ בהר הזיתים

שב"ק פרשת דברים- חזון - ח' אב

רבי **מיכאל** בן רבי **יעקב** (גליקליך) מנאנאש זי"ע, תר"ט, ומנו"כ בנאנאש

רבי **שמחה זיסל** בן רבי **ישראל** מקעלם זי"ע, תרנ"ח, ומנו"כ בקעלם

רבי **שמואל שמעלקא** (רובין) מסערעט בן רבי **יצחק** מסאקאלאוו בראד זי"ע, תרס"א, ומנו"כ בסערעט

רבי **מנחם** בן רבי **אברהם** (בראדי) מקאלוב זי"ע, בעמח"ס באר מנחם, תרצ"ח, ומנו"כ בקאלוב

רבי **חנוך העניך דוב** בן רבי **משולם זלמן יוסף** (זילבערפארב) מקודינאב זי"ע, תשל"ח, ומנו"כ בבני ברק

רבי **בנציון** ב"ר **יו"ט ליפמאן** (ראקאוו) זי"ע רב דביהמ"ד היכל ברכה ור"י חיי עולם, תשמ"ה, ומנו"כ בענפילד לאנדאן

רבי **משה יודא לייב** (הורוויץ) מסטריזוב בן ר' חיים **שלמה** זי"ע תשע"ה, ומנו"כ בהר המנוחות ◼

ווער הרבנים לעניני טעכנאלאגיע שע"י התאקה"ח

Rabbinical board for Technology devices

of the Union of Orthodox Hebrew Congregations

C/O 140 Stamford Hill, London N16 6QT

התאחדות קהלות החרדים UOHC

Registered Charity No 1158987

בראשות הרה"ג ר' יצחק יונג שליט"א-יו"ר, הרה"ג ר' אנשיל הלפרן שליט"א, הרה"ג ר' יואל שטיין שליט"א, הרה"ג ר' פנחס סג"ל וואזנער שליט"א, הרה"ג ר' שלמה דוד קליין שליט"א

כי ישא עול בנעוריו איכה ג' כ"ז

בס"ד, בין המצרים תשפ"ה לפ"ק

למע"כ אחב"י תושבי עירנו הע"י,

הן לאחרונה מתרבים והולכים שמועות לא טובות ל"ע הנשמעים תמידים כסדרן מהורים ומחנכים מכל החוגים בעירנו על התפשטות הטעלעפאן מסוג קווין QIN בקרב תלמידי הישיבות ובתולות ישראל בצורה פרוצה אשר לדאבונינו הוליך אותם שולל עד לחמורות ביותר ונפלו למקומות הנדחים אשר רק ברחמים רבים ובטרחא וכוחות עצומים אפשר להשיבם לדאבון לב הוריהם ומוריהם וכל בית ישראל ה"י, וזאת אחרי שהבד"ץ דכאן מחשש מכשול זו כבר בחודש אלול תשפ"ג אסר לגמרי לכלל הציבור כל הטעלעפאן'ס אלו שיש בהם שום חיבור לאינטערנעט אפילו לאי-מעיל וכיוצ"ב.

בכובד ראש ישבנו על מדוכה זו עם רבני הקהלות שליט"א ונמנו וגמרו שחובת השעה ע"מ להציל נשמות יקרות מרדת שחת הוא לאסור בהחלט לבחורים ובתולות להחזיק ברשותם שום טעלעפאן מסוג קווין QIN אפילו המאושרים ע"י טע"ג [והאמת שהדרך היותר בטוח לראות נחת דקדושה הוא שלא יהיה להם שום טעלעפאן כלל וכמו בשנים שעברו]. איסור זו כולל גם בחורים ובתולות שגמרו או שאינם במסגרת של לימודים. וכל החרד מלהיות בכלל מכשול לאחרים ח"ו, לא יקנה טעלעפאן'ס אלו.

וכאן המקום להזכיר שמעולם לא הותר לבחורים ובתולות עד נישואיהם החזקת טעלעפאן עם טעקסט כנזכר במכתב הבד"ץ (שיו"ל בחודש מנ"א שנת תשס"ט) ורק טעלעפאן לדיבור בלבד הותרו, והוראה זו כולל גם את הטעלעפאן המשפחתי (Family Phone) שהילדים משתמשים בו לעת הצורך שלא יהא בו אפשרות של טעקסט ולא יהא משום סוג קווין QIN שכבר גרמו הרס ומכשולות בלי ידיעת ההורים כלל.

ועל המוסדות החינוך לעקוב מקרוב על תקנות אלו, וכן על ההורים להיות ער לדבר ולבדוק תמידים כסדרן בשבע חקירות ובדיקות כל הטעלעפאן'ס של בניהם ובנותיהם שהנסיון המר מעיד שזה מיסודי הדת והקדושה בזמנינו.

והחנויות ומוכרי טעלעפאן'ס לא ימכרו לבחורים ובתולות טעלעפאן'ס אלו.

ובזכות השמירה על גדרי הקדושה נזכה לדורות ישרים ונאמנים לד' ולתורתו מתוך נחת והרחבה.

יצחק יונג | יואל שטיין | אנשיל הלפרן | פינחס סג"ל וואזנער | שלמה דוד קליין

גם אנו מצטרפים להנהיג בקהילתינו ובעירנו תקנות הנ"ל בכל עוז שהם ההשתדלות המוכרחת המוטלת עלינו לשמירת גדרי הקדושה של צאצאינו, ובשכר זאת נזכה לראות בנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות בדרך אבותינו ורבותינו, וכל המוסיף בגדרים וסייגים יוסיפו לו ברכה ושמירה מן השמים.

כ"ק אדמו"ר מוויזשניץ שליט"א הק' דוד האגער

ארי' וויס רב דק"ק חסידי וויניץ	בן ציון בלום דומ"ץ חסידי באבוב	ברוך חנה גרינפעלד רו"מ באבוב-45	ברוך נתן הלברשטאם אב"ד קהל יטב לב ד'סאטמאר	חיים אבראמטשיק מו"ץ בק"ק גור
חיים מנחם גאליצקי דומ"ץ בעלזא	יוסף יהודה וויס ראש ישיבת בעלזא	יחזקאל שרגא פריעזעל דומ"ץ דקהל חסידי סקווירא	משה מנחם וויס אב"ד קהל יטב לב ד'סאטמאר	שלו' צבי ענגלענדער רב ביהמ"ד דביר קדשו בעלזא

י. ק. קענווי אײלענד

תפלות אויף די גאולה שלימה!

כל שיח השדה

דער מדרש (בראשית רבה י"ג ב') זאגט אויף דעם פסוק אין פרשת בראשית (ב' ה') "וְכֹל שִׂיחַ הַשָּׂדֶה", אז אלע תפלות פון די מענטשן אויף דער וועלט איז נאר וועגן די ערד: "וועט די געוויקס מצליח זיין אדער נישט?" [אין אנדערע ווערטער: פרנסה]. אבער אלע תפלות פון אידישע קינדער זענען נאר אויף דעם בית המקדש: [זיי זאגן] באשעפער, זאל געבויט ווערן דער בית המקדש! באשעפער ווען וועט געבויט ווערן דער בית המקדש? און דאס מיינט דער פסוק **וכל שיח** - די גאנצע תפלה פון כלל ישראל (אין שיחה אלא תפלה), **איז השדה** - וועגן די בית המקדש וואס ווערט אנגערופן שדה (רש"י ושאר מפרשים על המדרש שם).

עס ווענדט זיך אין די תפלות

דער נביא זאגט אין ישעי' (כ"א י"ב) "אָמַר שֹׁמֵר: אָתָא בֹקֶר וְגַם לָיְלָה, אִם תִּבְעָיוּן בְּעָיוּ שֻׁבוּ אֵתָיוּ".

די מפרשים פון דער פסוק (הביאור כאן בעיקר עפ"י מהר"י קרא, ובחלקים לשאר מפרשי הפשט) זענען עס מסביר אזוי, **אמר שומר** – דער באשעפער וואס איז שומר ישראל זאגט, **אתא בוקר** – די גאולה וואס ווערט אנגערופען "בוקר" גייט קומען, **וגם לילה** – און די נאכט פאר די גוים און רשעים קומט שוין אט אט. נאר איין זאך דארף מען נאך האבן, **אם תבעיון** – אויב ענק ווילן ווערן אויסגעלייזט פון דעם גלות, דאן **בעיו** – דארפן ענק בעטן! **שובי אתיו** – און דאן וועט איר צוריקקומען קיין ארץ ישראל.

אפילו ווען דער קץ איז שוין דא

דער פסוק זאגט (שמות ב' כ"ג) "ותעל שועתם אל האלקים מן העבודה". איז דער רבינו בחיי מסביר, אז אפילו עס איז שוין אנגעקומען דער קץ הגאולה, זענען די אידן פון מצרים נישט געווארן אויסגעלייזט, נאר ווייל זיי האבן געשריגן צו השי"ת פון די שווערע ארבעט. און טאקע גלייך נאך דעם פסוק שטייט "ומשה היה רועה", ווייל עס האט זיך דעמאלט אנגעהויבן די גאולה.

און ער לייגט צו: "ואפשר לומר" אז דער פרשה איז מרמז אויף די גאולה העתידה, וואס דאס איז תלוי בתשובה ובתפלה, און דער פרשה לערנט אונז אז אזוי גייט עס, מ'דארף האבן תשובה ותפלה, און אזוי וועט משיח קומען.

דער חפץ חיים שרייט:
פארוואס טוט מען שווייגן???

דער חפץ חיים (דער שטיקל איז 'לויט זיינע ווערטער' אין חומת הדת פרק י"ד) שרייבט: עס איז דא נאך אן "עיקר גדול" וואס איז מקרב די גאולה, און דאס איז "תפלה וצעקה". און אזוי ווי דער מדרש (שמות רבה ל"ח ד') זאגט אז דער באשעפער וויל מיר זאלן פארמערן תפלה פאר אים, און דורך דעם וועט ער אונז אויסלייזן.

און דער חפץ חיים פירט אויס מיט א קרעכץ: "אז דער באשעפער בעט זיך ביי אונז מיר זאלן מתפלל זיין, איז פארוואס זאלן מיר שווייגן???"

'מיין' ארימע תפלה האט דען עפעס צו זאגן?

דער מסילת ישרים שרייבט (פי"ט), אז א מענטש קענען האבן א קשיא "ווער ביך איך אז וועגן מיין ארימע תפלה זאלן משיח קומען?"

זאגט ער אז די גמרא זאגט אז א מענטש דארף טראכטן "בשבילי נברא העולם" [ער איז א יחיד, און אלעס ווענדט זיך אין אים].

נאך זאגט ער, אז אפילו אויב די תפלה ווערט נישט נתקבל וועגן וועלכע סיבה עס זאל נאר זיין, איז עס א נחת רוח פאר השי"ת, און דער באשעפער כביכול פריידט זיך מיט דעם! (עיי"ש עוד דברים נלהבים).

אנדערע ספרים זאגן (עיין בית אלקים למבי"ט שער התפלה פי"ז), אז פאר אזא גרויסע זאך ווי משיח דארף מען אסאך אסאך תפלות, און דער באשעפער לייגט אלעס צוזאמען, ביז עס גייט ברענגען אז משיח וועט קומען!

און ווען משיח וועט קומען וועט מען ווייזן מיט די פינגער: דאס זענען די תפלות וואס האבן מקרב געווען די גאולה שלימה (עיין דברי יחזקאל החדש בשם הרה"ק מראפשיץ זי"ע), בב"א!

[הערה: אוודאי איז זייער וויכטיג יעדע תפלה וואס מ'לייגט צו פאר די גאולה, אבער פאר מ'לייגט צו, דארף מען געדענקען אז צענדליגער מאל א טאג זאגט מען ממילא זאכן וואס האבן צו טון מיט משיח/בית המקדש און אזוי ווייטער, ס"ה וואס מ'דארף איז צולייגן אין די טעג אביסל מער קאפ און הארץ]. ש

בס"ד
עזוב תעזוב
לאמיר
אלע צוליגן
א פלייצע
און העלפן
טראגן דעם
שווערן לאסט!
דער חשוב'ע ראש הכולל שליט"א
געבט זיך אוועק בלב ונפש פאר יעדן,
לאמיר שטיין צו זיין האנט און אים
העלפן אלס נושא בעול פון די כולל.
תורה וגדולה
קאמפיין
להחזקת כולל "דברי שלמה"
בראשות
הרה"ג ר' מאיר מארקאוויטש שליט"א
דינסטאג-מיטוואך פ' דברים
קאמפיין גאול:
£100,000
שטיצט תורה
און געווינט
£10000
Hillwood
SHOPPING | DISTRICT
£36 1 מאל אין גורל
£50 2 מאל אין גורל
£180 10 מאל אין גורל

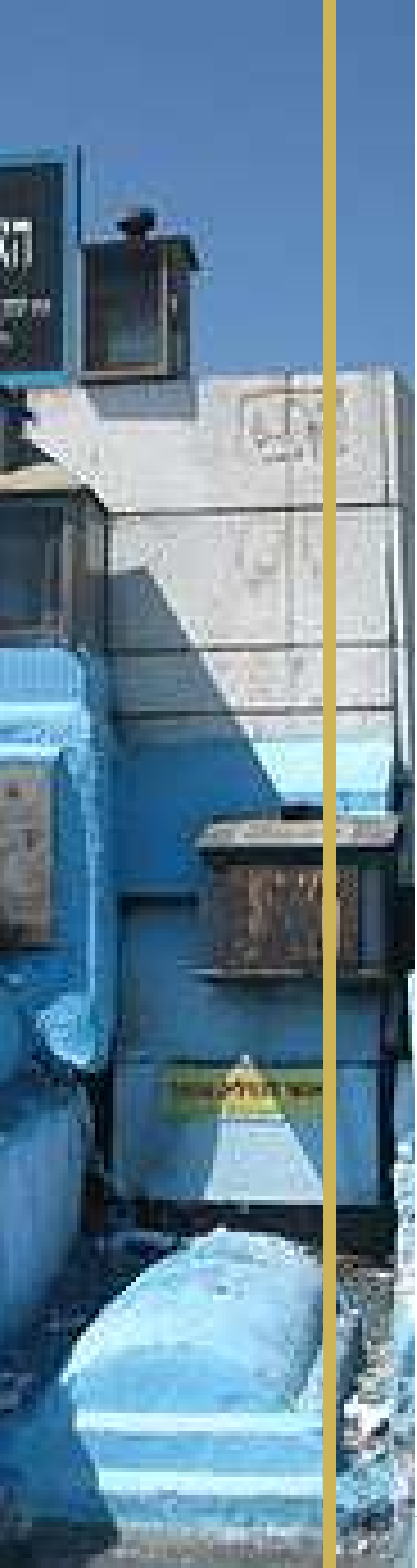

אר״י במסתרים

ראש תורת הנסתר דער הייליגער אר״י הקדוש

צום יארצייט דעם מיטוואך - ה' אב - פונעם הייליגן אר״י הק': תולדות חייו, ראש המקובלים, זיינע יארן אין מצרים, זיינע יארן אין צפת און אינטערעסאנטע סיפורים

אליהו הנביא אלץ סנדק

הרה"ק רבינו המקובל האלקי רבי יצחק לוריא זי"ע, וואס ווערט אנגערופן 'דער אריז"ל', אדער 'דער אר"י הקדוש', איז געבוירן אין ירושלים, בשנת רצ"ד, צו זיין פאטער הרה"ק רבי שלמה לוריא זי"ע.

די עלטערן פון דעם אר"י הקדוש זענען געווען גאר ערליכע, דער טאטע איז געווען א צדיק און די מאמע א צדקת, געלט האט זיי נישט געפעלט, זיי האבן געהאט כל טוב וטוב. איין זאך וואס זיי האבן נישט געהאט איז געווען קינדער, זיי זענען שוין געווען אויף דער עלטער אבער ליידער נאך נישט זוכה געווען צו קיין זש"ק. די עלטערן זענען געווען גאר שטארק פארביטערט, זיי האבן געטיילט אסאך צדקה און געטון גאר אסאך חסד, און ביידע האבן שטענדיג מתפלל געווען צום גרויסן באשעפער אז ער זאל זיי בענטשן מיט א קינד.

איין נאכט האט דער טאטע געהאט א חלום, עס האט זיך צו אים באוויזן א געטליכער מאן און אים געזאגט, "איך בין אליהו הנביא, וויסן זאלסטו אז ענקער תפלה איז אנגענומען געווארן ביים באשעפער, און א יאר ארום וועט דיין אידענע האבן א בן זכר וואס וועט באלייכטן די וועלט מיט זיין קדושה און תורה און זיין חכמה. ווען עס וועט קומען די ברית זאלסטו קיינעם נישט לאזן מאכן דעם ברית, ביז דו וועסט זען מיין געשטאלט וויאזוי דו זעסט עס יעצט."

כך הוה, א יאר שפעטער איז צו זיי געבוירן געווארן א בן זכר, און ווען עס איז געקומען די אכטע טאג האט דער טאטע געלאדנט אלע נכבדים און חשוב'ע לייט פון ירושלים צום ברית. סנדק איז געווען דער טאטע, אבער ער האט געהאלטן און איין אפשטופן דעם ברית און זיך כסדר ארום געקוקט אויב ער זעט דעם צורה וואס ער האט געזען אין חלום.

פלוצלינג האט ער געזען דעם צורה וואס ער האט געזען אין חלום, און אליהו הנביא האט געזאגט פארן טאטן, זעץ דיך אויפן

שטול מיטן קינד אין די האנט. און דאן האט אליהו הנביא זיך געזעצט אויפן שויס פונעם טאטן און איבערגענומען דעם קינד און געהאלטן דעם קינד ביים ברית. קיינער דארט האט נישט געזען אליהו הנביא, און געמיינט אז דער טאטע האט געהאלטן דעם קינד ביים ברית. לויט די הוראה פון אליהו הנביא ז"ל האט מען דעם קינד א נאמען געגעבן יצחק.

נאכן ברית האט אליהו הנביא אנגעזאגט פאר דעם פאטער: "נעם דאס קינד אין דיינע הענט, דו זאלסט געדענקען ווי אים צו שעצן, ווייל ער וועט זיין א גרויסער און הייליגער ליכטיגקייט פאר די גאנצע וועלט."

קטן בין הגדולים

דער אר"י הק' איז געווען אן איש קדוש ונורא מאוד, בקי בתורת הנגלה והנסתר, א בעל רוח הקודש, ער האט מחדש געווען דעם לימוד חכמת הקבלה, און שמות הקדושים, און איז געווען געשעצט ביי אלע גדולים און מקובלים בדורו.

נאך פון יונגווייז אן האט מען שוין געזען דאס גדלות התורה און דאס גרויס חכמה און קדושה פון דעם קינד, ער איז איבערגעשטיגן אלע קינדער פון זיין עלטער און אפילו עלטערע פון אים. ער האט נישט געקענט צו לאנג לערנען ביי איין רבי'ן, וויבאלד ער האט גאר שנעל תופס געווען תורה אויף א גאר הויכע מדרגה.

ביי די ניין יאר אלט איז דער אר"י הקדוש שוין געווען א בקי בכל ש"ס ופוסקים! די גרעסטע גאונים אין ירושלים האבן באוואונדערט דעם טיפן שכל הישר וואס דער קינד האט געהאט, און גאר אסאך גדולים בדורו אין ירושלים האבן פארברענגט מיט דעם קינד אין לערנען כאילו ער איז שוין אן ערוואקסענער מענטש.

ווי געשריבן איז דער טאטע געווען א גרויסער עושר און פאר דעם קינד האט גארנישט געפעלט, ער איז געזעסן און געלערנט ממש יומם ולילה מיט א געוואלדיגע התמדה און קדושה.

אבער נאך זייענדיג גאנץ א יונג קינד האט דער טאטע פארלוירן זיין רייכטום, און איז געווארן אן עני ואביון אז עס איז נישט געווען וואס צו עסן, און פון גרויס צער און עגמת נפש איז דער טאטע פלוצלינג נסתלק געווארן ווען דער הייליג קינד איז נאר געווען 10 יאר אלט.

דאן איז די מאמע געבליבן א יונגע אלמנה אן קיין פרנסה. אידן אין ירושלים וואס האבן געוואוסט דאס גדלות פון דעם קינד האבן געוואלט אויסהאלטן די אלמנה מיט איר הייליג קינד, אבער די מאמע האט בשום אופן נישט געוואלט נהנה זיין פון צדקה.

דער יונגער גאון אין מצרים

נאך א שטיק צייט, ווען די מאמע האט געזען אז דאס ארימקייט שטערט דעם יונגן גאון פון לערנען, האט די מאמע געגעבן אן עצה פארן זון צו פארן קיין מצרים, וואס דארט האט געוואוינט איר ברידער, א גביר מיטן נאמען רבי מרדכי פארנסיס ז"ע, און ער האט מסכים געווען אויסצוהאלטן דעם הייליג קינד אז ער זאל קענען ווייטער לערנען אומגעשטערט.

דער קינד האט מסכים געווען און איז אפגעפארן קיין מצרים צום פעטער. דער רב פון ירושלים האט דעם קינד געגעבן א בריוו בדרך כתב המלצה, אז זיי זאלן וויסן וואספארא גאון עס קומט צו זיי. דער רב האט אים אויך געגעבן א ברכה אז ער זאל שטייגן במעלות התורה ויראת שמים, און אויך האט ער געבענטשט אז ער זאל האבן אריכות ימים. ביי דעם לעצטן ברכה האט דער קינד זייער געוויינט, ווייל ער האט שוין דאן מרגיש געווען אז דאס וועט נישט מקיים ווערן.

דער פעטער האט דעם קינד אריינגענומען צו זיך אין שטוב מיט א געוואלדיגע פריינטליכקייט, און אים געגעבן א שטוב וואו ער זאל וואוינען, און באלד אריבערגעטראגן דעם קינד צום ראש ישיבה דארט אין שטאט, הגה"ק רבי בצלאל אשכנזי זי"ע בעל שיטה מקובצת, און אים געגעבן דעם בריוו פונעם ירושלימער רב.

אזוי ווי דער ראש ישיבה האט געליינט

דעם בריוו האט ער זיך אויפגעשטעלט פארן קינד, און אנגעהויבן רעדן מיט דעם קינד אין לערנען. דער בעל השיטה מקובצת איז ממש נשתומם געווארן פון די גאונות און קדושה פון דעם קינד, און געזאגט פארן פעטער, "וויסן זאלסטו אז וואס עס שטייט אין דעם בריוו איז נישט אפילו האלב פון דאס גדלות פון דעם קינד, און דו זאלסט וויסן אז דער קינד איז א געטליכער ליכט וואס די וועלט האט א זכ' אז ער איז אראפגעקומען אויף די וועלט, און דו האסט א זכ' אז אזא קינד וואוינט ביי דיר אין שטוב."

דער יונגער גאון האט עוסק געווען אין תורה מיט א געוואלדיגע התמדה און געוואקסן גאר הויעך סיי אין תורת הנגלה און אויך אין תורת הנסתר. גרויסע גאונים אין שטאט האבן מיט דעם גאון עוסק געווען אין גאר שווערע סוגיות התורה און זענען ממש ארויס פון התפעלות פון דעם גדלות פון דעם גאון.

שפעטער האט די מאמע זייער געבענקט נאכן קינד, האט דער פעטער געבעטן אז די מאמע זאל אויך קומען קיין מצרים. די מאמע איז טאקע אויך געקומען קיין מצרים און געוואוינט מיט איר געהויבענער זון, און געשעפט נחת דקדושה פון איר הייליג קינד.

העכער אלע מקובלים

ביי די פופצן יאר האט דער פעטער מציע געווען אז ער וויל נעמען דעם בחור רבי יצחק אלס אן איידעם פאר זיין טאכטער וואס איז געווען א גאר געראטן מיידל. די מאמע מיטן בחור האבן ביידע מסכים געווען דערצו, און מען האט געפייערט דעם חתונה מיט די השתתפות פון די גאונים און גדולים דארט אין שטאט.

פאר די קומענדיגע פאר יאר נאך די חתונה האט דער יונגער גאון זיך ארייננעלייגט אין תורת הנגלה מיט א געוואלדיגע התמדה און ממש געווען

ער איז דאן געוואקסן אין תורת הקבלה העכער אלע גרויסע בעלי מקובלים, און הייליגע מקובלים האבן געזאגט אז עס איז נישט געווען נישט בעפאר און נישט נאכדעם איינער וואס איז געווען אויף דעם דרגה אין קבלה.

ער האט דאן געלערנט גאר אסאך מיט אליהו הנביא ז"ל און האט זוכה געווען צו רוח הקודש. ער האט עוסק געווען אין מעשה מרכבה, און האט זוכה געווען צו לערנען תורה אין דעם היכל התנאים והאמוראים. אויך איז מקובל אז ער איז געווען אין היכל משיח.

נאך זעקס יאר האט אים אליהו הנביא מגלה געווען מן השמים אז ער זאל ארויפגיין קיין ארץ ישראל, ווייל

א בילד פון די ציון הק' פונעם אריז"ל אין יאר תשכ"ב

אויסגעטון פון די וועלט. דאן האבן גרויסע מקובלים פון אלע עקן פון די וועלט געשיקט גאר שווערע שאלות בתורת הנסתר צו אים, און צוביסלעך איז זיין נאמען נתפרסם געווארן אלס דער גרעסטער אין חכמת הקבלה און תורת הנסתר. ווען מען פלעגט דערמאנען זיין נאמען איז דאס געווען מיט א יראת ה' און מיט גרויס פחד צוליב זיין געוואלדיגע קדושה וטהרה.

אזוי איז נגזר געווארן אונעם היכל הקודש פון רשב"י, ווייל עס איז דא א חלק פון תורת הקבלה וואס ער קען נישט משיג זיין דא אין מצרים און נאר אין ארץ ישראל קען ער דאס משיג זיין, און אויך ווייל ער ברויך איבערגעבן די הייליגע תרות הקבלה פאר זיין תלמיד רבי חיים וויטאל זי"ע, וואס מען האט אים מגלה געווען אז רבי חיים וויטאל זי"ע איז אין פריערדיגען גלגול געווען

דער רבי פון דעם אר״י הקדוש און דערפאר דארף ער אים מכיר טובה זיין.

געזען דעם עמוד האש

בשנת ש״ל איז דער אר״י הקדוש זי״ע אנגעקומען קיין ארץ ישראל און זיך באזעצט אין שטאט צפת וואס איז דעמאלט געווען דער עיר המקובלים. דאן האט ער אנגעהויבן מגלה זיין דעם הייליגן תורת הקבלה פאר די תלמידים און גדולים בעיר צפת, און ער האט ארויפגעברענגט דעם לימוד הקבלה צו א דרגה וואס איז ביז דאן נישט געווען אויף די וועלט.

דער אר״י הק' איז געווען א תלמיד פון הגה״ק רבי דוד בן זמרא בעל הרדב״ז זי״ע. אויך איז ער געווען א תלמיד מובהק בתורת הקבלה פון הגה״ק רבי משה קורדובירו - דער רמ״ק זי״ע. עס איז מקובל וואס מען דערציילט אז בשנת ש״ל פאר וואן זיין רבי דער רמ״ק איז נסתלק געווארן, האבן איהם די תלמידים געפרעגט ווער עס זאל זיין דער ממלא מקום. האט דער הייליגער רמ״ק געזאגט, אז בשעת זיין לוי' ווער עס וועט זען אן עמוד האש אויפן מיטה דער זאל זיין דער ממלא מקום. למעשה איז דער איינציגסטער וואס האט דאס געזען איז געווען זיין תלמיד דער אר״י הקדוש, און ער איז טאקע געווארן דער ממלא מקום.

אויך איז ער אין צפת גאר נאנט געווען מיט הגה״ק מרן הבית יוסף זי״ע, און זיי האבן אסאך קבלה געלערנט צוזאמען. אויך מיט הגה״ק רבי שלמה אלקבץ בעל לכה דודי זי״ע און מיטן גרויסן גאון און מקובל הגה״ק בעל המבי״ט זי״ע.

מגלה געווען קברי רבותינו

ווי באוואוסט איז הגה״ק המקובל האלוקי רבי חיים וויטאל זי״ע געווען דער תלמיד מובהק פון זיין רבי דער אר״י הקדוש זי״ע. רבי חיים האט אפגעשריבן רוב כתבי האר״י און אויך גאר אסאך פון די תורת הקבלה פון זיין הייליגן רבי'ן. אויך איז באקאנט גאר אסאך גרויסע ענינים וואס דער רבי מיטן תלמיד האבן זיך אפגעגעבן אין די קורצע צייט פון נאר צוויי יאר ביזן פטירה פון דעם אר״י הקודש זי״ע.

צווישן אנדערע איז ברייט באקאנט אז דער אר״י הקדוש איז ארומגעגאנגען מיטן תלמיד און מגלה געווען מקום קברי תנאים אמוראים און נביאים, וואס אסאך פון די קברים זענען פארלוירן געווארן מיט די צייט און מיטן כח פון רוח הקודש האט דער אר״י הקדוש מגלה געווען די הייליגע קברים.

אויך שרייבט דער תלמיד הגה״ק רבי חיים וויטאל זי״ע אין זיין ספר עץ חיים, אז דער אר״י הקדוש זי״ע איז געווען א ניצוץ פון משה רבינו ע״ה. אינעם ספר הכוונות שטייט אז ער האט געהאט א ניצוץ פונעם תנא אלקי רבי עקיבא, אין ספר ויקהל משה שטייט אז ער האט געהאט א ניצוץ פון די נשמה פון בצלאל בן אורי בן חור.

עס איז מקובל אז אינעם חבריא הקדושה אין שטאט צפת, איז דער אר״י הקדוש זי״ע געווען דער "רבי", דער בית יוסף זי״ע איז געווען דער "רב", דער אלשיך הקדוש זי״ע איז געווען דער "דרשן" און רבי אלעזר אזכרי זי״ע איז געווען דער "שמש".

נאכן פטירה פון דעם אר״י הקדוש זי״ע איז ארויסגעקומען אסאך סידורים מיטן נוסח האר״י, און אויך אסאך ספרים אויפן דרך פון דעם אר״י הקדוש אויף חכמת הקבלה און זוהר הקדוש.

אויך איז דא דריי שירי שבת וואס זענען מקובל אז דאס האט דער אר״י הקדוש מחבר געווען: "אזמר בשבחין" וואס מען זינגט שבת ביינאכט, "אסדר לסעודתא" פון שבת צופרי, און "בני היכלא" ביי שלש סעודות.

געהערט פונעם באשעפער בכבודו ובעצמו

גאר אסאך מנהגים וואס אידן טוען יעדן טאג איז מקובל לפי שיטת האריז״ל. מיר וועלן דא אראפברענגען עטליכע דערפון.

דאס וואס מען זאגט שמע ישראל יעדן טאג בעפאר מען דאוונט כדי מען זאל נישט ח״ו פארפאסן דעם זמן קר״ש, האט דער אריז״ל געזאגט אז אפילו מען דאוונט ותיקין און מען גייט זיכער נישט פארפאסן דעם זמן קר״ש זאל מען אויך זאגן דעם פסוק פון שמע ישראל.

דאס וואס אונז זאגן הודו ביי שחרית בעפאר ברוך שאמר קומט פונעם אר״י הק', אזוי אויך דאס נעמען די ציצית אין די האנט ביי ברוך שאמר.

אין ספר שלחן הטהור שרייבט ער בזה״ל: "דמי שעובר על דברי האריה״ק הללו לטבול במקום בצפרא דשבתא בלי אונס הרי הוא עבריין, **דכל מה שכתב האריה״ק שמע לא ע״י נביא ולא ע״י שרף אלא ע״י הקב״ה בכבודו ובעצמו**". אין אידיש: דער וואס איז עובר אן קיין אונס אויף די ווערטער פון אריה״ק זיך צו טובלען שבת צופרי אין מקוה, הייסט אן עבריין, וויבאלד **אלעס וואס דער אריה״ק האט געשריבן האט ער געהערט נישט דורך א מלאך און נישט דורך א שרף נאר דורכן באשעפער בכבודו ובעצמו!**

אין ספר משפט צדק שטייט בשם רבינו האריז״ל זי״ע, א סגולה לבנים הגונים, זאל מען נזהר זיין און מזהיר זיין אנדערע מיט תוספות שבת קודש ערב שבת און מוצאי שבת קודש.

הרה״ק המקובל רבי אייזיק'ל מקאמארנא זי״ע האט געזאגט בזה״ל, "כי בעקבות משיחא הוא סגולה ללמוד בכתבי האריז״ל לבטל גזירות רעות, ולהמשיך שפע ואור על כל העולמות והשפעות בני חיי ומזוני".

יצאה נשמתו בטהרה

בעפאר די הסתלקות האט דער אר״י הקדוש זי״ע באפוילן וואו מען זאל אים טובלן נאכן פטירה, און דאס איז געווען אינעם באוויסטן מקוה האר״י אין ביה״ח אין צפת.

דער תלמיד רבי חיים וויטאל דערציילט אז ווען מען האט דעם רבי'ן אריינגעלייגט אין מקוה האט זיך דער גוף קדוש אליין געטובל'ט, און אידן דערציילן גאר גרויסע ישועות וואס מען פועל'ט מיטן זיך טובלן אין דעם מקום.

ביום ה' מנחם אב שנת של״ב, אלט זייענדיג בלויז 38 יאר, האט דער אר״י הקדוש צוזאמגערופן די תלמידים, ער האט זיי מגלה געווען סודות התורה און געזאגט אז ער גייט היינט נסתלק ווערן

פון די וועלט. ער האט זיי געבענטשט, אויך האט ער געזאגט אז ווער עס איז נישט געווען אין מקוה זאל זיך נישט מטפל זיין מיט זיין גוף נאכן פטירה. דאן האט דער רבי געזאגט שמע ישראל, און געזאגט די ווערטער "שמרני מידי גאווה", ויצאה נשמתו בטהרה.

ער איז נסתלק געווארן לגנזי מרומים ה' מנחם אב שנת של"ב, און מען האט אים באערדיגט אינעם ביה"ח הישן אין שטאט צפת. נעבן אים ליגט אויך זיין זון רבי משה זי"ע, דער הייליגער רמ"ק זי"ע, רבי שלמה אלקבץ זי"ע, רבי אלעזר אזכרי זי"ע. אויך ליגט אינעם זעלבן ביה"ח דער הייליגער בית יוסף זי"ע, און אויך דער הייליגער אלשיך הקדוש זי"ע, און נאך אסאך אנדערע גדולים און בעלי מקובלים פון יענעם דור.

ער האט איבער געלאזט זיינע קינדער הגה"ק המקובל רבי משה לוריא זי"ע, הגה"ק רבי שלמה לוריא, זיין טאכטער הצדיקת מרת עכסה ע"ה, אשת הגה"ק רבי שלמה סאגיס זי"ע און נאך א טאכטער וואס האט חתונה געהאט מיטן זון פון הגה"ק דער בית יוסף זי"ע.

עס איז מקובל אז דער זון פונעם אר"י הקדוש רבי משה איז נסתלק געווארן 6 חדשים בעפאר די הסתלקות פונעם טאטן, און די צדיקים האבן געזאגט אז דאס איז געווען ווייל דער טאטע דער אר"י הקדוש האט מגלה געווען די סודות התורה פאר די וועלט.

ער האט געהאט תלמידים גאונים צדיקים וקדושים בעלי מקובלים, הגה"ק רבי חיים ויטאל זי"ע, הגה"ק רבי אליהו די וידאש זי"ע, הגה"ק רבי יונתן סאגיס זי"ע, הגה"ק רבי יוסף טובול זי"ע, הגה"ק רבי יצחק הכהן אשכנזי זי"ע, הגה"ק רבי משה אלשיך הקדוש זי"ע, הגה"ק רבי שלמה אלקבץ זי"ע, הגה"ק רבי שמואל די אוזידא זי"ע.

דער הונט מיט די פיש

הגה"ק רבי שלום משאש זי"ע האט דערציילט אן אינטערעסאנטע מעשה וואס איז איינמאל געשען ביים אריה"ק זי"ע.

איינמאל האבן די תלמידים פונעם אריה"ק אנגעגרייט א גרויסע סעודה, מען האט געקויפט אפאר גרויסע פיש פארן סעודה, און מען האט דאס אפגעקאכט אין קאך. אזוי ווי עס איז דאן געווען זייער הייס זענען אלע פענסטערס אין קאך געווען אפן. אינמיטן איז א גרויסע שווארצע הינט אריין געטאנצן פון די פענסטער גלייך אינעם טאפ פיש, און די הינט איז גלייך געשטארבן. פארשטייט זיך אז מען האט די פיש שוין נישט געקענט נוצן, ווייל דער הינט איז געשטארבן אינעם טאפ.

מקוה פונעם אריז"ל

די תלמידים האבן גלייך פארשטאנען אז דא איז פארגעקומען עפעס העכערס ווי זיי זעען, זענען זיי געגאנגען צום רבין דער אריה"ק און געבעטן אז ער זאל זיי מגלה זיין וואס דא איז געשען.

האט דער רבי פארציילט, אז דא אין שטאט איז דא א כומר א מכשף און א שונא ישראל, און ער האט געזוכט אן עצה וויאזוי שלעכטס צו טון פאר אידישע קינדער. איז ער אויפגעקומען מיט אן עצה; ער האט משחד געווען דעם פיש פארקויפער אז ער זאל אריינלייגן סם אין די פיש וואס ער פארקויפט פאר די אידן און אזוי וועט ער הרג'ענען פילע אידן.

עס איז געווארן א גרויסע רעש אויבן אין הימל, און א נשמה האט געזאגט אז ער איז גרייט זיך מוסר נפש זיין כדי צו ראטעווען די אידן די תלמידי האריז"ל. דער נשמה איז געקומען פארשטעלט ווי א הינט און ער איז אריינגעטאנצן דורך די פענסטער וואס דאס איז אפילו פאר א נשמה גרויסע יסורים רח"ל, און מיט דעם האט ער ענק געראטעוועט פון עסן די פיש, און אויך די נשמה האט דורך דעם געהאט א תיקון און איז אנגעקומען צו איר מקום מנוחה.

"טרייסט זיך מיין זון, די אידן וועלן זיך צוריקקערן אהיים"

שטייענדיג אין די ימי בין המצרים, איז פאסיג צו ברענגען א מורא'דיגע סיפור וואס שטייט אין קב הישר (פרק צ"ג).

אין די צייטן פונעם אר"י הקדוש זי"ע, האט געוואוינט אין די שטאט צפת א גרויסער צדיק, רבי אברהם הלוי. יעדע נאכט נאך חצות, פלעגט ער ארומגיין אין די גאסן פון אידישן געגנט אין צפת, און געשריגן מיט א וויינענדיג קול, **"ברידער ברידער, אידישע קינדער, איר ווייסט אז די שכינה איז אין גלות און אונזער הייליגע בית המקדש איז פארברענט. לאמיר אויפשטיין און שרייען צו הקב"ה וואס איז א מלך רחום וחנון, אפשר וועט ער יעצט צוהערן צו אונזער תפלה, און רחמנות האבן אויף די איבערגעבליבענע אידן."**

אזוי האט ער געשריגן ביז אלע אידן זענען אויפגעשטאנען און געגאנגען אין בית המדרש און געזאגט תיקון חצות. דערנאך האט זיך יעדער געזעצט לערנען, עטליכע האבן געלערנט קבלה און זוהר, עטליכע האבן געלערנט תורה

נביאים וכתובים, דערנאך האבן זיי געזאגט פזמונים און תפלות ובקשות, ביז ס'איז געווארן טאג.

דער אר"י הקדוש האט געזאגט אויף אים, אז ער איז א גלגול פון ירמי' הנביא, וועגן דעם וויינט ער אזוי שטארק אויפן חורבן בית המקדש, און ער האט טאקע מעורר געווען רחמים אין הימל.

איינמאל האט דער אר"י הק' אים געזאגט, "זאלסט וויסן אז דיינע טעג וואס עס איז דיר אנגעשריבן צום לעבן, ענדיגן זיך שוין, אבער ס'איז פארהאנען פאר דיר אן עצה וואס אויב דו וועסט דאס טון וועסטו לעבן נאך צווי און צוואנציג יאר. זאלסט גיין קיין ירושלים און זאלסט מתפלל זיין ביים מקום המקדש, זאלסט בעטן תפלות ובקשות ביז דו וועסט זוכה זיין צו זען די שכינה הקדושה."

איז ער אהיימגעגאנגען, און זיך איינגעשפארט אין שטוב דריי טעג, זיך אנגעטון א זאק, ארויפגעלייגט אש אויפן קאפ, און געפאסט דריי טעג. דערנאך איז ער געגאנגען קיין ירושלים און אנקומענדיג צום מקום המקדש האט ער מתפלל זיין, געבעטן און געוויינט צו השי"ת, פלוצלינג האט ער געזען א צורה פון א פרוי איינגעהילט אין שווארצע קליידער, (די שכינה הקדושה ווערט געוויזן אין געשטאלט פון א פרוי, און ווען די שכינה איז אין גלות איז זי איינגעהילט אין שווארצע קליידער אלץ צייכן פון טרויער), זעענדיג דאס שרעקליכע בילד איז ער געפאלן אויף זיין פנים, און אנגעהויבן צו וויינען און שרייען, "ווי איז צו מיר אז איך זע דיר אין אזא געשטאלט!" א לאנגע צייט האט ער געוויינט און געשריגן רייסנדיג די האר פון קאפ, ביז ער האט גע'חלש'ט.

דאן האט ער געזען אין חלום ווי א הייליגער גייסט באווייזט זיך צו אים מיט שיינע הערליכע קליידער, און זאגט אים, "טרייסט זיך מיין זון אברהם, דיין האפענונג וועט ערפילט ווערן און די אידן וועלן זיך צוריקקערן קיין ארץ ישראל, איך וועל רחמנות האבן אויף זיי און זיי צוריקקערן אהיים."

ער האט זיך אויפגעוועקט, און איז תיכף צוריק קיין צפת צום הייליגן אר"י. ווי נאר ער איז אריינגעקומען אין שטוב פון אר"י הקדוש, האט אים דער אר"י הקדוש געזאגט, איך זע אויף דיר אז דו האסט זוכה געווען צו זען די שכינה, דעריבער וועסטו לעבן נאך צווי און צוואנציג יאר, און אזוי איז טאקע געווען.

דער קב הישר שרייבט דארט, איך האב בקבלה אז ווער עס איז זיך שטענדיג מצער אין הארץ אויף גלות השכינה, איז זוכה צו די קרוין פון די תורה, און פון דעם מעשה זאל זיך יעדער ארויסלערנען אויפצושטיין אינמיטן די נאכט איידער ס'ווערט ליכטיג, צו טרויערן אויפן חורבן בית המקדש.

זכותו הגדול יגן עלינו ועל כל ישראל אמן. ◘

אנו

החו"מ מצפים
להשתתפותכם בגוף ובממון
עבור המוסדות הק'
בקענוויי איילענד

מרדכי יעקב בערגער יואל דייטש מענדל ווייל

יעקב פריעדמאן יעקב שלמה פרענקל מאיר הוטפעלד

פנחס זעליג רייכמאן משה יושע חיים שטערנליכט

אליקים געדלי שטערנליכט אברהם שלמה שעכטער אברהם שפיצער

העתיד עדיין!

תלמוד תורה
בית חינוך לבנות

מוסדות
התורה
קענוויי
איילענד

א גלענצענדן הווה · א גלאררייכע עתיד!

ג' דברים הבעל"ט
באולם יסודי התורה

הזמנת כבוד

בס"ד

ברגשי כבוד והוקרה ובאותות אהבה וחיבה הננו בזה לקרא בקריאה של
מצוה את מע"כ קרובינו וידידינו תושבי עירנו לאנדאן יצ"ו לבא ולהשתתף

במעמד הגדול

העתיד עדיין

עבור החזקת מוסדות התורה והחינוך

תלמוד תורה דק"ק קענווי איילענד
ובית חינוך לבנות בנות ישראל

המתנוסס לתפארת למעלה מתשע שנים לטובה
בעיר קענווי איילענד יצ"ו

תהלה לבוית"ש שגדלה והצליחה בפריחת ושגשג המוסדות עם קרוב לחמש מאות תלמידים ותלמידות כ"י ופירותי' מעידים כי זרע ברך ה' המה מתחנכים בתורה ויראה ע"ד המסורה לתפארת הקהלה הקדושה יוצאי כלל הקהלות הקדושות בעירנו, וכמובן עול החזקת המוסדות גדול מאוד לכן נא להטות שכם ועזרה למען החזקתה

שתערך בע"ה

ביום **ג' דברים - ד' אב** הבעל"ט

באולם יסודי התורה

Egerton Road

ובזכות החזקת תשב"ר וחינוך הבנים והבנות, תזכו לראות רב נחת דקדו-
שה והרחבת הדעת וכל טוב סלה ובזכות בניית ערי ישראל נזכה שהימים
האלו יתהפכו לששון ולשמחה בבנין עיר קדשינו ובית תפארתינו בב"א

המחכים לבואכם לשלום

הנהלת המוסדות
תושבי עיר קענווי איילענד

שמעון שטאובער

דַּעַת הַקָּהָל בְּיִשּׁוּבוֹ שֶׁל קֶענְוִוי

לעבן און שאפן אין קענווי

אפענע שמועסן מיט ארטיגע תושבים, מיט א גרונטליכע דזשורנאליסטישע אריינבליק צו באקומען רויע מסיח לפי תומו'דיגע תשובות איבער מעלות און חסרונות וואס די בליענדע ישוב פארקערפערט אונטער זיך

אין בלויז געציילטע טעג גייט ווערן אפגעהאלטן אן ערשטמאליגער היסטארישער אווענט ארויפצולייגן אויפן טיש קלארע דייטליכע אינפארמאציע איבער די מעלות און חסרונות פון די בליענדע היימישע ישוב אין קענווי איילענד.

קענווי שטייט שוין ווינציגער ווי א יאר צו אפצייכענען א זיגרייכע יובל העשור, דאס באדייט אז זי האלט שוין נאכן דורכשווימען די רוישיגע כוואליעס, נאכן דורכשוויצן א רייע שטאפלען פון א פארצוויגטע 'הזורעים בדמעה'. אין די לעצטע צוויי יאר האט די שטעטל ענדליך אנגעהויבן ארײנמארשירן אין די פאזע פון 'ברנה יקצורו', און איז אנגעקומען צו א ווענדפונקט, ווען ס'איז פארוואנדלט געווארן אלס אן אוועקגעשטעלטע שטאט מיט כסדר'דיגע נייע תושבים וואס קומען זיך דארט באזעצן.

בלויז אין די לעצטע צוויי יאָר האבן זיך איבער פופציג משפחות אריינגעצויגן אהין, דאס האט ארויפגעלייגט די שטאט אויף א נייע מאפע, און אנגעברענגט א נאטורליכע קייט-אפעקט, מיט א כסדר'דיגע פארלאנג פון פרישע היימישע משפחות וואס הייבן אן אריינקוקן זיך צו קומען ציען קיין קענווי, און ווילן זיך מיטכאפן מיט דאס אויפבלי' פון די קענווי בום.

די האוזינג אגענטור אין קענווי באקומט טעגליך אריין אפליקאציעס, און דארפן כסדר ענטפערן פילצאליגע פראגעס און ענטפערס פאר משפחות פון סטעמפארד הילל וואס הייבן אן פון 'א', און ווילן הערן אלעס פון אנהייב. ס'איז אנגעקומען צו א מצב, אז די האוזינג אגענטור איז ממש איבערגעשטערענגט געווארן און קען נישט נאכקומען די פארלאנג.

צוליב די גרויסע נאכפראגע איז געווארן באשלאסן אהערצושטעלן אן ערשטמאליגער אווענט פון קלארקייט, מיט א ציל צו ווארפן ליכט-שטראלן פאר אלע וואס קוקן אריין אין אזא מעגליכקייט אז זיי גייען זיך נאך אפשר איין טאג ציען קיין קענווי איילענד.

אין א צייט וואס מ'גרייט זיך צו באקומען קלארקייט, האט 'שבת בשבתו' זיך ארויסגעלאזט אויף אן אומאפהענגיגע פאָרש-מיסיע צו רעדן דייקא מיט אזעלכע וואס זענען נישט עומדים בראש פון קיין אגענטור, אזוי צו באקומען א טיפערע אריינבליק איבער דאס לעבן און שאפן אין קענווי, און קענען דערציילן פאר די חשוב'ע לייענער אמת'ע און אויפריכטיגע בליקן וואס ס'מיינט וואוינען אין קענווי, די געשיכטע וואס האט זיי געפירט צו נעמען דעם וואנדער-שטעקן, די טעגליכע ראנגלענישן, און די זעלטענע מעלות פון וואוינען דאָרט.

א הייזקע אין קענווי איז ווערד א מיליאן

הר"ר דוד אריה בראנסדארפער שליט"א

« א גוטן ר' דוד אריה, לאמיר צום אלעמען ערשט הערן ווען מ'האט זיך ארויסגעצויגן קיין קענווי בס"ד?

איך בין א תושב אין קענווי א קנאפע יאר, איך בין געקומען פאראגאנגענע יאר האלידייס בשטר"מ.

« איז פאראן קיין קענווי געווען א נושא אויפן טיש שוין פון לאנג, אדער איז די החלטה געקומען איינס/צוויי?

איך האב קיינמאל נישט געהאט קיין קלער פון פארן קיין קענווי, איך האב געהאט א פיינע געשמאקע דירה, א גוטע לענדלארד, א געשמאקע פּאָסטן, און איך האב נישט געזען קיין שום סיבה פארוואס זיך אויפצוהייבן פון שטאט און טרעפן א נייע וואוינארט.

ס'איז אבער געקומען א צייט ווען די משפחה האט זיך אויסגעברייטערט בלע"ה, און מ'האט געדארפט האבן א גרעסערע דאַך איבערן קאפ. אנהייב האב איך געמיינט אז מ'וועט זוכן א דירה, מ'וועט טרעפן, והכל על מקומו יבא בשלום. אבער ווען מ'האט זיך ארויסגעלאזט אויף די יארכע צו טרעפן א דירה זענען זאכן נישט געגאנגען אזוי גלאטיג ווי מ'האט געמיינט.

איך האב מיך געטראפן אין א טעגליכע געלויף צו שנעל רופן יעדע הויז וואס איז געווען אדווערטייזט, עס האט זיך זייער שנעל ארויסגעשטעלט אז איך בין ווייט נישט געווען דער איינציגסטער וואס האט געזוכט צו דינגען א דירה, מערסטנס מאל האב איך ניטאמאל באקומען די מעגליכקייט צו קומען קוקן די דירה, צוליב וואס ס'איז שוין געווען אויסגעכאפט...

אזוי בין איך אנגעגאנגען א תקופה. דער מכה בפטיש איז געקומען, ווען ביי איין געלעגנהייט האט א לענדלארד געלאזט וויסן, אז ער שטעלט צו אן אפענע-הויז וויואינג - דאס הייסט אז ער האט געמאכט א באשטימטע צייט ווען יעדער האט געהאט די מעגליכקייט צו קומען קוקן. איך בין געגאנגען אהין, און מיטאמאל געזען מיט די אייגענע אויגן די ריזן פארלאנג פאר דירות.

איך האב מיך געטראפן ארייגשפאצירן צו די וויואינג מיט נאך צענדליגער אידן, צווישן זיי זענען געווען אזעלכע וואס האבן שוין ריזיגע משפחות מיט קינדער, און מ'האט סך הכל גערעדט פון א דירה מיט דריי שלאף-צימערן - וואס אגב, מיט די דריי שלאף-צימערן אינאיינעם איז עס בכלל נישט געווען גרעסער ווי מיין צוויי בעדרום דירה, און בכלל איז עס געווען א דירה ארויס פון געגנט, דער נענטסטער אידישער שכן האט געוואוינט א מרחק פון פינף מינוט צו גיין, דאס הייסט אז די דירה פאר זיך האט געהאט אלע חסרונות, און מיט דעם אלעם האט זיך אזא ריזן ציבור אידן צוזאמגעזאמלט צו קומען זען די גאלדענע מציאה.

יענע וויואינג איז מיר געווען היפש שאקירנד, אויך האט עס מיר געעפנט די אויגן. איך בין אנגעקומען אהיים יענע נאכט, און געטראכט צו מיר אז איך האב צוויי אויסוואלן, ’אדער גיימיר קיין קענווי יעצט, אדער וועט מען דארפן גיין קיין קענווי אין פינף יאר ארום.’

נאכן צוקומען צו אזא אנערקענונג האט מען גאנץ שנעל פארשטאנען אז ס'איז פיל לייכטער און פראקטישער זיך צו ציען קיין קענווי בעוד מועד, ווען די קינדערלעך זענען נאך יונג, און האבן די מעגליכקייט זיך איינצולידערן שנעלערהייט.

דאס איז מיין געשיכטע וואס האט מיר געמאכט קלערן פון זיך ציען קיין קענווי. מ'האט תיכף ארייגעשיקט אן אפליקאציע, און עטליכע חדשים שפעטער האט מען זיך אריינגעצויגן אין אן אייגענע דירה בס"ד.

« דו זאגסט אז מ'האט זיך אריינגעצויגן אין אן אייגענע דירה. גיין קיין קענווי האט געמיינט אז מ'מוז קויפן אן אייגענע דירה? די פלאן מתחילה איז דאך געווען צו דינגען א דירה, נישט אזוי?

אז מ'איז שוין געגאנגען קיין קענווי האט מען דייקא געזוכט צו קויפן

א דירה, ס'האט אפשר געמאכט די פראצעדור אביסל לענגער, אבער מ'האט געהאט אסאך סייעתא דשמיא, און זאכן זענען געגאנגען געשמירט.

» זענען דא אזעלכע וואס דינגען אין קענווי אדער אלע קויפן?

איך ווייס נישט פינקטליך וואס יעדער טוט, אבער איך גלייב אז א גרעסערע מערהייט קויפט, פרייזן זענען גאנץ ביליג, און מ'קען נאך ביז יעצט באקומען הייזער פאר גאנץ גוטע פרייזן, וואס שטימט מיט די מעגליכקייטן פון א געוועהנליכער פארדינער.

» מ'הערט אז די קענווי מוסדות איז גאר שטארק מצליח, ס'איז אבער דא איין נושא וואס מ'קען נישט איגנארירן, דאס איז די פאקט אז מ'רעדט פון א געמיש, ס'זענען דא משפחות פון אלע חסידות'ן און גאטונגען, איז דאס נישט קיין שטער?

אז מ'ברענגט ארויף דער נושא וואלט איך געוואלט זאגן וויאזוי איך זע עס, לויט מיין מיינונג - אלס איינער וואס איז עוסק מיט בחורים שוין עטליכע יאר - קומט מיר אויס צו זען, אז ווען קינדער געפינען זיך אין די אייגענע באבל קען עס גאר אפשוואכן די השפעה פון די עלטערן. ווען קינדער געפינען זיך אין א ת"ת פון די אייגענע חסידות מיינט דאס אויטאמאטיש אז וואס יענקל טוט מעג משה אויך טון, מ'איז דאך פון איין טייג געקנאטן.

דאס קען צוברענגען אז עלטערן זאלן נישט קענען איבערגעבן זייערע אייגענע ווירדן אויף די קינדער. משא"כ ווען מ'איז אין א סביבה וואו ס'איז דא א גרעסערע געמיש, וואקסט מען אויף אסאך שטערקער מיט די משפחה ענווייראמענט, און עלטערן האבן א גרעסערע השפעה אויף די קינדער בס"ד.

» אויב מ'גיבט דיר יעצט די אויסוואל צוריקצוקומען וואוינען אין סטעמפארד הילל, מיט א שיינע גרויסע דירה, וואלסטו עס געטון?

זיכער אז נישט. איך האב מיך אזוי באקוועם געמאכט מיט די שיינע גרויסע דירה, מיין משפחה איז צופרידן, עס פעלט מיר גארנישט דא. איך האלט אז ווען מ'באטראכט די קוואליטעט פון א הויז אין קענווי, אין קאנטראסט צו א הויז אין סטעמפארד היל, וואלט א הויז אין קענווי געדארפט קאסטן איבער א מיליאן, און א הויז אין סטעמפארד היל אונטער א האלבע מיליאן - איך רעד פון א וואוינען קוק-ווינקל, נישט פון קיין פינאנציעלע שטאנדפונקט.

» איז דא א חסרון פון וואוינען אין קענווי?

ס'איז נישט לייכט, בפרט אנהייב. ס'איז אבער נישט מצד חסרון, ס'איז מער מצד די טויש, ארויסגיין פונעם קאמפארט זאנע איז בכלל נישט קיין לייכטער עסק, און דאס אפעקטירט ביי יעדע סארט טויש.

עס קומט אויס צו רעדן צו אזעלכע וואס קלערן צו גיין קיין קענווי, און איך זע ווי מ'שרייבט מעלות און חסרונות, מ'רעכנט אויס אז ס'איז נישט דא קיין גראסערי שפעט ביינאכט. איך זאג אייביג אז מ'קען אויסמעקן אלע חסרונות, די איינציגסטע שוועריגקייט גייט

א תפילת מנחה אינעם היכל התורה 'היכל ישעי' זאב' אין קענווי - ווערט געזען דער דיין הרה"ג ר' ישראל מאיר פאללאק שליט"א

סיום מסכתא אין ביהמ"ד עבודת התפילה בראשות הרה"ג ר' אברהם חיים גאלדמאן שליט"א

די ליכטיגע קענווי תלמידים ביים מצות באקן פסח שני

זיין די טויש, אויב איז מען גרייט צו איסוואַרטן ביזן אריבערשוויצן די טויש, דעמאלט וועט מען בס"ד הנאה האבן פון דעם מקום מיט א מורא'דיגע געשמאק.

> למעשה געזעדט, קען מען נישט פארהוילן די פאקט אז נישט האבן א גראסערע צען אזייגער ביינאכט קען זיין א שווערינקייט, נישט אזוי?

ס'איז אפשר נישט אזוי באקוועם, מ'ווערט אבער צוגעוואוינט. ווען איך האב חתונה געהאט האב איך געוואוינט נעבן סאטמאר-86, מיין נעגסטסטע גראסערי איז געווען 'קאושער ספאט', זיי פלעגן זיך פארמאכן זיבן אזייגער, און איך פלעגט אויך נישט האבן וואו צו גיין שפעטער ביינאכט, האט מען זיך צוגעוואוינט אז מ'קויפט איין ביז זיבענע, און פאר די איבעריגע זאכן ווארט מען אויף מארגן. אלעס איז אין קאָפּ.

> אריינפארן אין שטאט אהין און צוריק אויף א טעגליכע פארנעם איז נישט קיין אפמוטשעניש?

עס מאכט זיך אמאל וואס ס'איז שווער, עס קען זיך מאכן א גוטע טרעפיק, אבער געווענליך וועט עס זיין א צייט ביי מיר ווען איך לופטער אויס די מח. אגב, איך האב אויסגערעכנט, אז ווען איך האב געוואוינט אין סטעמפארד הילל פלעג איך אויך גיין צופיס יעדן טאג איבער צוויי שעה, צו גיין אין ישיבה אהין און צוריק עטליכע מאל א טאג.

> צום שלוס?

לעבן אין קענווי איז אסאך מער 'קוואליטי אף לייף', מ'קען לעבן א 'פאמיליע לעבן' על מי מנוחות, און עס געבט גאר אסאך צו פאר דאס וואוילזיין פון די גאנצע פאמיליע. אויב איינער וויל זיך ארויסציען וואלט איך אים גע'עצה'ט ער זאל קוקן אויף די תכלית וואס ער וויל, און ער זאל נישט בלייבן שטעקן אין קיין קליינע פרטים וואס מוטשעט אויס, און לאזט נישט מאכן קיין באשלוס.

מופן פארלאנגט פאזיטיוויטעט

הר"ר יעקב אריה שעכטער שליט"א

> א גוטן ר' יעקב אריה, אויב איך האב נישט קיין טעות, האט איר שוין עטליכע יאר צוריק געגעבן אן אינטערוויו ווען קענווי, איר וואוינט שוין דארט א ווייַלע, פון וויפיל יאר רעדט מען?

פינף יאר צום גוטן. איך בין געווען פאמיליע נומער פיר און אכציג, א ליכט יאר אפגערוקט פון וואו עס האלט היינט צוטאגס, זאכן האבן זיך גאר שיין אוועקגעשטעלט, בפרט אין די לעצטע צוויי יאר.

> לאמיר צוריקגיין צו די תקופה ווען זאכן זענען נישט געגאנגען אזוי ווי ס'איז יעצט, איז געווען צייטן וואס מ'האט געשפירט חרטה געפילן אויף די דרייסטפולע באשלוס?

ס'איז געווען תקופות וואס מ'האט זיך ארומגעקוקט, און זיך אליין געפרעגט וואס ס'גייט זיין דער עתיד, זאכן האבן זיך גערוקט גאר שטייטלעך, און ס'איז געווען פינאנציעלע שוועריגקייטן אין די מוסדות התורה. אבער אפילו אין די צייטן וואס ס'איז געווען שווער האט מען זיך געטרייסט, ווייסנדיג אז קענווי איז פון די איינציגסטע אלטערנאטיוו אויסוואלן וואו צו קומען וואוינען פאר מערסטנס אידן וואס קענען נישט צאלן 1.5 מיליאן פאר א הויז. מ'האט אייביג געקוקט אז אויפן לאנגער טערמין וועט די שטאט בס"ד געניסן פון א מאססטאבליכע הצלחה, און ב"ה אז אין די היינטיגע טעג האלט מען שוין דארט.

> וואס טאקע האט דיר באוואוגן צו נעמען דעם וואנדער-שטעקן?

איך בין אייביג געווען א גרויסער חסיד פון קענווי, איך געדענק אז די דריטע וואך וואס דאס שטעטל האט זיך געעפנט בין איך שוין דארט געווען באזוכן. ס'איז א רעוואלוציע וואס האט גערעדט צו מיר, און איך האב גאר שטארק געהאלטן דערפון, אבער ווען ס'איז געקומען למעשה זיך ארויסצוציען, איז עס געקומען צוליב וואס אנדערע אויסוואלן האבן זיך נישט אויסגעארבעט.

איך האב געוואוינט לאנגע יארן אין א דירה און נישט געהאט קיין שווערינקייטן, ס'איז אבער געקומען א פוינט ווען מיין לענדלארד האט געדארפט די דירה, און איך האב מיך געדארפט ציען, דעמאלט האט זיך אנגעהויבן א געשיכטע פון זוכן און נישטערן און מיד ווערן פון טרעפן.

איך וועל קיינמאל נישט פארגעסן ווי איך בין געגאנגען קוקן א הויז אינדרויסן פון די סטעמפארד הילל געגנט, די רעדע איז ממש פון א 'דאלי הויז', וואס איז געווען געליסטעט פאר איבער א האלבע רעדל. עטליכע טעג נאכן קוקן האב איך עס אנגעהויבן ערנסט נעמען אין באטראכט און געוואלט שליסן מקח. איך האב אריינגערופן דעם בראוקער, און אים אנגעהויבן פרעגן פארשידענע שאלות, האט ער מיר שנעל געלאזט וויסן, אז די דירה איז שוין פון לאנג געגאנגען. דאס האט מיר געמאכט אנהייבן אריינקוקן אין די אויסוואל פון גיין קיין קענווי.

זענענדיג אז א הויז צווישן נישט-אידן ווערט אזוי שנעל צעכאפט פאר טבין ותקילין, האב איך פארשטאנען אז ס'איז צייט צו אויספירן מיין לאנגער חלום צו גיין וואוינען אין קענווי.

גיין וואוינען אין א נייע שטאט איז נישט לייכט,

איז נישט געווען שווער צו מאכן אזא באשלוס?

ס'איז געווען שווער, אבער מ'האט ב"ה באקומען אסאך סופארט פון אלע ארומיגע, און דאס האט גאר שטארק צוגעהאלפן.

וואס הערט מען פון אנדערע, זענען עלטערן סופארטיוו ווען עס קומט צו שטופן די קינדער צו גיין וואוינען אין קענווי?

ס'איז דא אזוי און ס'איז דא אזוי, עלטערן וואס פארשטייען די דרוקעניש אין וואס מ'לעבט היינט צוטאגס אין סטעמפארד הילל, וועלן מערסטנס מחזק זיין און געבן זייער פולסטע צושטימונג. ס'איז אבער וויכטיג צו דערמאנען, אז דאס איז גאר וויכטיג, און עלטערן דארפן עס נעמען אין באטראכט; ס'איז טאקע שווער נישט צו האבן די קינדער נאנט צו די האנט, אבער אין דער זעלבער צייט איז אויך נישט באַטעמ'ט ווען די קינדער מוטשענען זיך צו טרעפן א פאסיגע דאַך איבערן קאפ.

עלטערן וואס קענען קויפן הייזער פאר די קינדער אין סטעמפארד הילל קען מען באזונדער דן זיין, נאך אלעמען האט קענווי מערערע מעלות, אין צוגאב צו די פאקט אז מ'האט א הויז וואו צו וואוינען, אבער ווען עס קומט צו אזעלכע וואס קענען אפילו נישט העלפן די קינדער, דעמאלט איז ממש אומפארשטענדליך פארוואס מ'זאל אפהאלטן קינדער פון אונטערנעמען די ריכטיגע שריט.

וואס טוט זיך מיט פרנסה?

דער זעלבער באשעפער וואס געבט פרנסה אין סטעמפארד הילל גיבט דא אויך. יעצט רעדנדיג, זיץ איך דא אין אן אפיס בילדינג, וואו נאך זעכצן לאקאלע ביזנעסלייט זיצן, און דאס איז בלויז איינע פון די ביזנעס-ערטער. אידן האבן אפיסעס איבראל, און ב"ה מ'מאכט ביזנעס.

רעדנדיג וועגן די לאקאלע עקאנאמיע איז ווערד צו באטאנען, אז זינט די לעצטע צוויי יאר ווען די מוסדות האבן אנגעהויבן פארן גאר געשמירט, קען מען שפירן אז די גאנצע לאקאלע פינאנציעלע צושטאנד שטייט אין א בעסערע מצב, א גרויסער פראצענט פון די שטאט זענען איינגעשטעלט אין די מוסדות, און צו סטאביליזירן אזא פינאנציעלע קוואל האט געהאט גאר א פאזיטיווע השפעה ב"ה אויף אלעמען.

זענען דא נאך איינוואוינער פון אייער חסידות?

ס'איז דא, אבער נישט גענוג. איך ווארט אז נאך באבוב'ער חסידים זאלן קומען, אזוי וועט מען קענען עפענען אן אייגענע שטיבל. אבער ב"ה אפילו יעצט בין איך פיין מסודר, די צענטראלע שול איז זייער געשמאק און חסיד'יש, מיין שייכות צו די באבוב'ער הויף איז גארנישט געווארן וויניגער, מ'פארט ווייטער צום רבי'ן, און מ'האלט זיך ווייטער צו די מסורה.

פאר אייך איז עס נישט קיין פראבלעם, וואס טוט זיך אבער מיט די קינדערלעך, וואלט נישט געווען בעסער צו שיקן אין א חדר פון די באבוב'ער הויף?

ס'וואלט אפשר געווען געשמאקער, אבער איך גלייב אז דער עיקר ווארעמקייט צו א חסידות קומט פון אינדערהיים. א חדר קען צוגעבן, אבער קען נישט ערזעצן די ווארעמקייט וואס מ'באקומט פון די עלטערן. דאס מיינט צו זאגן, אז א איד קען שיקן

אין א חדר פון א חסידות, אבער אויב ער וועט זיין קאלט און אוועקמאכן, וועט זיך די השפעה איבערגעבן אויף זיינע קינדער. די זעלבע קען זיין פארקערט, מ'קען שיקן אין א צענטראלע חדר, און אינדערהיים ארייננעבן אין די קינדערלעך א ווארעמקייט צו די חסידות.

» וואס פעלט דיר מיטן נישט וואוינען אין סטעמפארד הילל?

ס'נעמט מיר לענגער צו קויפן א רעקל...

» וועלכע עדוויס וואלסטו געגעבן פאר אידן וואס קוקן ארויס אויף די מעגליכקייט צו קומען וואוינען אין קענוויי?

קומען פאזיטיוו! אין ערגעץ איז נישט דא אלעס.

» איז א מעלה אז די שטאט איז נעבן די היימישע ישוב אין וועסטקליף?

ס'איז א מורא'דיגע מעלה, סיי ווען עס קומט צו ארבעטס געלעגנהייטן, ווי אויך העלפט מען זיך ארויס איינער דעם צווייטן. אידן וואס קומען אן שבת אין די שפיטאל אין וועסטקליף ווערן גאר שיין אויפגענומען דורך די לאקאלע אידן, אזוי לעבט מען זייער געשמאק איינער מיטן צווייטן.

קענוויי א לכתחילה שבלכתחילה

הרה"ח אברהם שרייבער שליט"א - מלפנים מנכ"ל תלמוד תורה גור סטעמפארד הילל

» א גוטן ר' אברהם, דער עולם געדענקט נאך ווי איר האט פארמאגט א שיינע גרויסע הויז דא אין סטעמפארד הילל, און היינט צייטלט איר זיך צווישן די קענוויי איינוואוינער, וואס האט פאסירט?

ס'ווערט יעצט דריי יאר פון ווען מ'האט זיך געצויגן. אונז גלייכן צו טון זאכן וואס זענען ארויס פון די באקס, און נישט דוקא טון וואס יעדער טוט. די קענוויי לעבנ'ס שטייגער איז עפעס וואס האט גערעדט צו אונז, דעריבער האט מען עס געטון.

נאך מיין חתונה האב איך געוואוינט אין 'ערד', וואו הרה"ק הלב שמחה מ'גור זצ"ל האט אוועקגעשטעלט א גור'ער ישוב. דארט זענען אונז געקומען צום טעם פון וואוינען אין א רואיגע מקום נענטער צו נאטור. ווען קענוויי איז אונטערגעקומען האט מען זיך דערמאנט פון יענע טעג און מ'האט זיך אהינגעצויגן.

עס געדענקט זיך ווי געוויסע האבן דאס ממש אנגעקוקט אבסורד, אבער מ'דארף זיך אויסלאכן און טון וואס מ'האט צו טון. איינער איז מיר געקומען פרעגן וויצלדיג אויב איך האב גענומען די וואקסין, מיינענדיג צו זאגן אז פון מיין שריט קוקט ממש אויס ווי איך בין יצא מדעתי. ער האט מיר אפילו צוגעלייגט, אז ווען איך קום צוריק קיין סטעמפארד הילל זאל איך אים לאזן וויסן, און ער וועט אונז צושטעלן די ערשטע נאכטמאל...

ס'איז אבער אינטערעסאנט ווי די וועלט טוישט זיך, דער יעניגער קוקט שוין היינט צוטאגס אריין אין די אויסוואל פון זיך ציען קיין קענוויי. דאס צייגט אז מ'טאר זיך נישט רעכענען מיט וואס מענטשן זאגן, ווייל מארגן קען ער נאך זאגן פונקט ווי דיר, און אפילו ער וועט דיר נישט נאכטון, איז עס ווייטער נישט קיין גרויסער נפק"מ, יעדער דארף טון וואס ער האט צו טון.

אז מ'רעדט שוין פון דעם אז מענטשן טוישן זייער אייגענע מיינונג, קומט מיר ארויף אין זכרון, אז אויך איך פערזענליך האב געטוישט מיין מיינונג בנוגע קענוויי. איך געדענק ווי אין די ערשטע יארן איז מען געקומען צו מיר נאך געלט פאר די קענוויי מוסדות, און איך האב מיר פרובירט ארויסצודרייען, זאגנדיג אז איך זע נישט וואס דאס מקום האט א שייכות מיט מיר. למעשה שטייען מיר יעצט עטליכע

יאר שפעטער, און איך בין שוין א תושב דאהי פאר דריי יאר צום גוטן.

» װעלכע פרט פון קענװי האט דיר אזוי שטארק געכאפט?

די קאמבינאציע פון האבן פון איין זייט אן אװעקגעשטעלטע קהילה, און פון דער צווייטער זייט א רואיגע שטעטל וואו מ'קען לעבן מיט א געװאלדיגע מנוחות הנפש. מ'קומט אהיים נאך א טאג ארבעט קען מען זיצן אין א ברייטע הויז, און מ'דארף נישט לעבן אין א הויז מיט קלאוסטער פאביע.

די חשבון איז געגאנגען נאך ווייטער, איך האב נישט געזען קיין עתיד אין סטעמפארד הילל, איך האב נישט געזען וויאזוי די קייט קען זיך ווייטער ציען, לאמיר שוין זאגן אז איינער האט יא מצליח געווען צו קויפן א הויז, וויאזוי גייען זיינע קינדער דאס קענען באוויזן? ס'איז נישט דא קיין עכטער עתיד.

דא אין קענווי האב איך ב"ה געהאט די מעגליכקייט צו קויפן עטליכע הייזער פאר מיינע קינדער וואס אין לאנדאן וואלט מען געדארפט זיין א גביר אדיר דערפאר.

» אלס א גור'ער חסיד, איז נישט שווער אנצוקומען אין א מקום וואו מ'פארמאגט נישט די אייגענע חברים?

פון איין זייט איז עס שווער, אבער פון דער צווייטער זייט איז געשמאק צו זיין מיט נאך אידן, און לעבן בשלום ובשלווה מיט אלעמען. אונז האבן שוין היינט זעקס גור'ער תושבים, און עס גייען קומען נאך בס"ד.

» וואס איז די מורא'דיגע מעלה פון לעבן אויסגעמישט, איז נישט געשמאקער אז יעדער זאל זיך לעבן אין זיין ווינקל?

מ'קען זען די געוואלדיגע מעלה דערפון, ווען עס קומט א רעספעקטן אפילו פאר א צווקע וואס רעדט נישט צו א געוויסע פראצענט אידן, וועלן זיך אלע אנשליסן, מ'זעט אז ס'איז דא א שעצונג איינער צום צווייטן אפילו מ'איז אנדערש. ווען מ'לעבט נאר מיט די אייגענע טשאלענט איז שווער זיך אויסצולערנען וויאזוי צו דולדן אנדערע, אבער אז מ'לעבט מיט א געמיש וואקסט מען אויף א פערזענליכע לעוועל.

» אלס אן עסקן און וויזיאנער, וויאזוי דעסטו קענווי אין פינף יאר?

איך וואלט געשאצט אז עס גייט האלטן ביי איבער דריי הונדערט פאמיליעס. פאר מיר פערזענליך איז גוט וויאזוי ס'איז, איך האב הנאה אז נאך אידן קומען, אבער באמת איז די שטאט שוין זייער פיין אזוי ווי ס'איז. מ'קען אבער נישט לייקענען אז נאך משפחות וועט ארויסהעלפן אויף א רייע עספעקטן, ערשטנס וועט עס געבן די מעגליכקייט צו עפענען מער געשעפטן, עס וועט געבן די מעגליכקייט צו עפענען נאך מוסדות התורה, עס וועט געבן די מעגליכקייט צו ברענגען א רב אא"וו, אבער די שטאט כמו שהוא איז אין גאר א גוטע פלאץ ב"ה.

» איך וואלט מיר געוואגט ארייננצוגיין אין א נושא וואו איז אפשר נישט אזוי געשמאק. געוויסע פלעגן טענה'ן אז קענווי פלעגט האבן זייער שווערע רעסטריקציעס ווען מ'האט געזוכט צו באקומען א באשטעטיגונג צו קומען וואוינען, וואס איז געווען פשט דערפון, און צי איז עס עפעס וואס גייט נאך אן?

ס'האט זיך אסאך מער אויסגעברייטערט, ס'זענען היינט דא אידן ממש פון אלע קהילות, די איינציגסטע פלאץ וואו עס ווערט געלייגט א דגוש איז ווען עס קומט צו די מוסדות התורה, מיר האבן בלויז איין מוסד אין שטאט און מ'מוז זיכער מאכן אז די מוסד בלייבט היימיש און חסידיש.

קען זיין אז אין אנהייב איז עס געווען אביסל עקסטרעם, און זאכן האבן זיך געדארפט סטאביליזירן, אבער איך זע עס אלס א מעלה, ווייל יעדע זאך קען זיך בעסער סטאביליזירן ווען ס'איז קודם געגאנגען שארף אויף איין זייט. דהיינו, ווען די שטאט זאל ווען זיין א שטח הפקר, וואלט עס חרוב געגאנגען נאך איידער מ'וואלט געהאט א שאנס דאס אוועקצושטעלן, וד"ל.

» װעלכע עדווייס וואלט איר געגעבן פאר איינער וואס קלערט צו קומען קיין קענווי?

באָרג הונדערט פופציג טויזנט פונט און קויף א הויז. אידן וועלן אסאך ענדערש בארגן געלט פאר א בעל אחריות וואס קויפט א הויז לויט די יכולת, ווי איידער בארגן פאר א מענטש וואס דארף בארגן איבער דריי מאות בלויז אויף צו קויפן א הויז אין סטעמפארד הילל און דערנאך דארף מען נאך צאמבארגן פרישע הונדערטער טויזנטער פונטן אויף צו איבערבויען די הויז.

די פאקט איז, אז דא אין קענווי קען מען קויפן שיינע הייזער פאר אונטער א האלבע מיליאן וואס זענען ממש גרייט כמו שהוא, מער ווי ארייינליגן נאך א סינק פארלאנגט זיך גארנישט, אינדערצייט וואס אין סטעמפארד הילל צאלט מען אין בעסטן פאל איבער א מיליאן, און דאס איז בלויז פאר די אנהייב, פון דארט הייבט זיך

און א לאנג-פארצויגענע איבערבויען פראצעדור, וואס שלעפט אריין אין נאך הונדערטער טויזנטער פונטן.

» **איז קענווי נישט אויסגעשטעלט צו רענטן?**

ווען עס קומט צו רענטן איז דא א שווערער מארקעט. יעצט רעדנדיג זענען דא יונגעלייט וואס ווילן דינגען הייזער, ס'איז אבער נישטא צו באקומען, די האוזינג אגענטור ארבעט יעצט אז אינוועסטירער זאל קומען איינקויפן הייזער און עס נאכדעם ארויסדינגען פאר אידן וואס זוכן צו קומען זיך איינגלידערן דאהי.

אז מ'רעדט וועגן דינגען איז ווערד צו באטאנען אז ס'האט זיך ארויסגעשטעלט אז מערסטנס פון די אידן וואס קומען אהער צו דינגען וועלן ביי די ענדע ענדיגן מיטן איינקויפן א הויז, ס'איז נישט קיין גרויסע תורות און ס'איז אן אפציע פאר מערסטנס פון די איינוואוינער.

נישט נאר מ'קויפט פאר זיך נאר מ'האט אויך אינזינען די קינדער. מערערע אידן דאהי האבן שוין איינגעקויפט עטליכע דירות מיט א פלאן אויפן לאנגער טערמין צו צושטעלן הייזער פאר די קינדערלעך נאך די חתונה בס"ד.

שלום ושלוה צווישן די תושבים

הר"ר חיים מאיר וואסערמאן שליט"א - מלמד מומחה ומשמש בביהמ"ד הגדול

» **א גוטן ר' חיים מאיר, מ'געדענקט נאך ווי איר פלעגט זיין דער משמש אין וויזשניצער ביהמ"ד אין לאנדאן, וואס האט אייך געמאכט נעמען דעם וואנדער-שטעקן?**

דער רעיון פון קענווי האט שוין גערעדט צו מיר פון די ערשטע טאג. אנהייב האט עס אויסגעקוקט זייער רחוק מן המציאות, אבער האבנדיג דארט א קרוב משפחה, איז מיר אויסגעקומען צו באזוכן דארט, אזוי האב איך איינגעזען אז ס'איז ווייט נישט קיין בער, און מ'קען געהעריג אהינגיין זיך איינקווארטירן בס"ד.

מיין מחשבה האט מיר געזאגט אז איין טאג גיי איך זיך במילא דארפן אהינציען, ס'איז אונז געווען אסאך לייכטער אהינצוגיין ווען זאכן זענען רואיג, די קינדער זענען יונג, ווי איידער דארפן אהינגיין בכפיה.

אצינד צייכנט מען אפ זעקס יאר פון יענע טאג וואס מיר האבן זיך אויפגעהויבן מיט די גאנצע האב און גוטס און געמאכט די וועג קיין קענווי בשטו"מ.

» **לאמיר צוריקגיין אביסל צו די 'הזורעים בדמעה', ווען מ'האט זיך ממש געדארפט ארויסרייסן פון די באקוועמליכקייט, צו גיין וואוינען אין א נייע סביבה.**

אנהייב איז עס מיר געווען זייער שווער, איך בין א סאושעל מענטש וואס גלייכט צו רעדן מיט מענטשן, איך האב געהאט גאר אסאך נאנטע אין סטעמפארד הילל, און דא האב איך מיר מיטאמאל געטראפן אין א נייע שטאט, אן קיין נאנטע מיט וועמען צו פארברענגען.

עס געדענקט זיך נאך די געפיל נאכן אהיימגיין די ערשטע טעג פון ביהמ"ד, אן געהעריג אויסטוישן א ווארט מיט קיינעם, עס איז געווען זייער אומבא'טעמ'ט, אבער בס"ד האבן זיך זאכן זייער שנעל גערוקט, און ביז עטליכע וואכן האט מען זיך שוין געשפירט ווי אן אלט-געזעסענער תושב אין קענווי.

» **הייניטיגע טעג שפירט איר נאך קאנעקטעד צו סטעמפארד הילל? עס בענקט זיך נאך, אדער מ'איז שוין אומאפהענגיג און אליין אוועקגעשטעלט?**

איך גלייך זייער קענווי, איך וועל פארן קיין סטעמפארד הילל נאר ווען עס פעלט זיך אויס, עס קומט אויס צו גיין אויף שמחות, אמאל צו איינקויפן, אבער בדרך כלל זיצט

מען אין קענווי מיט א מורא'דיגע געשמאק.

» **מ'הערט אז עס זענען דא עלטערן וואס האלטן אפ די קינדער פון פארן וואוינען קיין קענווי, וואס קען מען זאגן דערוועגן?**

ב"ה ביי מיר איז געווען די ערפארונג אז מ'האט באקומען געוואלדיגע סופארט, מ'הערט אבער פון געוויסע וואס מוטשענען זיך דערמיט ביים קומען, און דארפן רוקן ווענט פשוט אויף זיך צו קענען ציען צו א שטאט וואו זיי זעען א מעגליכקייט צו האבן א דאַך איבערן קאפ.

מ'פארשטייט אז פאר געוויסע עלטערן איז שווער אז די קינדער וואוינען נישט נאנט צו זיי, אבער אין דער זעלבער צייט דארף מען פארשטיין אז די קינדער דארפן האבן וואו צו וואוינען, און מ'קען נישט פארלאנגען פון די קינדער זיי זאלן וואוינען אין א לעכל, אלעס בכדי צו פארבלייבן אין די קאמפארט זאנע.

» **וואס וואלסט באצייכנט אלס דער גרעסטער מעלה פון וואוינען אין קענווי?**

די פאמיליע לעבן. מ'דארף נישט לויפן אין ערגעץ, מ'וואוינט אין א שיינע גרויסע הויז, מ'זיצט על מי מנוחות, ס'איז ממש א נחת צו זען ווי די קינדער פליען ארום מיט די בייקס, און האבן הנאה אויף א געוואלדיגע פארנעם. מ'זאגט אז דא אין קענווי דארף מען נישט לויפן צו קיין רעספעפשענס, מ'דארף נישט זוכן קיין פלעצער וואו צו גיין, ווייל אינדערהיים איז געשמאק.

» **וואס טוט מען פאר פרנסה?**

איך בין א מלמד, און אויך דער שמש אין ביהמ"ד.

» **דאס זענען צוויי שטארקע אויפגאבעס. לאמיר גיין על ראשון ראשון, ערשטנס לאמיר הערן איבער די מלומדות, זעט איר א חילוק צווישן זיין א מלמד אין קענווי, צו די צייטן פון אמאל, ווען איר זענט געווען א מלמד אין סטעמפארד הילל?**

ס'איז שווער צו זען חילוקים, איך האב ב"ה הנאה געהאט אין סטעמפארד הילל, און יעצט האב איך הנאה דא. בכלל איז געווען א ברעיק פון עטליכע יאר ווען איך האב נישט געדינט אלס מלמד, דעריבער איז שווער צו געדענקען גענוי וויאזוי עס איז געווען אויף צו קענען זען חילוקים.

» **אלס דער שמש אין די גרויסע צענטראלע ביהמ"ד, איז נישט קיין אפמוטשעניש צו סערווירן א קהילה וואס טראגט מיט זיך א קאלירפולע צוזאמשטעל? דער וויל זאגן קדיש נאכן יום, און א צווייטער וויל פראווענען א סעודת הילולא, וויאזוי טאנצט מען על שתי הסעיפים אהין און צוריק?**

ס'איז א גוטע שאלה, אבער אין אלגעמיין איז די תשובה, אז די איינוואוינער דא אין שטאט זענען מכיר אין די פאקט אז ס'זענען דא אידן פון אלע קהילות, און דאס גיבט די קלארקייט אז ס'איז וויכטיג צו לאזן יעדעם גיין זיין וועג, און נישט אפהאלטן קיינעם פון נאכגיין זיין מסורה. איך גיי נישט לייקענען אז עס קענען זיך מאכן דא דארט קליינע קאנפליקטן אויף אינטערעסן, ווען איינער וויל כאפן די זמן

מעמד החומש סעודה פאר די תשב"ר פון קענווי חדר

דער מלמד מומחה ר' מאיר שארף
אין א טאנץ מיט די יונגע חתני התורה

די קינדער מיט א שמחת החיים
וואס מען קען נאר באקומען אין קענווי...

תפילה, און א צווייטער וויל דייקא דאווענען שפעט, אבער בדרך כלל פארט די זאך זייער געשמירט.

» **אלס א שמש אין ביהמ"ד נעמט איר אויף לייכט די כסדר'דיגע געסט וואס קומען צו גיין אויף שבתים און ימים טובים, אפגערעדט אין די יעצטיגע טעג ווען עס קומט צו גיין האלידעיס, וואס קענווי איז איינע פון די גאר אויסגערופענע ערטער וואו אידן קומען אפרעכטן די ימי הנופש?**

פון איין זייט איז עס גאר א גוטע געפיל צו זען ווי אידן קומען קיין קענווי און האבן הנאה פון אונזער שטאט, אבער פון דער צווייטער זייט טוט וויי אז די שול איז אזוי אויסגעוואקסן און מ'קען נישט יעדעם מכבד זיין. מ'זעט אידן קומען אריין פרייטאג צונאכטס, מ'וויל זיי געבן א פלאץ, אבער די שול איז ממש אויסגעוואקסן אויף א מאסשטאבליכע פארנעם.

די גוטע נייעס איז, אז מ'האלט זיך שוין אינמיטן אויסברייטערן, אויף די קומענדיגע הייליגע טעג גייט מען דאווענען אין די פאדערשטע שטח פונעם ביהמ"ד, וואס דארט וועט מען זיך קענען שיין אויסברייטערן, און עס וועט זיין אסאך מער פלאץ פאר די לאקאלע אידן און פאר די מערערע געסט וואס קומען כסדר קיין קענווי.

» **קענווי פארמאגט נאכנישט קיין שטאטישער רב, וויאזוי קען א שטאט אנגיין אזוי?**

ס'איז א וויכטיגע שאלה, און מ'קוקט זייער שטארק ארויס אויף די טאג וואס מיר וועלן האבן א רב. מיר האבן א הנהלה רוחני צוזאמגעשטעלט פון חשוב'ע רבנים אין לאנדאן, אין צוגאב האבן מיר גאר א חשוב'ער דיין **הרה"ג רבי ישראל מאיר פאלאק שליט"א**, וואס גיבט זיך אוועק פאר די קהילה אויף אן אויסטערלישע פארנעם, ענטפערט יעדע שאלה מיט אזא קלארקייט און גרייטקייט, אזש מיר זענען אים גאר שטארק מכיר טוב. אבער אין דער זעלבער צייט איז וויכטיג צו מדגיש זיין אז קענוויווארט אויף א רב, די טובי הקהילה ארבעטן פיבערהאפטיג צו ברענגען א רב און מ'האפט אז עס וועט אנקומען ווי שנעלער.

די קינדערליך בליען בלע"ה

הר"ר מאיר שארף שליט"א - מלמד מומחה

» **א גוטן ר' מאיר, וואס הערט זיך אין קענווי?**

שבת פרשת בלק האט מען אפגעצייכנט ניין יאר פון ווען די ערשטע תושבים האבן זיך אריינגעצויגן.

» **ווען האט איר געמאכט די באשלוס זיך צו ציען קיין קענווי?**

זיבן יאר צוריק צום גוטן.

» **זענט איר נאך געווען פון די ערשטע נחשונים?**

איך בין געווען פאמיליע נומער זיבן און פופציג. ס'האט זיך שוין באלד געטריפלט זינט דעמאלט בלע"ה.

» **איר האט הנאה אז פרישע משפחות קומען כסדר, אדער איר גלייכט אז עס זאל בלייבן ווי קלענער?**

איך האב זיכער הנאה אז עס וואקסט, איך האף נאר אז די שטאטישע סטאנדארטן זאל מען נישט מיטברענגען.. ס'איז אסאך

לייכטער צו לעבן פשוט און קיין הויכע השגות.

» **זיבן יאר צוריק איז נאך קענווי געווען א בחינה פון א מדבר שממה, וואס האט באוואויגן משפחת שארף צו מאכן א ויסעו?**

מ'האט זיך גענויטיגט אין א דאַך איבערן קאפ. איך בין געגאנגען קוקן

דא-דארט, ביזן קומען צו די מסקנא אז קענווי וועט זיין די געשמאקסטע פאר מיין פאמיליע, און ב"ה אז איך האב נישט קיין חרטה.

ממש אנהייב זענען נאכנישט געווען צעטיילט אלע קלאסן, און צווייי פון מיינע טעכטער האבן געדארפט לערנען א האלבע יאר אינאיינעם אין איין קלאס, אבער זייער שנעל האבן זיך זאכן סטאביליזירט, און עס ווערט נאר בעסער פון טאג צו טאג.

» **איר האט שוין געהאט עלטערע קינדער בייס זיך ציגן? איז עס נישט געווען שווער פאר זיי צו דארפן אנהייבן א נייע סקול מיט א נייע סביבה?**

מיין עלטסטע איז געווען עלף, ס'איז ב"ה געווען זייער א גוטע ערפארונג, און מ'האט זיך שנעל איינגעגלידערט. די קלאסן זענען נאך דעמאלט געווען קליין, און איך האב געזען דערין א מוראדיגע מעלה, מיט די יארן איז עס שטארק געוואקסן, און היינט צוטאגס זענען שוין דא פילע קלאסן, אבער ס'איז נאכאלץ זייער א פיינער מוסד.

» **איר זענט באקאנט צו זיין א מלמד מומחה רבות בשנים, אויב מ'געדענקט גוט פלעגט איר קומען צו פארן טעגליך צו ווייטער ממשיך זיין לערנען מיט די קינדער, איז עס נישט געווען קיין אפמוטשעניש צו מאכן טעגליך אזא נסיעה?**

פאר איבער פינף יאר האב איך אנגעהאלטן מיין פאסטן אין סטעמפארד היל און געלערנט מיט קינדער, ס'איז נישט געווען באזונדער לייכט צו פארן און קומען, אבער מ'טוט וואס מ'האט צו טון. פאר צוויי יאר צוריק בין איך אריין

ארבעטן אין דער קענווי מוסד, און ס'איז געוואלדיג ב"ה.

» **ס'איז באקאנט אז די קענווי מוסדות זענען אריבער שווערע צייטן, וויאזוי איז עס היינטיגע טעג?**

איך בין אריינגעקומען ווען **ר' פנחס זעליג רייכמאן** הי"ו האט שוין געפירט דעם מוסד, און זינט דעמאלט ארבעט עס ממש ווי א זייגער, ס'איז ממש נתפעל צו ווערן וויאזוי מ'ברענגט דאס געהאלט אויף גאר א מסודר'דיגע פארנעם אן קיין מעשיות.

פון די תקופות בעפאר האב איך נישט מיטגעהאלטן אלס אן אינסיידער, איך געדענק יא הערן צווישן די לאקאלע אידן אז דער מצב איז נישט גוט, און אז עס קוקט ממש אויס אז מ'וועט דארפן שליסן טויערן. אבער ב"ה אז אין די לעצטע צוויי יאר האט זיך עס אזוי שיין אוועקגעשטעלט לשם ותפארת.

איך קען מעיד זיין, אז סיי וואס מ'בעט פון ר' פנחס זעליג לטובת די קינדער וועט זיין מסודר אין ווייניגער ווי פיר און צוואנציג שעה.

» **איר הערט זיך ווי גאר א פריילעכער איד מיט א פאזיטיווע קוק אויף אלעם, למעשה לאמיר הערן עפעס נעגאטיוו אויף קענווי, אידן ווילן וויסן באמת אויב קענווי איז פאר זיי אדער נישט, לאמיר הערן אויך פון די שוועריגקייטן.**

די איינציגסטע שוועריגקייט פון וואס איך קען טראכטן איז, אז עס פעלט מיר די וויזניצער נוסח. ס'איז שוין היינט דא א מנין וויזניצער יונגעלייט, מ'קומט זיך צוזאם יעדע וואך שלש סעודות, און מ'האפט אז בקרוב וועט מען קענען האבן

אן אייגענע וויזניצער שטיבל, וואו צו קענען אפרעכטן די תפילות מיט די אייגענע שניט. למעשה קומט יעצט ימים נוראים, מ'וויל הערן א וויזניצער 'קדוש אתה', ס'איז אזוי אנדערש פון די וועלטס נוסח און עס בענקט.

אז מ'רעדט וועגן די שוועריגקייטן דערמאן איך מיר, אז אין ביהמ"ד עבודת התפילה פון **הרה"ג רבי אברהם חיים גאלדמאן שליט"א**, וואס געפינט זיך אין מיין געגנט, פלעגט מען זיך אנהייב שטארק מוטשענען, ס'איז נאך געווען במתי מעט, אבער היינט צוטאגס איז עס גאר שיין אוועקגעשטעלט לשם ולתפארת.

» **וויפיל שטיבלעך זענען דא היינט צוטאגס?**

מיר האבן ביהמ"ד תפארת אבות דעעט פון **הרה"צ רבי יוסף יחזקאל פאנעט שליט"א**, ס'איז דא די 'היכל התורה' וואס **הרה"ג אשר מרדכי ערלאנגער שליט"א** האט אויפגעשטעלט, דארט מאכט מען א זמן תפילה מנין יעדע שבת. ס'איז דא די ביהמ"ד עבודת התפילה, און פארשטייט זיך די גרויסע צענטראלע ביהמ"ד וואו מערסטנס מניינים קומען פאר.

» **די היכל התורה הערט זיך ווי א גרויסער חידוש, איז עס אפן פארן ציבור?**

יא, הרה"ג ר' אשר מרדכי האט אויפגעשטעלט דער היכל, און אידן זיצן און לערנען דארט די גאנצע טאג, אפגערעדט ווען עס קומט א בין הזמנים, דעמאלט איז עס ממש איבערגעפילט מקצה אל קצה.

» **לאמיר צוריקגיין צו די מלומדות, און הערן איבער די חילוקים פון זיין א מלמד אין סטעמפארד הילל, און**

דיין א מלמד אין קענווי?

מ'האט ב"ה גאר שטארק הנאה אין ביידע, אבער זייענדיג א מלמד אין קענווי האט מען א געוואלדיגע דערלייכטערונג, נעמענדיג אין באטראכט אז די קינדערלעך זענען היבש רואיגער און נישט אזוי ווילד. זיי וואוינען אין גרויסע הייזער, זיי געבן זיך אויס מיט די גאנצע שעפערישקייט, און דארפן נישט קומען אין חדר קריכן אויף טישן און בענק.

איך קען פערזענליך מעיד זיין, אז די קינדערליך פון קענווי זענען אסאך מער געלאסן, און מ'זעט אז זיי לעבן א משפחה לעבן מיט ישוב הדעת, ס'איז דא מנוחה ושלוה.

» פון די אנדערע זייט קען מען נישט פארהוילן די פראבלעם, אז אין א קלענערע מוסד ווען עס מאכט זיך יא אז א קינד פלאגט זיך איז דא וויניגער מעגליכקייטן צו קענען העלפן אויף א פריוואטע פארנעם, וואס קען מען זאגן דערוועגן?

איך בין הונדערט פראצענט איינשטימיג מיט דעם פראבלעם, א קלענערע מוסד וועט קיינמאל נישט האבן די מעגליכקייטן וואס א גרויסער מוסד האט, הגם דא אין קענווי רעדט מען בכלל נישט פון אזא קליינע מוסד, עס זענען שוין דא באלד נאנט צו פינף הונדערט קינדער אין די מוסדות התורה בלע"ה.

פון די אנדערע זייט אין א שטעטל אטמאספערע מאכט זיך אויך וויניגער פראבלעמען, די קינדער זענען מתחילה אין א סביבה וואו מ'קען זיך בעסער אפגעבן מיט זיי, און זיי לעבן על מי מנוחות וואס העלפט אסאך פאר זייער וואוילזיין, אבער ווען עס מאכט זיך יא א שוועריגקייט מיט א קינד פלאגט מען זיך מער אין א קלענערע מוסד.

מ'לייגט אריין אסאך כוחות צו אויפבויען די אפטיילונג פאר פריוואטע הילף, און מ'האט זיך שוין געגרוקט א וועלט, אבער ס'איז נאכאלץ דא א וועג צו גיין. עס גלייבט זיך אז ווי מער פאמיליעס עס וועלן זיך קומען איינקווארטירן אין קענווי וועט די פראבלעם ווערן מען אויפגעלעזט.

תלמידים באקומען נויטיגע הילף

הר"ר אליעזר ברוין שליט"א - מלמד פרטי

» א גוטן ר' אליעזר, וואס זאגט איר אויף קענווי?

ס'איז א ברכה צו מאכן.

» וואס האט אייך געמאכט זיך אויפהייבן און גיין קיין קענווי אין די יונגע יארן?

איך האב געהאלטן פינף יאר נאך די חתונה, איך האב געהאט א געשמאקע דירה אין סטעמפארד הילל. איין שיינעם טאג האט דער לענדלארד מיר געלאזט וויסן אז ער דארף האבן די דירה פאר זיין קינד. איך האב מיר פון איין מינוט אויפן צווייטן מער וויניגער געטראפן אן קיין הויז, און מ'האט זיך געדארפט ארויסלאזן אויף די יארכע טרעפן א פאסיגע דירה.

איך האב אנגעהויבן זוכן אין אלע ווינקלען, אבער די פרייזן זענען געווען זייער הויך. איך האב שוין געהאלטן ביים שלום מאכן מיטן מצב און ארייננגיין אין א קליינע דירה פאר גאר טייער, אבער איך האב מחליט געווען אז איידער מ'טוט אזא זאך לאמיר גיין אויסטשעקן קענווי איילענד.

מ'האט זיך ארויסגעלאזט קיין קענווי, און זיך אומגעקוקט אויף די געגנט. איך בין געווארן ממש פארגאפט פון די פאקט אז פאר די זעלבע געלט וואס איך גיי דארפן צאלן פאר א 'צוויי בעדרום' אין סטעמפארד הילל, קען איך אין קענווי וואוינען אין א שיינע גרויסע הויז.

» די כאראקטער פון די שטאט קענווי האט גערעדט צו דיר, אדער

האסטו מער געגליכן די שטאטישע לעבן?

איך האב קיינמאל נישט געהאט קיין פראבלעם מיט סטעמפארד הילל, ס'איז געווען זייער געשמאק, אבער די שטילקייט און רואיגקייט אין קענווי האט גערעדט צו מיר אסאך שטערקער.

« איז דא אלע טעגליכע באדערפענישן אין קענווי?

מ'קען דא קויפן אלע סארט מאכלים, פרישע פיש, פרישע פלייש, און אלעס אינדערצווישן.

« וואס טוט מען ווען ס'קומט פרשת דברים, מ'דארף קויפן נייע חומשים פאר די קינדער?

ס'איז דא א געשמאקע ספרים געשעפט 'עולם הספר' אנגעפירט דורך **הרב חיים בלום שליט"א**, ס'איז דארט צו באקומען א ריזן אויסוואל, אפילו די ספרים וואס ער האט נישט ביי זיך וועט ער אריינברענגען א טאג שפעטער, ס'איז ממש א מחיה.

« וואס טוט זיך ווען מ'דארף גיין איינקויפן קליידונג פאר די קינדער?

ס'איז דא גרויסע אלגעמיינע מאללס אין די געגנט, און דא-דארט כאפט מען זיך אריבער קיין סטעמפארד הילל איינקויפן וואס פעלט אויס.

« מאכט זיך נישט אמאל אז די שטילקייט אויף די גאסן הייבט אן נערווירן? למעשה סיטי לעבן איז אייביג ווירבלדיג, בענקט זיך נישט אמאל צו די ענערגיע וואס ס'איז דא אין סטעמפארד הילל?

פאר מיר פערזענליך איז קענווי זייער גוט, און איך בין נישט אנגעוויזן אין די געטומל פון סטעמפארד הילל, אבער עס קען זיין אז פאר געוויסע איז דאס צו שטיל.

« וואס טוט מען פאר פרנסה?

איך לערן פריוואט מיט קינדער, אגב, דאס ברענגט ארויס א שטארקע מעלה פון קענווי, זייענדיג אין סטעמפארד הילל וואלט איך קיינמאל נישט געקענט אנקומען אזוי שנעל צו באקומען די טראסט פון חדרים אז זיי זאלן מיר נעמען צו לערנען מיט די קינדער. עס זענען דא אזויפיל צענדליגער יונגעלייט וואס טוען עס, און מ'וועט אייביג נעמען די וואס זענען שוין לאנג אין די ליין, אבער דא ב"ה אז דא איז דא א מעגליכקייט זיך צו קענען שנעלער אריינדרייען און ווערן אקטיוו.

« איז דא די אלע הילף אווילעבל לאקאל?

ניין. קינדער פארן אריין קיין סטעמפארד הילל צו באקומען פארשידענע הילף, און ס'איז נישט קיין גרויסע תורות. איך קום פון אר"י, דארט איז געווען דער סדר אז מ'איז געפארן אין פון שטאט צום צווייטן אויף צו באקומען הילף, ס'איז זייער א געווענליכע זאך, ס'איז נישט עק וועלט.

« איז דא א טאג אין יאר וואס דו וואלסט נישט געוואלט זיין אין קענווי, אדער איז קענווי געאייגנט פאר דריי הונדערט פינף און זעכציג טעג א יאר?

ימים טובים פארט מען אסאך צו די משפחה, אבער נישט מצד חסרון פון קענווי, ס'האט מער מיט די יארגאנג, און מיט וואו מ'האלט אויפן וועלט, אבער מצד קענווי וואלט איך גרייט געווען צו זיין דא יעדן טאג פון יאר אן קיין אויסנאם.

'ספרים געשעפט' ד'קענווי איילענד

בחורי מכינה לישיבה קטנה לערנען פלייסיג

לאנגיעריגער לאנדאנער מלמד הרה"ח ר' אהרן פישל שליט"א טרעט אויף פאר די תלמידים אין קענווי

מוסד זיך געהאלטן ביים שליסן

הר"ר פסח ניימאן שליט"א

« א גוטן ר' פסח, אלס איינער וואס איז איינגעשטעלט אין די שכר לימודי אפיס, און איז אסאך עוסק צו העלפן דעם מוסד, וואס קען מען זאגן איבער די חילוקים פון אמאל ביז היינט בנוגע די מוסדות?

ס'איז ממש הימל און ערד, איך וועל קיינמאל נישט פארגעסן די שווערע תקופות וואס זענען אריבער אויפן מוסד, אזש עס האט ממש אויסגעזען אז ס'גייט צוזאמפאלן.

ס'איז געווען עטליכע יאר צוריק ווען עס האט אויסגעזען אז ס'איז ממש כלו כל הקיצין, דעמאלטס איז **הרב דוד בונם גרינהוט שליט"א** מנה"ר בית חינוך לבנות בנות ישראל אריינגעקומען אינעם בילד, און פארופן אן עמערדזשענסי אסיפה מיט די לאנדאנע הנהלה, דארט האט מען ממש אנגעהויבן רעדן אז אויב מ'גייט נישט אוועקשטעלן די זאך וועט עס חלילה צוזאמפאלן.

הר"ר געציל שטערנליכט שליט"א איז געווארן גאר אנגעווארעמט פון די אסיפה, און ער האט פארשפראכן צו טון כל מה שבידו צו זען אז זאכן זאלן זיך טוישן און ווערן סטאביל. מ'האט אויפגענומען א חשוב'ע הנהלה, סיי אין סטעמפארד היל און סיי אין קענווי, אזוי האט מען אנגעהויבן ארבעטן איינער מיטן צווייטן האנט ביי האנט. דאס האט זיך געענדיגט מיטן אויפנעמען **רבי פנחס זעליג רייכמאן שליט"א**, וואס באגלייט די מוסדות מיט א געוואלדיגע איבערגעגעבנקייט, און פון דעמאלט פארט עס ממש ווי געגאסן.

אין די לעצטע צוויי יאר איז אויך געשען א מורא'דיגע פאזיטיווע אנטוויקלונג, אז מערערע משפחות האבן זיך ארויסגעצויגן, וואס דאס האט אויסגעברייטערט די הכנסה פון די מוסדות. ווי אויך נאך גרויס מיה און פלאג איז אוועקגעפאלן לעגאלע פראבלעמען ב"ה וואס האט גאר שטארק געמוטשעט די מוסדות התורה.

די אלע פאקטארן אינאיינעם האבן געשפילט א ראלע, אז מיט סייעתא דשמיא איז די מוסד אנגעקומען צו א געוואלדיגע תועלת, און היינט צוטאגס קען מען נאר צוריקטראכטן פון יענע צייטן וואס מ'האט ממש געמיינט אז די חדר גייט זיך דארפן שליסן.

« אינדערצייט וואס מ'האט געקלערט אז מ'גייט דארפן שליסן, האט מען געטראכט אז מ'וועט דארפן צוריקקומען קיין סטעמפארד הילל?

איך האב נישט געטראכט אין יענע ריכטונג, מ'האט געקלערט אז עס וועט זיך שוין מאכן א נייע מוסד למחצה לשליש ולרביע.

« וואס האט דיר געמאכט מופן קיין קענווי?

איך האב געוואוינט אין א צוויי בעדרום מיט פינף קינדער בלע"ה, און נישט געזען קיין תכלית אזוי. ס'איז מיר אויסגעקומען צו האבן געווען אין קענווי, און געזען אז ס'איז גאר רואיג און געשמאק, האט מען אנגעהויבן אריינקוקן אין דעם אויסוואל.

בס"ד האב איך געטראפן א דירה בליץ-שנעל, און בלויז דריי וואכן נאכן אריינגעבן מיין אפליקאציע האב איך געמאכט מיין ויסעו בשטו"מ.

« מאכט זיך נישט אמאל אז מ'דארף האבן אביסל געטומל און לעבעדיגקייט?

איך גליך שטילקייט. די וואס דארפן מער געטומל קענען גיין אין ביהמ"ד, דארט איז אייביג אקטיוו און געשמאק.

« פארוואס איז נאכנישט דא א שיך געשעפט און א קליידער געשעפט?

מ'טוט אנגעבן אז כדי עס זאל זיך לוינען צו האלטן אזעלכע געשעפטן פארלאנגט זיך כאטש צוויי הונדערט און פופציג משפחות. עס גלייבט זיך אז נענטער ווי ווייטער וועט מען דאס אויך האבן.

« איז קענווי געמאכט פאר יעדער?

איך וואלט געזאגט אז ניינציג פראצענט וואלטן גאר שטארק געקענט הנאה האבן פון וואוינען דא. ווען עס קומט צו די קינדערלעך וואלט איך געזאגט אז הונדערט פראצענט קינדער האבן הנאה דא, ס'געבט זיי אזויפיל מעגליכקייטן זיך צו קענען אויסגעבן מיט די גאנצע קינדערישע שפעררישקייט.

« האסטו הנאה פון די געמישטע קהילה?

ס'איז פון די שענסטע זאכן אין קענווי, מ'לעבט באחדות, דער קשר פון איינעם צום צווייטן איז וויל ביידע זענען היימישע ערליכע אידן, ס'איז ממש אן אויסערגעווענליכע שיינע קהילה.

א נחת צו זען

הרה"ח ר' הערשל האניג שליט"א

» א גוטן רבי הערשל, מ'הערט אז אייער זון רבי משה איז פון די צופרידענע תושבים אין קענווי, וואס קען מען זאגן דערוועגן?

מיין זון האט זיך אהינגעצויגן פארגאנגענעם חנוכה און ער איז ב"ה איינע פון די גליקליכע תושבים.

» אלס א יליד סטעמפארד הילל האט זיך אמאל געחלומ'ט בכלל אז איין שיינעם טאג וועלן אידן דארפן פאקן פעק פשוט צו האבן א דאַך איבערן קאפ?

קיינער האט דאס נישט געקענט פאראויסזאגן, די שטאט וואקסט און וואקסט אויף א מאסשטבאליכע פארנעם בלע"ה. ווער האט דאס געקענט פאראויסשאצן אמאל.

מ'איז מקיים די מאמר חז"ל: אין בן דוד בא עד שיכלו נשמות שבגוף, מ'איז אנגעוויזן צו האבן שולן און מוסדות צו די האנט און דאס האט געפירט אז מ'זאל ווערן גאר שטארק אריינגעקוועטשט אין די קליינע כאטקעס אויף א פארנעם אז אידן מיט קינדער געבענטשטע פאמיליעס לעבן מיט ערנסטע דחקות.

ס'איז א ברכה פון הימל אז עס זענען געקומען עטליכע דרייסטע אידן און באשלאסן צו נעמען די זאך אין די האנט אריין און אוועקגעשטעלט אזא הערליכע שטעטל לשם ולתפארת פון וואס מ'שניידט שוין די פירות היינט צוטאגס.

» אלס א טאטע איז נישט געווען שווערליך אז איינע פון די קינדער פאָרן וואוינען אין א צווייטער שטאט?

טרעינירונגען דורך קענווי איילענדער הצלה וואלונטירן

ספעציעלע יריד פון די לימודי חול דעפארטמענט

כ'פארשטיי אפילו נישט די שאלה, ווי קען א טאטע צוריקהאלטן א קינד אויף צו קענען האבן א דאַך איבערן קאפ. כ'געדענק מיין זון איז מיר געקומען פרעגן עדוויס אויב ער זאל זיך ציען קיין קענווי, כ'האב אים גאר שטארק צוגעשטיפט און זיך מיטגעפריידט אז ער גייט האבן א שיינע גרויסע הויז וואו צו קענען וויטער בויען ערליכע אידישע דורות.

ווען עס קומט צו א הויז קען מען נישט זאגן אז מ'איז א מסתפק במועט און זיך לכבוד דעם אריינקוועטשן אין א קליין לעכל, עס שטייט קלאר ארויסגעשריבן אין חז"ל אז דירה נאה מרחיבה דעתו של אדם, א לופטיגע ברייטע הויז איז ממש וויכטיג פאר די וואוילזיין פון די משפחה און ס'איז א גרויסע פראבלעם צו בלייבן וואוינען צוזאמגעשטיפט, ס'קלאפט נישט גוט אויס אויף קיינעם.

כ'קען נישט גלייבן אז עלטערן וואס וואוינען באקוועם אין א שיינע גרויסע הויז זאלן אין די זעלבע צייט ערווארטן אז די קינדער זאלן בלייבן וואוינען צוזאמגעשטיפט אלעס כדי צו בלייבן וואוינען נאנט צו זיי, עס לייגט זיך נישט אויפן שכל.

כ'גלייב אויך נישט אז אידן ווייסן נישט די מצב דא אין שטאט, מ'קוקט זיך אום זעט מען אז פאר א קליין לעכל דארף מען צאלן א הון תועפות און ס'איז נישטא קיין וועג פאר געווענליכע פארדינער צו קענען אנגיין אויף אזא פארנעם. דארט אין קענווי צאלט מען פאר די מארטגעדזש פון א שיינע גרויסע הויז נאך ווייניגער ווי מ'צאלט דא פאר די רענט פון א קליינע כאטקע.

כ'פארשטיי אז עלטערן קענען אמאל מורא האבן אז די קינדער זוכן צו מאכן שנעלע

אומדורכגעטראכטע שריט און לכבוד דעם פרובירן זיי אפצוהאלטן, ווייל זיי האבן מורא אז די קינדער וועלן דורכפאלן און וועלן נישט מצליח זיין מיט זייער אומ׳אחריות׳דיגע באשלוסן. אבער ווען מ׳רעדט פון זיך ציען קיין קענווי רעדט מען דאך פון א ישוב וואס איז שוין אזוי שיין אוועקגעשטעלט, ס׳איז דא דארט גאר א חשוב׳ע קהילה און פיינע מוסדות התורה, א פלאן פון זיך אהינציען איז זייער מציאות׳דיג און ווען א משפחה מיטגליד מאכט פלענער אהינצוגיין רעדט מען דאך פון א פלאן וואס לייגט זיך גאר שטארק אויפן שכל און ס׳איז בכלל נישטא פון וואס צו זיין באזארגט.

» ווואלט איר געזאגט אז מ׳זאל שטיפן קינדער צו גיין אהין?

כ׳וואלט נישט געזאגט מ׳זאל שטיפן, ווייל מ׳קען נישט באמת וויסן צי א פלאץ איז יא געאייגנט פאר איינעם אדער נישט, מ׳דארף לאזן די קינדער מאכן זייערע החלטות, אבער ווען זיי זענען יא מחליט איז די שענסטע זאך צו געבן די קוראזש און ארויסהעלפן.

» איז מען שוין געווען דארט באזוכן?

כ׳בין שוין דארט געווען מערערע מאל, ס׳איז א הערליכע מקום, ס׳איז באמת א היימישע וואוילע שטאט מיט אלע הידורים. ס׳איז נישטא קיין בעסערע נחת ווי זען אז די אייגענע קינדער און אייניקלעך האבן א שיינע מקום וואו צו וואוינען און קענען נתגדל ווערן אויף א געזונטע געשמאקע שטייגער און דארפן נישט לעבן צושטיפט ווי סארדינס.

רויע מחשבות צום שלוס

נאכן ענדיגן שרייבן די שורות איז וויכטיג צו מדגיש זיין, אז די אריגינעלע פלאן איז געווען ארויסצובאקומען פון די קענווי איינוואוינער באלאנסירטע אינפארמאציע, צו דעקן סיי די פאזיטיווע חלקים, און סיי די נעגאטיווע חלקים, אבער למעשה גערעדט זענען די פאזיטיווע שטריכן ארויסגעקומען אסאך שטערקער.

די טרוקענע פאקט איז, אז פינף און ניינציג פראצענט תשובות וואס די איינוואוינער האבן געענטפערט, זענען געקומען מיט די שטערקסטע אפטימיסטישקייט, און מיט די שטערקסטע צופרידנהייט.

מ׳קען אריינגיין אין א דעבאטע, און פרעגן אויב דאס איז צוליב וואס זיי זענען איבערגעטריבן פאזיטיוו, אבער אינ׳אמת׳ן איז עס נישט אזוי גוט ווי זיי מאכן עס, מ׳קען זאגן אז זיי האבן זיך צוגעוואוינט צו לעבן מיט פאזיטיווקייט, ווייל במילא האבן זיי דארט נישט אלעס, מ׳קען זאגן אז די מענטשן זענען אזעלכע וואס גלייכן די סארט לעבנ׳ס שטייגער, און פאר זיי איז עס טאקע פאזיטיוו אין פולסטן זין פוןווארט. מ׳קען דרייען מיט די פינגער אויף אלע וועגן, אבער דער מציאות בלייבט קלאר אז די זיבן קענווי איינוואוינער מיט וועמען מ׳האט אפגעהאלטן א שמועס זענען אריינגעקומען מיט א געוואלדיגע קלארקייט, אז קענווי איז א העכסט אוועקגעשטעלטע מקום פאר רובם ככולם היימישע אידן און ס׳איז דער עתיד צו אונזער געפלאגטע דירות קריזיס.

אודאי קומט עס מיט א פרייז פון דארפן אוועקגעבן פון די באקוועמליכקייטן למחצה לשליש ולרביע, אבער ווען מ׳איז גרייט צו שוויצן אביסל קען מען שנעלערהייט אנקומען אל המנוחה ואל הנחלה, און געניסן פון א געוואלדיגע שיינע רואיגע לעבן. ■

דרך המלך

בראשות הרה״ג ר׳ **ישראל יוסף מייזליש** שליט״א
רב דקהל חברה ש״ס

הנהלת הישיבה: הרב **דוד צבי הלוי ראטטענבערג** שליט״א – הרב **יהושע ליכטער** שליט״א

ישמח לב מבקשי ה׳

בשמחה רבה הננו בזה להודיע בשער בת רבים, על

פתיחת שערי ישיבתנו הק׳

בזמן חורף הבעל״ט

מטרת הישיבה:
לימוד התורה בעיון ובבקיאות מתוך נעימות וחשק

סדר מיוחד **לאסוקי שמעתתא אליבא דהלכתא**

להלהיב הלבבות בעבודת השי״ת מתוך שמחה וחיות דקדושה ותיקון המידות

לבירורים ולהרשמה נא להתקשר למספר 07538000555

חמרא טבא

מחילה פון די ניצוצות אז ער האט זיי איבערגעלאזט

לא יחל דברו.

איידער דער הייליגער צדיק הרה"ק ר' אלימלך מליזענסק זי"ע האט זיך געשיידט פון די וועלט זענען זיינע הייליגע תלמידים געשטאנען ארום זיין הייליגער בעט און דער צדיק האט צעטיילט זיין ירושה צווישן די תלמידים.

פאר דעם הייליגן חוזה האט ער אוועקגעגעבן זיינע אויגן, פאר דער הייליגער אפטער רב האט ער אוועקגעגעבן זיין מויל.

דערציילט מען אז איידער דער הייליגער אוהב ישראל האט באקומען די מתנה, איז ער געווען א גרויסער מסגף, ער פלעגט צו פאסטן תעניתים, אז זיינע ציינער זענען שווארץ געווארן פון פאסטן. אבער נאכדעם וואס ער האט באקומען די מתנה פון זיין הייליגער רבי'ן האט ער משנה געווען זיין דרך, אנהייבנדיג צו עסן און כידוע האט דער הייליגער אפטער רב געגעסן גאר אסאך.

מען האט געקענט דערקענען אז אין די עסן באהאלט זיך א געוואלדיגע הייליגע עבודה און ווען ער האט שוין נישט געקענט מער עסן פלעגט ער רעדן צו די הייליגע ניצוצות הק' וואס זענען געלעגן אין די עסן בעטנדיג אז זיי זאלן אים מוחל זיין, אז ער קען שוין נישט עסן, ער קען זיי נישט מעלה זיין.

[מעשיהם של צדיקים]

לעטר פתורא

עס איז נישט דא קיין מקרה אויף די וועלט

לאמר, זה הדבר אשר צוה ה'.

צווישן די גרויסע עבודה וואס דער צדיק האט איינצופלאנצן אין כלל ישראל, איז די עבודה צו איינווארצלען ביים כלל ישראל אז אין די וועלט איז נישט דא קיין מקרה, אלעס פירט זיך מיט א גענויער חשבון, עס איז נישט דא קיין סתם אזוי, אדער טעותים.

דער געדאנק איז דא מרומז אין פסוק. דער פסוק זאגט **וידבר ה' אל ראשי המטות לבני ישראל** – דער באשעפער רעדט צו די ראשים און זאגט זיי, **המטות** – אז דו ווילסט בייגן און טוישן כלל ישראל, לערן זיי אויס **אשר צוה ה' לאמר** – אז יעדער זאך וואס געשעט אין די וועלט איז אשר צוה ה', דער באשעפער האט עס געמאכט ווייל עס איז נישט דא קיין מקרה אויף דער וועלט.

[עירין קדישין]

אזוי וויל דער באשעפער!

לאמר, זה הדבר אשר צוה ה'.

דער הייליגער צדיק הרה"ק ר' אברהם דוד מחמעלניק זצוק"ל פלעגט צו זאגן אז אויב עס מאכט זיך אמאל אז פאר א איד גייט נישט גוט איז די עצה ער זאל וויסן אז דאס איז דער רצון ה', אז אלעס קומט פון השי"ת און דאס וועט אים מציל זיין פון אלעס שלעכטס און אויב וועט ער אזוי טון זאגט ער אים צו אז דער מזל וועט צוריק אנהייבן צו שיינען.

די בחינה איז מרומז אין דער פסוק. **לבני ישראל לאמר** – זאג פאר די אידישע קינדער אז אויב זיי וועלן זיך טרעפן אין שווערע צייטן איז די עצה מען זאל זאגן, **זה הדבר אשר צוה ה'** – אזוי וויל דער באשעפער און די גזירות וועלן נמתק ווערן פון דעם מענטש, זיין מזל וועט צוריק אויפשיינען.

[ארץ החיים]

שבת בשבתו

סורוועי
געווינערס

**מיר טוען זיך באדאנקען פאר די פילע אידן
וועלכע האבן צוריקגעשיקט דעם סורוועי,
מיר טוען דאס אין די יעצטיגע טעג אנאליזירן
און מיר נעמען יעדנ'ס מיינונג ערנסט.**

די געווינער פונעם גורל פאר א נסיעה מיט **דרכי צדיקים** איז:

ר' **י. סטאביעצקי** הי"ו

פון EGERTON ROAD

די געווינער פאר א וואוטשער אין ווערד פון 300 £ ביי **YMK** איז:

ר' **י. שטראם** הי"ו

פון STROH COURT

א ליכטיגן שבת

המערכת

ד׳ ליינער קענען אריינצוגעבן אינפארמאציע אויף די בילדער דורך:
לאזן א מעסעדזש אויף שבת בשבתו טעלפון סיסטעם
020 39 815 815 #5
אריינפאסטן אין שבת בשבתו לעטער באקס
Unit 4, 2a Northfield Road, London N16 5RN
שיקן אן אימייל צו:
sbsvergedenkt@gmail.com
אזוי אויך בעהט מען פון די ליינער זיי זאלן אריינשיקן
אינטערסאנטע בילדער להנות בהם בני אדם

#178

ווער געדענקט?!

ענטפער פון ווער געדענקט #177

אויפן בילד זעט מען תלמידים פון ישיבת הרמה, ידידים און קרובים פון די גאנצע שטאט וועלכע האבן זיך באטייליגט מוצאי שבת פרשת וישלח ער"ח כסליו תשכ"ח, אין **היכל ישיבת הרמה** אויף 124 Green Lanes ביי די שמחת הפארשפיל פון הגאון ר' **משה שלעזינגער** שליט"א, זון פונעם ראש ישיבה הגאון האדיר רבי אליקים שלעזינגער שליט"א.

צוליב דעם וואס די שמחת החתונה איז פארגעקומען אין אויסלאנד - אין לוגאנא (שווייץ), וואוינארט פון די אבי הכלה הגה"ח המקובל ר' חיים אריה ערלאנגער זצ"ל, האט מען געגעבן א געלעגנהייט אויך פאר די לאנדאנער ידידים און קרובים צו וואונטשן מזל טוב, און קומען זיך באטייליגן ביים פארשפיל מוצאי שבת אויפרוף.

מען דערקענט אויפן בילד:

1) הר"ר **חיים יוסף זאלצמאן** הי"ו
2) הר"ר **יוחנן הלוי וואזנער** הי"ו [מאנסי]
3) הר"ר **שלום זאלצמאן** הי"ו [מאנטשעסטער]
4) הר"ר **יעקב לארענץ** הי"ו
5) הג"ר **מאיר שלעזינגער** שליט"א [מאנסי]
6) הר"ר **שלום שפריי** ז"ל [ארה"ק]
7) הר"ר **אהרן קעניג** הי"ו
8) הר"ר **יוסף שלמה הירשלער** ז"ל [ארה"ב]
9) הג"ר **נתן יהודה וואגשאהל** ז"ל [מאנטשעסטער]
10) הגה"צ ר' **שלום שניטצלער** זצ"ל גאב"ד טשאבא
11) דער חתן - הרה"ג ר' **משה אורי שלעזינגער** שליט"א ראש הכולל סאטמאר
12) אבי החתן - הגאון הגדול ר' **אליקים שלעזינגער** שליט"א ראש ישיבת הרמה
13) הגה"צ ר' **משולם ישכר אשכנזי** זצ"ל אדמו"ר מאלעסק סטאניסלאוו
14) הרה"ג ר' **ישעי' שלעזינגער** שליט"א רב ביהמ"ד שערי תפילה
15) החבר ר' **יצחק דוב הלוי באמבערגער** הי"ו [מאנטשעסטער]
16) הגאון ר' **אליעזר שלעזינגער** שליט"א נשיא ישיבת בית התלמוד
17) הר"ר **שמואל הערצאג**
18) הר"ר **משה אריה הלוי באמבערגער** הי"ו [מאנטשעסטער]
19) הג"ר **יוסף ישעי' שפרינגער** שליט"א
20) הצדיק ר' **משה שלאס** זצ"ל
21) הרה"צ ר' **דוד משה טווערסקי** שליט"א מטריסק

א דאנק פאר ידידינו הרה"ח ר' שלום **דרעזנער** שליט"א פון מאנטשעסטער פארן אהערשטעלן די צוויי הערליכע בילדער.

הרב שלמה טייטלבוים
יו"ר מכון מחשבת החינוך

וואס ס'איז וויכטיג און וואס ס'איז נאך מער וויכטיג

די וואך פארציילט אונז די תורה איבער די בני גד און בני ראובן, וועלכע זענען געקומען צו משה רבינו און געבעטן אז זייווילן בלייבן אין עבר הירדן ווייל דארט איז דא אסאך עסן פאר די בהמות.

משה רבינו האט זיך זייער געבייזערט אויף זייער געדאנק און זיי געגעבן א שטרענגע פסק אויף דעם וואס זיי ברענגען אריין א קאלטקייט אין כלל ישראל אנטקעגן ארץ ישראל.

די בני גד ובני ראובן האבן אנגענומען דעם פסק און צוגעזאגט פאר משה רבינו: "גדרות צאן נבנה למקנינו פה וערים לטפינו" – מיר וועלן בויען שטאלן פאר די בהמות און שטעט פאר די קינדער, און מיר אליין וועלן אריבערקומען העלפן פאר אלע אנדערע שבטים איינצונעמען ארץ ישראל.

משה רבינו האט געמאכט מיט זיי זייער שטרענגע תנאים כדי זיי צו געבן רשות צו וואוינען אין עבר הירדן.

אבער פאר ווען ער האט מיט זיי מסכים געווען, האט ער זיי פאררעכטן מיט נאך איין וויכטיגע זאך: "בנו לכם ערים לטפכם וגדרות לצאנכם" - בויעט ערשט שטעט פאר די קינדער און שפעטער שטאלן פאר די בהמות. רש"י ערקלערט אונז אז די שבטים האבן דערמאנט ערשט די בהמות און ערשט שפעטער זייערע קינדער, אבער משה רבינו האט זיי פאררעכטן אז די קינדער זענען פריער און זיי זאלן זיך זארגן ערשט פאר די קינדער און פאר די משפחות און שפעטער פאר די בהמות.

לכאורה איז דאס נישט פארשטענדליך, קען דען זיין אזא זאך אז ביי די בני גד ובני ראובן זענען די בהמות געווען וויכטיגער ווי די קינדער? איז דען דא אזעלכע מענטשן וואס לייגן זייער פארמעגן פאר זייערע קינדער אז משה רבינו דארף זיי דאס ערקלערן?

***

ר' משה אהרן איז געווען פון די שיינע אידן אין לאמזש, שוין אלץ יונגערמאן איז ער געווען באקאנט מיט זיין ערליכקייט און פרומקייט. מיט דעם איז ער אויך געווען א יונגערמאן וואס איז געזעסן יומם ולילה על התורה מיט גרויס מסירות נפש, און געווארן באקאנט אלץ איינער פון די חשוב'ע תלמידי חכמים אין שטאט.

די משפחה איז געוואקסן און ר' משה אהרן איז ארויס זוכן פרנסה. אויך דא האט ער אויסגענוצט זיין פלייסיגקייט און זיינע כשרונות, און ביז א קורצע צייט איז ער געווארן א שיינער פארדינער, פון די שיינע בעלי בתים אין שטאט, זיינע ביזנעס האבן געבליט און די הצלחה איז אים נאכגעגאנגען איבעראל.

ר' משה אהרן האט זוכה געווען צו תורה וגדולה במקום אחד. ער האט געוואוסט צו באלאנסירן זיין טאג צווישן תורה און סחורה, ער האט געוואוסט צו לייגן א גרעניץ ביז ווען מ'איז אין געשעפט, און ווען ער איז אריין אין בית מדרש האט ער פארגעסן פון אלעם און זיך אריינגעלייגט לאנגע שעות אין לערנען מיט א געשמאק.

די שיינע משפחה וואס ר' משה אהרן האט אויפגעשטעלט איז געווען לשם ולתפארת, יעדער האט געזען אויף זיי אז זיי זענען פון די קינדער פון ר' משה אהרן דער בן תורה. ער האט מצליח געווען צו פירן א פיינע ערליכע שטוב און נישט ווערן נאכגעשלעפט נאך פארשידענע גבירישע שטערונגען, ער האט נישט צוגעלאזט אז די געלט זאל אים פארדרייען די קאפ.

יארן זענען אריבער, די וועלט פארט ווייטער און איין טאג האט זיך די רעדל אנגעהויבן צו דרייען. אנהייב איז דאס געווען אפאר קליינע געשעפטן וואס האבן נישט מצליח געווען, שפעטער איז דאס געווען א גרעסערע אינוועסטמענט וואס האט געקראכט, און אזוי האט זיך די רעדל אראפגעדרייט מער און מער און ר' משה אהרן האט אנגעהויבן צו זען די שווערע זייט פון די פרנסה.

ר' משה אהרן האט געמוזט אפזאגן זיינע איינגעשטעלטע ווייל ער האט נישט געהאט צו באצאלן, און זיי האבן אזוי אויך נישט געהאט אסאך וואס צו טון. נאך א קורצע צייט האט ער אינגאנצן פארמאכט זיין געשעפט, ווייל חוץ פון שאדנס האט עס גארנישט געברענגט.

א שווערע תקופה פון צוויי יאר האט אויסגעליידיגט ר' משה אהרן דעם גביר פון זיין גאנצע פארמעגן, ער איז געבליבן אן עני ואביון אן קיין געלט צו לעבן.

די גאנצע תקופה האט ר' משה אהרן גארנישט געטוישט אין זיינע רוחניות'דיגע שעות, ער איז ווייטער געזעסן און געלערנט מיט די זעלבע געשמאק אזוי ווי אין די גוטע יארן. דאס לערנען האט אים אויפגעלעבט און געגעבן די כוחות ווייטער אנצוגיין מיט זיינע שווערע געלט פראבלעמען. נאך וואס ער האט פארמאכט די ביזנעס האט ער געהאט נאך מער צייט, און ער האט זיך ארייגעלייגט אין תורה און אין עבודת ה' מיט די גאנצע ברען.

ר' משה אהרן האט פרובירט צו זוכן א נייע פרנסה אבער קיינער האט נישט געוואלט האנדלען מיט אים, יעדער האט מורא געהאט אז די שלעכטע מזל וואס האט אים אנגעכאפט וועט זיך אנקלעבן אין אים. די שטוב איז געווארן אויסגעליידיגט פון געלט און פון אלע טייערע זאכן וואס מ'האט פארקויפט כדי צו קויפן עסן, ר' משה אהרן האט נישט געזען קיין שום האפענונג אז עפעס גייט זיך פארבעסערן.

ביי ר' משה אהרן אין קאפ האט זיך געקאכט א פלאן ארויסצופארן צו די גרויסע אמעריקע, וואו עס זענען דא אסאך מעגליכקייטן פון שיין פרנסה.

אבער וויבאלד ער איז געווען אן ערליכער איד און ער האט אויך געוואוסט די גרויסע רחניות'דיגע סכנות וואס די פרייע אמעריקע שטעלט צו, האט ער געוואוסט אז אזא החלטה קען מען נישט נעמען אליין און מ'מוז פרעגן א דעת תורה צו וויסן וואס דער באשעפער פארלאנגט פון אים אין אזא מצב.

ר' משה אהרן איז ארויף צו הרה"ק מהרי"ל דיסקין - דער רב פון שטאט, ער האט דערציילט די שווערע צייטן וואס ער איז אריבער די לעצטע יארן, זיינע נסיונות זיך צוריק צו כאפן און ברענגען פרנסה, און פארגעשטעלט די מעגליכקייט וואס שטייט יעצט פאר אים מיט די געדאנק פון ארויספארן צו די גאלדענע אמעריקע און זיך פרובירן צוריק צו בויען פון דארט.

א לאנגע צייט איז ער געזעסן ביים רב און אדורכגעטון דעם ענין אזוי ווי יעדע סוגיא וואס ער לערנט אין בית מדרש, פארשטעלנדיג די צדדים פון ביידע זייטן מיט די סכנות וואס ס'איז דא אין דעם טריט. דער רב האט אלעס אדורך געטראכט און ארויסגעגעבן זיין פסק: "דו האסט טאקע נישט קיין בעסערע ברירה, דו האסט א חיוב צו ברענגען פרנסה, איך גלייב אז דו ביסט גענוג אן ערליכער איד וואס וועט זיך קענען שטארקן איבער די נסיונות וואס ס'איז דא דארט, דו קענסט ארויספארן קיין אמעריקע!

"אבער איך וויל צולייגן צוויי וויכטיגע זאכן. איינס: די משפחה זאל נאכנישט מיטפארן, די קינדער זענען וויכטיגער פון אלעס. ביז דערווייל זאלן זיי דא בלייבן, זיי וועלן ווייטער קענען גיין אין די מוסדות און אויף וואקסן אין די היימישע אידישע היים.

צוויי: ווען דו קומסט אן קיין אמעריקע זאלסטו זיך אונטערנעמען אויפצוטון פאר אידישקייט, איינפירן שיעורי תורה, אויפמאכן מוסדות חינוך פאר די קינדער, און פארשפרייטן אידישקייט אין די אמעריקאנער וויסטעניש.

"נאר נאך וואס דו וועסט שוין האבן מוסדות און זען אז ס'איז דא א ריכטיגע מקום תורה פאר דיינע קינדער וועסטו זיי קענען נעמען צו דיר קיין אמעריקע."

ר' משה אהרן האט זיך געזעגנט פונעם רב און ארויס זיך צוגרייטן צו די לאנגע נסיעה.

ווען ר' משה אהרן איז אנגעקומען קיין אמעריקע האט ער זיך גענומען מיט די גאנצע ברען אויפצושטעלן די אידישקייט אין זיין געגנט. ער האט איינגעפירט שיעורי תורה אין בית מדרש, געגעבן דרשות פון חיזוק פאר די ווייבער, אין א קורצע צייט האט ער אריין געברענגט א נייע אטמאספער אין די נאכגעלאזטע קהילה וואס איז געווען אין שטאט.

אין די זעלבע צייט האט זיך ר' משה אהרן אויך ארייגעלייגט אין ביזנעס און אנגעהויבן צו זען ווי זיין מזל הייבט זיך צוריק. ער האט געהאט שיינע הצלחות און זיך אוועקגעשטעלט אויף די אייגענע פיס.

נאך אפאר יאר איז שוין ר' משה אהרן געווען דער שיינער גביר אין אמעריקע און מיט דעם איניינעם האט ער אויך אויפגעשטעלט און געפירט אידישע מוסדות חינוך פאר די קינדער זיי זאלן נישט דארפן גיין אין די גוי'אישע סקולס. די אידישע לעבן האט זיך שיין אוועק געשטעלט אין יענעם שטעטל.

דעמאלט האט ר' משה אהרן געלאזט רופן זיין משפחה, געברענגט די קינדער קיין אמעריקע, און זיך געטראפן מיט זיינע קינדער וואס ער האט שוין נישט געזען אפאר יאר.

ר' משה אהרן איז צוריקגעקומען צו זיין פריערדיגע מצב פון תורה וגדולה במקום אחד, און מיט די גאנצע משפחה איניינעם איז ער ענדליך אנגעקומען אל המנוחה ואל הנחלה.

די צייט איז אריבער, די קינדער זענען געוואקסן און איין שבת נאכמיטאג הערט ער ווי זיינע צוויי עלטערע טעכטער שמועסן צווישן זיך.

"איך האף אז טאטי הערט שוין שידוכים פאר מיר," זאגט איינע.

"יא, ס'איז שוין געקומען די צייט. איך וואלט שוין אויך געוואלט אויפשטעלן אן אייגענע שטוב," ענטפערט די צווייטע. "איך האף נאר אז ער וועט מיר טרעפן א חתן צו די זאך."

"איך האף אז דער חתן וועט זיין איינער מיט א פעסטע ביזנעס" זאגט די ערשטע.

"דא אין אמעריקע איז נישט די פלאץ חתונה צו האבן מיט א ישיבה בחור," ענטפערט די שוועסטער, "איז לפחות זאל זיין א גוטער סוחר און נישט א שלימזל."

"איך מיין אויך אז דא אין אמעריקע איז שוין נישט די פלאץ פאר ישיבה בחורים," זאגט די אנדערע צוריק. "איך וויל א גבירישער חתן איך זאל קענען האקן א לעבן."

ווען ר' משה אהרן האט דאס געהערט האט ער זיך נישט געקענט בארואיגן; אזויפיל כוחות לייג איך אריין אויפצובויען א תורה'דיגע אטמאספער ביי מיר אינדערהיים אין אמעריקע און דאס איז וואס זיי רעדן?! - האט ער געטראכט ביי זיך - אמעריקע האט מיר געווינען אין די רוחניות'דיגע מלחמה! איך קען דאס נישט צולאזן!

ר' משה אהרן האט גארנישט געזאגט פאר זיינע קינדער, און געווארט ביז מוצאי שבת.

נאך מלוה דמלכה האט ער זיך פארמאכט אין צימער מיט זיין רביצין צו אן ערנסטע שמועס איבער די חינוך פון זייערע קינדער. אלע חשבונות זענען געווארן אוועקגעלייגט אין די זייט, די פרנסה איז נישט געווען אזוי וויכטיג ווען מ'רעדט פון די אידישקייט און ערליכקייט פון די קינדער.

נאך א לאנגע שמועס זענען זיי געקומען צו די מסקנא אז אמעריקע איז נישט פאר זיי! אמעריקע איז א רוחניות'דיגע סכנה פאר זייערע קינדער און מ'מוז אוועקפארן פון דא וואס שנעלער.

אין די נאכפאלגנדע וואך איז ר' משה אהרן געווען זייער באשעפטיגט; ער האט פארקויפט זיינע אלע געשעפטן און זיין גאנצע פארמעגן, און אלעס אויסגעטוישט פאר געלט. ער האט געקויפט טיקעטס פאר א שיף, און זיך צוגעגרייט ארויף צו פארן קיין ארץ ישראל און זיך באזעצן אין ירושלים עיר הקודש.

ריכטיג דארט וועט נישט זיין אזוי באקוועם די לעבן, דארט הערשט אן ארעמקייט און אן ענגשאפט, דארט האט מען אסאך צרות און רדיפות פון די אראבער, אבער דארט לעבט מען א רוחניות'דיגע לעבן, דארט וועלן מיינע קינדער אטעמען לופט פון תורה און נישט פון געלט.

ווען די אידן אין בית מדרש האבן געהערט זיינע פלענער איז געווארן א לויפעריי, דער עולם האט זיך געבעטן ער זאל בלייבן, די מוסדות וואס ער האט אויפגעשטעלט האבן זיך געשאקלט.

"אויף וועמען פארלאזטו אונז???" האבן זיי גע'טענה'ט. "נאך וואס דו האסט אונז געגעבן צו שפירן אביסל אידישקייט לאזטו אונז אזוי אליין, ווער וועט זארגן פאר אונזערע קינדער?"

"איר זענט אלע גערעכט," האט ער זיי געענטפערט. "איך האב נישט קיין תשובה פאר אייערע שאלות. איך ווייס נאר איין זאך; איך דארף זארגן מיינע קינדער זאלן ערליך וואקסן! דאס איז די ערשטע און די וויכטיגסטע זאך וואס איך האב אין מיין לעבן! דאס איז די ערשטע שליחות וואס איך האב באקומען פונעם טאטן אין הימל און אלעס אנדערש איז נאר נאך דעם."

ר' משה אהרן האט זיך באזעצט אין די אלט שטאט אין ירושלים, און זוכה געווען חתונה צו מאכן זיינע קינדער מיט תלמידי חכמים פון די נקיי הדעת אין ירושלים. דער באוואוסטער פון זיינע אײדעמער איז געווען רבי אליהו ראם זצ"ל, א דיין אין די בית דין פון ר' שמואל סאלאנט זצ"ל.

ר' משה אהרן האט נאך זוכה געווען צו זען אסאך דורות אין ירושלים, קינדער און אייניקלעך תלמידי חכמים אזוי ווי ער האט געשטרעבט צו זען.

"דאס איז געווען די בעסטע טריט וואס איך האב געקענט טון אויף דער וועלט," האט ער זיך אויסגעדרוקט אויף די עלטער. "ס'האט זיך געלוינט צו פארלירן מיינע ביזנעסער און מיין שטעלע, אוועקגעבן אלעס כדי צו זען די ערליכע שיינע דורות גיין אויפן ריכטיגן וועג.

***

יעדער מענטש וואס מ'וועט אים פרעגן וואס איז פאר דיר די וויכטיגסטע זאך אין דיין לעבן וועט ער זאגן מיינע קינדער, אלעס וואס איך טו איז פאר מיינע קינדער, אויב ס'וועט חלילה עפעס געשען פאר א קינד וועט אלעס ווערן אוועקגעשטיפט צו העלפן דעם קינד.

אבער אסאך מאל געשעט ביי א מענטש, אז ווייל ער וויל העלפן די קינדער און ווייל ער וויל זיי זאלן אלעס האבן און ס'זאל זיי גארנישט פעלן, לייגט ער זיך אריין אין די פרנסה אזוי שטארק אז ער זעט קיינמאל נישט זיינע קינדער, ער ליגט אזוי שטארק אין די ביזנעס ער זאל קענען געבן פאר די קינדער, אז ווען א קינד רופט אים אן האט ער נישט צייט צו אים, און דער קינד ווערט איינגאנצן פארלוירן און שפירט זיך א לעבעדיגער יתום.

עס שטייט פון צדיקים אז די מצוה פון "ושננתם לבניך" שטייט צוזאמען אין איין שטיקל מיט די מצוה פון תפילין, צו לערנען אז אזוי ווי ווען דו לייגסט תפילין טאר מען נישט מסיח דעת זיין און מ'דארף געדענקען יעדע מינוט אז איך בין מיט תפילין, אזוי אויך ביי "ושננתם לבניך" טאר איך נישט מסיח דעת זיין פאר איין מינוט פון דעם וואס איך בין א טאטע פאר קינדער, און איך דארף וויסן אז דאס איז די ריכטיגע מטרה וואס איך בין יעצט דא, און אלעס אנדערש גייט אין די זייט פאר דעם תפקיד פון זיין א טאטע און אויפוואקסן די קינדער אין די ריכטיגע וועג.

דאס זאגט משה רבינו פאר בני גד ובני ראובן: איר זאלט נישט פארגעסן וואס איז די הויפט זאך און וואס איז די טפל. יעדער מענטש גייט ארויס צו די ארבעט, יעדער איינער איז באשעפטיגט מיט פרנסה און יעדער איינער זארגט זיך פאר די קינדער, אלעס איז ריכטיג און אלעס איז וויכטיג, אבער נאך וויכטיגער איז, אז א מענטש זאל וויסן די ריכטיגע סדר פון די זאכן וואס קומט ערשט און וואס קומט שפעטער וואס איז די עיקר און וואס איז די טפל.

ווען א מענטש ווייסט צו שטעלן א קלארע סדר פון עיקר און טפל, דעמאלט קען ער זיין א ריכטיגער טאטע און ריכטיג קענען אריבערפירן די מסורה צו זיינע קינדער און זיי קענען אויפוואקסן אויף די ריכטיגע וועג און זען פון זיי אידישע נחת. ■

שיקט אריין אייער בריוו צו:
Unit 4 2a Northfield Road, N16 5RN
Fax: 020 3670 3882
Tel: 020 39 815 815 Ext. 6
Email: sbsbriven@gmail.com

וואס זאגט דער וואס שיקט ארויס די 'לא נתקבל'

אל כבוד המערכת שבת בשבתו

פארגאנגענע וואך איז געווען דא ביי די בריוון אפטיילונג א בריוו פון א פארוויטאגטער בחור'ל וואו ער געבט ארויס זיין ווייטאג אז ער האט באקומען א לא נתקבל פון עפעס א גוטע ישיבה בלויז פארן חטא פון נישט געהערן אין די קרייז פון די "טאפ בחורים".

וויל איך זיך דא באציען צו זיינע ווערטער, און פון א פערספעקטיוו פון איינער וואס ארבעט אין איינע פון די ישיבות דא אין שטאט און האט א טייל אין אויסקלויבן בחורים, וויל איך אים מסביר זיין אז אפילו ס'איז יתכן אז זיין ווייטאג איז גערעכט, איז אבער דא א צווייטע זייט מטבע און קיינער מיינט נישט אים ווי צו טון.

יעדע ישיבה האט זיך זיין געבוי, זיין סטרוקטור. געוויסע זענען פאר שוואכע, אנדערע זענען מער פאר "עווערידזש" לעוועל, און געוויסע זענען הויכע סטאנדארט. אט די "הויכע סטאנדארט" ישיבות, קענען נישט אננעמען קיין בחורים וואס גייען נישט אריין בגדר "טאפ טאפ" ווי ער רופט עס אן, פארן פשוט'ן סיבה ווייל אז סארט בחור אין אזא ישיבה וועט נישט מצליח זיין - פשוט ווייל די רעצעפט איז נישט די ריכטיגע. ווי ווייטאגליך עס קען זיך הערן פארן באטראפענעם מיטן "לא נתקבל", איז עס אבער א פאקט.

אוודאי איז עס נישט ממש אזוי - מיר נעמען אויך אן בחורים וואס זענען נישט ממש פון די סאמע בעסטע בחורים, אבער זייט זיכער אז ווען מיר טוען שיקן א לא נתקבל, איז עס געשיקט געווארן וויסנדיג אז אויב נעמען מיר יא אריין דעם כלי אין ישיבה, וועט פון א "כלי" ווערן א "שבר כלי" - ער וועט זען ווי אלע ארומיגע בחורים זענען מצליח און פארן מיט, די שיעורים זענען פארשטענדליך פאר יעדן, און ער פארשטייט נישט, אדער מוטשעט זיך, דאס קען שווער אויסקלאפן אויף א בחור ווי די ערפארונג האט ליידער געוויזן.

אלזא, טייערער בחור, עס זענען פארהאן ב"ה אין סטעמפארד הילל אליינס גענוג א גרויסע אויסוואל פון ישיבות, וואו מ'שטעלט דארט צו פאר דיין - אויך הויכן - סטאנדארט, דארטן וועסטו זיך פילן איינגעגלידערט און אין פלאץ, דארט וועסטו בעז"ה מצליח זיין !

און איינגעשלאסענער אין איינע פון די ישיבות גדולות דא אין לאנדאן

איך זע די חורבן פונדערנאנט

צו די מערכת שבת בשבתו

איך וויל דא שרייבן א בלוט-דורכגעווייקטע בריוו, בנוגע די אויפוואכונג וואס איז געווען אדווערטייזט דא אין שבת בשבתו פאריגע וואך וועגן די קווין פאון וואס בחורים האבן.

קודם וויל איך זאגן אז דאס וואס שטייט אויף די עדווערטס אז עס איז געווען א גרופע פון 70 בחורים וואס האבן געהאט אפענע קווינס ביה"ז איז קלאר נישט אמת! עס איז בכלל נישט אזוי! איך בין א בחור אין ישיבה קטנה, איך ווייס וואס טוט זיך ביי בחורים, עס זענען נישט געווען קיין 70 בחורים מיט אפענע קווינס! נאר עס איז ליידער געווען... אסאך אסאך מער!! איך אליין ווייס בידיעה נאכן דאס מברר זיין פון איבער אכציג בחורים (!) וואס האבן געהאט אומגעפילטערטע קווינס, און איך ווייס אויך אז ס'זענען געווען אסאך מער וואס איך ווייס נישט.

די אכציג זענען בחורים וואס אסאך פון זיי קען איך פערזענליך און א חלק קען איך אביסל, עס זענען געווען עטליכע סאושעל מידיע גרופעס דא אין סטעמפארד הילל צווישן בחורים, סיי פון ישיבה קטנה און סיי פון ישיבה גדולה, און מ'רעדט פון געהעריגע ישיבה בחורים ליידער, נישט פון קיין אויסווארפן.

רבותי! איך בין נישט קיין פארפרומטער בחור, איך לערן אין איינע פון די מער אפענע ישיבות דא אין שטאט, איך בין בכלל נישט קיין עקסטרעמיסט, אבער די מצב איז איום ונורא, מענטשן כאפן נישט ווי געפערליך די מצב איז. איך האב דאס געזען ביי מיינע חברים און איך בין געווען שאקירט, דעריבער האב איך זיך אריינגעלייגט דערין און אויפגעקומען מיט די אויבנדערמאנטע נומערן.

יא, איך האב אויך די נסיון פון האבן אן אפענע קווין. איך קען דאס גרינג באקומען - אן אריינגיין אין צופיל פרטים - און ווי מער מענטשן עס האבן עס מאכט עס די נסיון שטערקער. דרך אגב, אפילו די געפילטערטע קווינס איז דא זייער אסאך וואס מען קען עפענען, איך אליינס קען עפענען א חלק קווינס און איך האב חברים וואס קענען בעסער ווי מיר...

יש"כ פאר שבת בשבתו פארן אריינלייגן דעם בריוו - און איך וויל קלאר מאכן אז איך האב אסאך מער צו שרייבן, אפשר איין טאג וועל איך פארברייטערן די נושא.

א בחור וואס מאכט מיט די נסיון פון די קווין פאון און זעט די חורבן דערפון

(פולע נאמען געהיטן אין מערכת)

כ'האב אויך באקומען א לא נתקבל און איך בין היינט א מרביץ תורה!

לכבוד מערכת שבת בשבתו

איך וויל ענטפערן פארן בחור וואס האט זיך אפגערעדט פאריגע וואך אז ער האט באקומען א 'לא נתקבל'.

דאס אז בחורים ווערן נישט נתקבל אין די 'בעסערע' ישיבות איז נישט קיין נייע זאך. אבער דאס אז ס'איז געווארן א צרה איז שוין א דבר חידוש!

פאר 17 יאר צוריק ווען איך האב באקומען א 'לא נתקבל' פון די

'גוטע' ישיבה גדולה האט מיר עס זייער ווי' געטון, האט מיך דאן מיין טאטע מסביר געווען אז "מ'הייבט זיך אויף, מ'שאקלט זיך אפ און מ'גייט ווייטער". כ'האב עס פרובירט, כ'בין טאקע אנגעקומען צו גאנץ א פלאטשיגע ישיבה און פרובירט צו טון דאס בעסטע. נאכן לערנען אין כולל איבער 10 יאר בין איך געווארן א מרביץ תורה, טאקע נישט דער שארפסטער למדן, אבער ווי נישט ווי בין איך געבליבן ביים לערנען.

אז מ'וועט בודק זיין וועט מען זען אז 50% פון די ת"ח, מרביצי תורה און מורי הוראה דא אין שטאט האבן נישט געלערנט אין די 'בעסטע' ישיבות פון יענע תקופה. און פארקערט אויך (איבער?) 50% פון די בחורים וואס האבן יא געלערנט אין די ישיבות, זענען נאך 10-15 יאר......

איך וויל נאר צוענדיגען מיט א ווארט צו אלע בחורים אין די מצב: <u>**נוצט אויס די געלעגנהייט!**</u> להוי ידוע אז דאס לעבן גייט נישט אזוי גלאנציג און גלאטיג (אפי' נאך די בעסטע ישיבה), און דאס איז די בעסטע מעגליכקייט זיך אויסצולערנען אז אפילו מ'כאפט א פאטש זאגט מען "רבש"ע דו ווייסט בעסער" און מ'מאכט דאס בעסטע פון די מצב וואס דער אויבערשטער האט געשאנקען. אזא איינער איז א מוצלח! אבער טאמער בלייבט מען שטעקן און מ'באשולדיגט דעם מיט יענעם בלייבט מען א <u>**לא יוצלח.**</u>

נ.ב. סוף כל סוף האט יעדער בחור [וואס וויל] א ישיבה י' חשון, חוץ אויב מ'האט א פראבלעם מיט הכנעה אדער מ'איז א סכנה פאר אנדערע. מ'דארף פשוט פארקוקן אויף פארשידענע חסרונות וואס פארדעם האבן מיר געשריבן די בריוו.

א יונגערמאן וואס פארשטייט די ווייטאג פון א לא נתקבל.

(פולע נאמען געהיטן אין מערכת)

געבט היטשעס און פארמיידט פראבלעמען

לכבוד מערכת שבת בשבתו

ב"ה מיר וואוינען אין א שטאט פון יראים ושלמים, עס זענען דא הונדערטער ערליכע בחורים וואס שטרעבן אויסצוואוקסן תלמידי חכמים יראי ה', אבער כידוע אז די גאסן דא אין שטאט און בפרט יעצט אין די הייסע זומער טעג זענען פיל מיט פריצות און מען קען זייער שנעל נכשל ווערן מיט ראיות אסורות ח"ו. דאס איז א גרויסע שטער פאר אידן דא אין שטאט און בפרט פאר די חשוב'ע בחורים וואס דאס שטערט זיי צו שטייגן און וואקסן בתורה ויראה"ש.

אשע"כ וויל איך פון טיפן הארצן אנווארעמען דעם עולם צו געבן היטשעס פאר אידן און בפרט פאר די חשוב'ע בחורים דא אין שטאט, כדי מונע צו זיין מכשולות. און בזכות דעם וואס מען וועט אפהאלטן אידן פון עובר זיין אויף דער לאו פון ולא תתורו אחרי עיניכם זאל מען געהאלפן ווערן מיט כל מילי דמיטב עד ביאת גוא"צ בב"א.

נ.ב. פאר א טייל אידן דא אין שטאט קומט אן זייער שווער צו בעטן טובות, דעריבער ווארט נישט ביז יענער בעט דיר נאר טראג זיך אליין אן צו געבן היטשעס וואס איז א גרויסע טובה פאר יענעם.

י.ה.ש.

וואו געהערט דער שטריימל?

צו די רעדאקציע פון שבת בשבתו

א בריוו לכבוד די חשוב'ע ליינערס תושבי עירנו

איך קוק מיך אום שבת צופרי, און איך וואונדער זיך וואס איז די ענין צו לייגן אייער שטריימל ביי א צווייטנ'ס פלאץ? איז דא עפעס א מנהג קדמון דערין?... איז דאס פשוט א פוילקייט? אדער גאר א באקוועמליכקייט?

אידן קומען אריין אין ביהמ"ד, מען ווארפט אראפ די שטריימל ביי א צווייטנ'ס טיש אויפן וועג צו די אייגענע פלאץ; זאל זיך יענער ספראווענען דערמיט, און איך וועל האבן פלאץ פאר מיין סידור און חומש וכדו'.

אויב ווייסט איינער א מקור דערצו.... אדער אויב האט איינער א סעלושען ביטע לאזן וויסן.

יישר כח

ח.א.ק.

וויל וויסן מער פרטים איבערן היסטארישן אסיפה

לכבוד די רעדאקציע פון שבת בשבתו

קודם א יש"כ פאר די הערליכע אויסגאבע, און בפרט פאר די ווער געדענקט קאלום מיט וואס מען איז זיך מחי' יעדע וואך פונדאסניי.

בפרט איז געווען זייער אינטערעסאנט די צווי היסטארישע בילדער פון אן אסיפה דא אין לאנדאן, וואס איז ערשינען פרשת בלק און פנחס. עס וואלט מיר געווען אינטערעסאנט אויב איינער ווייסט מער פרטים איבער די אסיפה און וועלכע ענינים מען האט דארטן דן געווען.

אגב, נומער 4 וואס איר האט נישט דערקענט איז הגאון ר' צבי הירש פערבער זצ"ל, רב דביהכ"נ הגדול דוועסט ענד, מח"ס כרם הצבי ועוד ספרים.

יש"כ

י.מ.

י. אריק

ויסעו... ויחנו...

נאכן זיין אין מדבר סיני כמעט א יאר
איז געווען געפלאנט זייער קלאר

אריינצוגיין קיין ארץ ישראל גלייך
אבער ליידער איז געשעהן א זאך

מ'האט געשיקט מרגלים אויסשפיאנירן
און מיט זייער לשון הרע געמאכט פארלירן

די אמונה אין אויבערשטן אז ער קען נאר
און מ'איז געבליבן 38 יאר אין מדבר

42 מסעות האט מען זיך געדרייט
ויסעו מ.. ויחנו ב.. ווי אין פסוק שטייט

געוויסע פלעצער האט מען לאנג
פארבראכט
און אין געוויסע נאר א טאג מיט א נאכט

על פי ד' יחנו פון אויבערשטן אליין
לויט וופיל מ'האט געדארפט מתקן זיין

די ספרים הק' געבן צו פארשטיין
אז יעדע איד מוז מ"ב מסעות דורכגיין

אלעס א פונקטליכן חשבון אהערגעשטעלט
מתקן זיין וואס מ'איז געקומען אויפן וועלט

צומאל האט זיך געקענט פירן גלייך
אבער צוליב עבירות טוישט זיך די זאך

פון הימל טוט מען אנדערש שיקן
כדי מען זאל דארט האבן א תיקון

א היינטיגן משל וואס מען זעהט
ווען מען פארט מיט א נעווער-געיט

עס ווייזט פונקטליך א וועג א קלארן

מיט א גוטע מאפע וואו צו פארן

אבער אויב מען האט נישט געהערט
און מען האט זיך געדרייט פארקערט

ווערט דער פלאן געטוישט אין די מינוט
מען דארף ארויספארןביים ערשטן עקסיט

און ווער רעדט אויב מ'איז צו ווייט
איז שוין דא א נייער וועג גרייט

אלעס מ'זאל אנקומען צום ריכטיגן ציל
מ'דארף נאר האבן דעם חשק און געפיל

און אז מען זעהט זאכן זיך פירן
אנדערש ווי מען האט געטון פלאנירן

זאל מען בעטן 'ראה עניי' מיין צער און פיין
א כפרה פאר מיינע עבירות זאל עס זיין

ר' יאנקעלע ז"ל פלעגט נאכצוזאגן
פון הייליגן צאנזער רב זכותו עלינו יגן

ער האט געזעהן דורכן פענסטער אן
ארימאן
וואס שלעפט זיך מיט ארעמקייט און פיין

האט צאנזער רב געזאגט אויף אים
פארשטייט דער עני וואס צו טוהן מיט דעם

דעם פסוק ראה עניי טוט ער כאטש זאגן
ווייל אויב נישט טוט ער זיך בחנם פלאגן

אויב האט ער צער סיי ווי סיי
קען ער עס אויסנוצן מני' ובי'

פאר כפרת עוונות אפצוקומען
אויב נישט פלאגט מען זיך בחנם

פרשת
מטו"מ
תשפ"ה

א דעה אין הימל

טייערע ליכטיגע קינדערלעך!

שטייט אין די פסוק אין די וואכעדיגע סדרה, **איש כי ידור נדר לה', לא יחל דברו,** ער זאל נישט פארשוועכן זיינע רייד, **ככל היוצא מפיו יעשה,** אלס וואס ער זאגט ארויס פון זיין מויל זאל ער טון.

צדיקים האבן געטייטש מיט דעם אז א איד וואס היט אפ זיין מויל, לא יחל דברו ער פארשוועכט נישט זיין מויל, איז ככל היוצא מפיו יעשה וואס ער זאגט ארויס פון זיין מויל וועט דער אויבערשטער טון.

דער הייליגער שפאלער זיידע זי"ע דער גרויסער צדיק ר' אריה לייב פון שפאלע האט געהאט א חסיד א איד א גרויסן עושר אבער קיין קינדער האט ער נישט געהאט, ער פלעגט אלעמאל קומען צו זיין רבי צו דער הייליגער שפאלע זיידע און זיך אויסוויינען און זיך אויסבעטן ביי אים אז דער רבי זאל אויס'פועל'ן פאר אים א קינד, אבער דער שפאלער זיידע האט אים אלעמאל אוועקגעשטופט און געזאגט נעע, ער האט אים קיינמאל נישט אנגעוואונטשן.

איינמאל קומט דער חסיד דער עושר, ער קלאפט אריין צום רבי'ן און די גבאי האט אים אריינגעלאזט, און ער האט געזאגט פארן רבי אזוי: רבי! איך בין שוין אזויפיל מאל געקומען צום רבי'ן בעטן פאר א ברכה פאר א קינד, און איך האב עס קיינמאל נישט באקומען, איך גיי נישט אוועקגיין פונעם רבי'ן ביז דער רבי' וועט מיר צוזאגן א קינד, און דער רבי האט אים געוויזן אז ער זאל אים אפלאזן, ער קען נישט יעצט, יעצט איז נישט קיין צייט פאר

דער אור אלטער שטעטל שפאלע אין אוקריינא

דעם. דער איד האט ווייטער געמוטשעט דער רבי, איך גיי נישט אוועק פון דא ביז ווילאנג דער רבי וואונטשט מיר אן א קינד.

דער רבי זאגט אים, איך האב דיך געזאגט מוטשע נישט יעצט, יעצט קען מען נישט. דער איד האט ווייטער געמוטשעט, רבי! אזויפיל מאל וואס דער רבי' האט מיך שוין אוועקגעשטופט, **איך גיי מיך נישט אוועקרירן ווילאנג דער רבי' ווינטשט מיר אן א קינד!**

דער רבי' גיבט זיך א רוף אין זייער שטרענג צו אים, אויב דו לאזט מיר נישט אפ, וועסטו חרטה האבן!

דער חסיד האט געזאגט, רבי! איך גיי נישט אפלאזן דער רבי', איך וועל בלייבן ווילאנג דער רבי' וועט מיר אנוואונטשן אז איך זאל האבן א קינד. דער הייליגער שפאלע זיידע גיבט זיך א רוף אן, **איך שווער דיר אז דו וועסט קיין קינדער שוין נישט האבן!!**

דער חסיד איז ארויסגעגאנגען פון דארטן צובראכענערהייט אינגאנצן באוואשן און באגאסן, אוי ווי וואס האב איך געטון דא, דער רבי' האט געשוואוירן אז איך גיי נישט האבן קיין קינדער קיינמאל, איי איך וואלט נישט געדארפט מוטשענען דער רבי'ן. דער חסיד איז געווען צובראכן, ער איז געווען זייער זייער צוטראגן די גאנצע צייט, און זיין ווייב אויכעט, אזא זאך, דער רבי' האט זיי געשוואוירן אז זיי וועלן נישט האבן קיין קינדער.

א שטיק צייט שפעטער איז אויסגעקומען אז דער איד איז געווען ערב פסח אין קאריץ ביים **הייליגן צדיק ר' פנחס פון קאריץ**

זי"ע. דער איד איז געווען א גרויסער עושר, ער האט געדאווענט אין בית מדרש ערב פסח און ער זעט דארטן אין בית מדרש עפעס א אידל גאר א הייליגער איד אין די זייט, ער דערקענט אויף אים אז ער איז א גרויסער צדיק, עס איז געווען דער הייליגער ר' פנחס פון קאריץ. און דער איד איז צוגעגאנגען צו דעם דערהויבענעם איד דער הייליגער צדיק ר' פנחס און ער האט אים געפרעגט צי ער האט עפעס וואס צו עסן? האט ער אים געזאגט, **ניין, איך האב נאך גארנישט אויף וואס יום טוב צו מאכן!** אזוי? האט ער געטראכט צו זיך, דער איד קען זיכער פועל'ן א ישועה פאר מיר, האט ער ארויסגענומען א גרויסע סכום געלט א גרויסע בייטל מיט געלט, אריבערגעאנגען צום הויז פון דער גרויסער צדיק ר' פנחס קאריצער, דארטן איז געווען די רעבעצין, ער האט גארנישט דערציילט פאר ר' פנחס, ער איז גלייך געגאנגען צו די רעבעצין און ער האט איר איבערגעגעבן, דא האט איר א גרויסע סומע געלט איינצוקויפן אלעס וואס איר דארפט אויף פסח.

די רעבעצין איז געווען מלא שמחה, זי איז געלאפן פון איין געשעפט צום צווייטן, קויפן מצות, און אנדערע זאכן וואס מען דארף האבן פארן סדר נאכט, און זי האט אלעס צוגעגרייט, א שיינע נייע טישטוך, עס איז געווען ליכטיג אין שטוב, פיל מיט לעכט, מיט שיינע כלים, זי האט אלעס געקענט קויפן מיט די געלט וואס דער עושר האט איר געגעבן.

ר' פנחס איז געווען די גאנצע טאג אין בית מדרש, ער האט נישט געוויסט וואס גייט פאר ביי זיך אין שטוב, ער האט איבערגעלאזט די שטוב אינדערפרי מיט גארנישט, **ר' פנחס קומט אהיים, ער זעט אלעס איז שיין גרייט ביים טיש, ביים סדר נאכט, ער זעט אלעס איז שיין צוגעשטעלט**, האט ער געגעבן א פרעג די רעבעצין, פון וואו האסטו באקומען דאס גאנצע געלט צו קענען איינקויפן די אלע זאכן?

האט זי געוויזן - דאס איז דער אורח דער איד.

דו האסט אלעס געגעבן??? שלום עליכם!!! ער גיבט אים א גרויסן שלום עליכם, ער האט אים גארנישט געפרעגט. גלייך האט ער אנגעהויבן די סדר. קדש, ווען די טאטע קומט אהיים פון שול, און די קינדער און אייניקלעך האבן אנגעהויבן זאגן און זינגען. ורחץ, מען קען זיך פארשטעלן וואס האט זיך אפגעטון דארטן ביים סדר. מגיד, אהה, דער הייליגער ר' פנחס קאריץ זאגט די הגדה של פסח. עס קומט די אכילת מצה ער שוועבט אין די הימלען, ער איז געווען אין אן אנדערע וועלט. צדיקים האבן געקענט זיין מיט די שיף אויף יענע וועלט, זיך דרייען אין די הימלען מיט די שיף, אפילו מען האט זיי געזען דא, גרויסע צדיקים.

עס איז געקומען צו שלחן עורך, האט ער געגעבן א פרעג דער גאסט, זאגט מיר ר' איד, וואס טוט איר דא? פארוואס זענט איר דא?

האט דער איד דערציילט אז ער איז זייער צובראכן שוין אפאר חדשים, איך בין געווען ביים שפאלער זיידע איך האב געבעטן א ישועה, און ער האט מיר געזאגט אז איך קען שוין נישט האבן קיין ישועה. האט דער הייליגער ר' פנחס קאריצער געזאגט אזוי, **אויב איך האב א דעה אין הימל, שווער איך דיר אז דאס יאר זאלסטו האבן א בן זכר א אינגל!**

דער ציון הקדוש פון דעם הייליגן שפאלער זיידע זי"ע

ער איז אנגעקומען קיין קאריץ ערב פסח נאכמיטאג

אויבן אין הימל איז געווארן א רעש אן איבערקערעניש, עס איז דא צוויי שבועות, דער הייליגער שפאלע זיידע דער גרויסער צדיק און קדוש האט געשוואוירן אז דער איד זאל נישט האבן קיין קינד, דער הייליגער ר' פנחס קאריצער דער גרויסער צדיק און קדוש האט געשוואוירן אז דער איד זאל יא האבן א קינד, וואס גייט מען טון דא? בית דין של מעלה האט זיך אוועקגעזעצט און גע'פסק'נט, מען וועט נאכקוקן וועלכע פון די צוויי צדיקים האבן נאך קיינמאל נישט געשוואוירן אין זייער לעבן אויסער די שבועה. וועלכע צדיק האט נאך קיינמאל נישט געשוואוירן אין זיין לעבן, יענעמ'ס שבועה וועט מען אננעמען.

שוין, מען האט נאכגעקוקט דער גרויסער צדיק דער הייליגער ר' פנחס קאריצער און מען האט געטראפן אז ער האט נאך קיינמאל נישט געשוואוירן. מען האט נאכגעקוקט דער הייליגער שפאלער זיידע האט מען געטראפן אז ער האט שוין אמאל געשוואוירן.

וואס האט ער געשוואוירן? **דער הייליגער טריסקער מגיד זי"ע** האט געזאגט אז דער הייליגער שפאלער זיידע האט זיך אמאל אנגערופן, שטייט אין מדרש איכה - מען גייט דאך באלד זאגן איכה - האפנטליך וועט מען עס זינגען אויב משיח וועט שוין דא זיין, לאמיר האפן. דער אויבערשטער זאגט צו די אידן, **שובו אלי ואשובה אליכם**, צום ערשט קערטס ענק צוריק צו מיר, נאכדעם וועל איך מיך צוריקקערן צו ענק. אבער די אידן זאגן, **השיבנו ה' אליך** און נאכדעם **ונשובה**, רבונו של עולם, קודם דו קער דיך צו אונז דעמאלט וועלן מיר זיך צוריקקערן צו דיך. **האט זיך דער שפאלער זיידע אנגעכאפט ביי זיין בארד און זיך אנגערופן, איך שווער דיר רבונו של עולם אז די אידן וועלן נישט ערשט תשובה טון, ווייל עס איז זייער שווער פאר זיי תשובה צו טון, פארדעם זאלסטו קודם קומען צו זיי עס זאל זיין השיבנו ה' אליך, דערנאך וועט זיין ונשובה, דו זאלסט אונז קומען אויסלייזן!** די שבועה האט דער הייליגער שפאלער

זיידע שוין אמאל געמאכט, במילא האט מען נישט געקענט אננעמען זיינע ווערטער ווייל ער האט שוין אמאל געשוואוירן. האט מען אנגענומען די שבועה פון דער הייליגער ר' פנחס קאריצער און דער איד האט געהאט א אינגל.

פון דא זעען מיר, לא יחל דברו, א צדיק וואס זיינע ווערטער זענען שטארק אפגעהיטן, ככל היוצא מפיו, אלעס וואס ער זאגט ארויס פון מויל, יעשה וועט דער אויבערשטער טון.

***

א יונגערמאן איז אמאל מיטגעפארן מיט זיין שווער אויף ראש השנה צום הייליגן וויזניצער רבי'ן דער אהבת ישראל זי"ע. ראש השנה ביים אהבת ישראל איז זייער גרויס געווען די דאווענען, יעדער דאוונט מיט א מורא'דיג ברען און קאך, נאכן דאווענען מעריב, וואס זאגט מען? קאפיטל כ"ד לדוד מזמור לה' הארץ ומלואה, יעדע איינער ווייסט אז מען זאגט די קאפיטל פסוק ביי פסוק ראש השנה ביינאכט.

ווען דער הייליגער אהבת ישראל איז אנגעקומען צו די ווערטער **אשר לא נשא לשוא נפשי ולא נשבע למרמה**, וואס איז דאס טייטש: **דער וואס האט נישט געשוואוירן אויף פאלש, ער קען ארויפגיין בהר ה'**. האט דער צדיק אויסגעצויגן די ווערטער זייער לאנג און מורא'דיג שטארק געוויינט. און די עולם האט עס איבערגעזאגט די זעלבע מיט מורא'דיג בכיות.

ביי דעם יונגערמאן וואס איז מיטגעקומען מיט זיין שווער, ער איז נישט געווען דער חסיד אבער **ער האט זיך אזוי געוואונדערט ביי זיך, טראכטנדיג פארוואס טוט דער רבי אזוי שטארק פארפירן ביי די ווערטער,** וואס איז שוין דא ווער עס האט נישט געשוואוירן אויף פאלש, ווער שווערט שוין, **ווער מאכט שוין א שבועה דען?!** אזוי האט ער זיך געוואונדערט.

נאכן דאווענען, די גאנצע עולם וואונטשט זיך גוט יום טוב, לשנה טובה תכתב ותחתם לאלתר לחיים טובים ארוכים ולשלום! און יעדער איינער גייט אדורך דער הייליגער רבי דער הייליגער אהבת ישראל, שטייט א לאנגע שורה און דער יונגערמאן איז אויך געשטאנען אין די שורה, עס האט האט גענומען א שעה צוויי דריי ביז מען האט געקענט אדורכגיין. ענדליך דער יונגערמאן גייט שוין אדורך דער הייליגער אהבת ישראל, לשנה טובה תכתב ותחתם לאלתר לחיים טובים ארוכים ולשלום און דער הייליגער רבי זאגט אים צוריק. נאכדעם רופט זיך אן דער הייליגער אהבת ישראל, ער האט גארנישט געהאט געזאגט פאר דער אהבת ישראל וואס ער האט געטראכט, און דער הייליגער אהבת ישראל רופט זיך אן, "**זאג נאר יונגערמאן, וואס טוט זיך מיט די שבועה וואס יעדער מענטש שווערט אין הימל פאר ער קומט אראפ, תהי צדיק ואל תהי רשע?"** דאס איז טייטש אז יעדער מענטש שווערט אז ער וועט זיין א צדיק און אז ער וועט נישט זיין קיין רשע, האט דער הייליגער אהבת ישראל אים געזאגט, אויף די שבועה דארף מען ארבעטן די גאנצע לעבן און זיכער מאכן די גאנצע לעבן אז מען טוט נישט קיין עבירות ווייל אזוי איז מען א צדיק, און אז נישט קומט אויס אז מען האט פאלש געשוואוירן. פארדעם דארף מען אזוי מתפלל זיין "**ואשר לא נשא לשוא נפשי ולא נשבע למרמה**".

דער יונגערמאן איז שטיין געבליבן, ווייל ער האט געזען די אפענע רוח הקודש פון הייליגן אהבת ישראל.

***

שטייט שפעטער אין די סדרה, אז די בני גד און בני ראובן האבן זיך געבעטן ביי משה רבינו אז זיי ווילן בלייבן דא ביי די ירדן, זיי ווייל נישט אריבערגיין זיי ווילן בלייבן דא ווייל זיי האבן דא זייער גוטע פאשע פאר זייערע שעפעלעך.

משה רבינו האט זיי געזאגט, מען דארף פרעגן דעם אויבערשטן, דערנאך האט ער זיי געזאגט, ענק וועלן זיך אנגארטלען צוזאמען מיט די אידן קודם מלחמה האלטן ווען מען גייט אריבערגיין איינעמען ארץ כנען, דערנאך וועלן ענק קענען צוריקקומען. פארוואס? ווייל **אחיכם יבאו למלחמה** - ענקערע ברידערס גייען ארויס אין מלחמה, **ואתם תשבו פה** - און עטס בלייבטס דא?! במילא משה רבינו האט זיי געוואלט זאגן, אוודאי דארפט עטס קומען אין מלחמה און דערנאך וועט עטס באקומען. ער האט געמאכט מיט זיי א תנאי, אויב זיי קומען ארויס אין די מלחמה וועלן זיי באקומען.

דער הייליגער ראפשיצער רב זי"ע פלעגט זייער אסאך ארומגיין נאך געלט פאר פדיון שבויים. אזוי גייענדיג נאך געלט צו גרויסע עשירים, קומט ער אן אינדרויסן פון אן עושר'ס הויז, דער עושר אבער איז געווען א געפערליכע באנדיט, ער פלעגט לאכן פון ערליכע אידן, חוזק מאכן, און דער עושר איז געשטאנען ביים פענסטער דארטן פון זיין פאלאץ און ער האט געשיקט זיינע הינט זאלן לויפן און דערשרעקן דער ראפשיצער רב, אים צו פארטרייבן.

דער הייליגער רבי ישראל מוויזניץ זי"ע דער "אהבת ישראל"

דער ראפשיצער רב דער גרויסער צדיק האט געהאלטן זיין שטעקן. **ווי נאר זיי זענען געקומען נאנט האט ער געגעבן א הייב אויף די שטעקן און זיי זענען אלע געלאפן וואו די שווארצע פעפער וואקסט**...

און דער עושר רופט זיך אן דורכ'ן פענסטער צום הייליגן ראפשיצער רב, איך וואונדער מיך אויף אייך, **ווי קומט צו אייך אז איר האט פארגעסן פון די פסוק למה תכה רעך?** וואס איז טייטש למה תכה רעך, פארוואס שלאגסטו דיין חבר, ער האט געמיינט צו זאגן כאילו אז דער ראפשיצער רב איז א חבר מיט וועמען, מיט די הינט ח"ו.

דער הייליגער ראפשיצער רב האט אים צוריק געענטפערט אויפן פלאץ, איך זע אז דו האסט פארגעסן פון אן אנדערן פסוק, **אחיכם יבאו למלחמה** - דיינע ברידער זענען ארויסגעגאנגען צו מלחמה, **ואתם תשבו פה** - און דו ביסט געבליבן אינדערהיים?! פארוואס ביסטו נישט ארויסגעקומען צוזאמען מיט דיינע ברידער די הינט?!

ער האט אים זייער גוט צוריקגעזאגט ער האט אים געשטעלט אויפן פלאץ.

די אלע גרויסע צדיקים פון וועמען מיר רעדן דא זאלן אויף אונז באשיצן פון אלעם בייזן, און מיר זאלן שוין בקרוב ממש זוכה זיין זיי צו זען, מיט משיח צדקינו, במהרה בימינו אמן.

קומט ארויס באגריסן אייערע

קרובים וידידים!

תושבי קענווי שיחיו

ווייזט זיי ארויס הארציגע שטיצע!

העתיד עכשיו!

א גלענצענדן הווה · א גלארייכע עתיד!

תלמוד תורה
בית חינוך לבנות

מוסדות התורה קענווי איילענד

ג' דברים הבעל"ט
באולם יסודי התורה